ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2011 рік

№ 10 (244)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

В останній день жовтня, в обрамленні золотавого осіннього листя, у Дніпропетровському відбулася урочиста імпреза з нагоди підбиття підсумків третього конкурсу творчої молоді українських меценатів з США родини Гнип на сторінках журналу «Бористен». Докладніше про цю подію читайте на кольоровій вклейці номеру.

На фото – засновники конкурсу ***пан Іван та пані Маруся ГНИП*** *на дворі своєї посілості у штаті Каліфорнія (США).*

ЗМІСТ

МАРІЯ БЕРЕЖНА, «"ЯРМАРОК МОЖЛИВОСТЕЙ — 2011" В НГУ»....1
ІНФ. ГУОН ОДА, «СЕМІНАР-ПРАКТИКУМ З ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧОЇ ТЕМАТИКИ»....2

БОРИСТЕН №10 2011

ЯРИНА ЧОРНОГУЗ, ВІРШІ.... 3
І. ЗАРЖИЦЬКИЙ, ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ ПОЗИТИВНИХ ЦІННОСТЕЙ У ЗАПОБІГАННІ СИНДРОМУ «ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ» У ПСИХОЛОГА.... 4
В. ПЕПА, «УКРАЇНСЬКИЙ ЕФІР — ЯК СКРИНЬКА ПАНДОРИ» 5
ІНФ ДНУ, «40-РІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ».... 6
ІНФ. ГУОН ОДА, «ОБЛАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ПРЕМІЇ — 36-ТИ НАЙКРАЩИМ ВЧИТЕЛЯМ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ»....7
СВІТЛАНА КАСПІР, «СПОЧАТКУ БУЛО «СЛОВО»....8
ІНФ. ДНУ, «ФІЗТЕХ: БІОГРАФІЯ УНІКАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ».... 10
М. ПОНЕДІЛОК, «ЗОЛОТІ ДУМКИ»....11
ЗОЯ ШЕВЦОВА, «КОЗАЦЬКИМИ СТЕЖКАМИ АБО КОЗАЦЬКЕ ТАРОМСЬКЕ».... 12
Г.Г.ПІВНЯК, П.І. ПІЛОВ, «ЗМІНИ В ОСВІТІ ПОВИННІ БУТИ МАСШТАБНІ Й РЕЗУЛЬТАТИВНІ»....14
Г. БЕРДО, «ЧУЖІ ЛЮДИ».... 16
Л. ЯКОБЧУК, Л. ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ, «БІБЛІЯ І ФЕНОМЕН КУЛЬТУРИ».... 19
ГАННА ЧЕРІНЬ, «А КАЛИНА ЦВІТЕ…»....20
ЛЮДМИЛА КОРНЕВА, «IESO 2011, МОДЕНА, ІТАЛІЯ».... 21
А. ПІКУШ, «НЕМЕРКНУЧИЙ СВІТ ПЕТРИКІВСЬКИХ РОЗПИСІВ».... 22
ІНФ. НГУ, «ПОСТ-МАЙНІНГ ТА ІНШІ ПРОБЛЕМИ ГІРНИЦТВА».... 24
ІРИНА МАКОВЕЦЬКА, «НА АБОРДАЖ!»....25
Й. СІРКА, «120 РОКІВ В КАНАДІ ТА 600 ТИСЯЧ ».... 26
ІНФ. ГУОН ОДА, «ЛЕСИНА СВІТЛИЦЯ».... 27
В. МИРОНЧУК, «ДОБРЕ СЛОВО ПРО НАЙСТАРІШУ КАФЕДРУ ДНУ».... 28
ІНФ. ДНУ, «НАНОСУПУТНИК СТАРТУВАТИМЕ З БРАЗИЛІЇ».... 30
І. ЖАБОТИНСЬКИЙ,«ОСІНЬ — ПОРА БЛАГОДІЙНОСТІ».... 31
В. СТАРЧЕНКО, «ТРАДИЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА...».... 32
ТЕТЯНА ОРЄШКІНА, «THROUGH HARDSHIP TO THE STARS!».... 36
ДАРИНА СУХОНІС, «КОЛИ СУМУЮТЬ ВЕДМЕДІ».... 36
МУДРІСТЬ НАРОДІВ СВІТУ; РЕКЛАМА.... 3-4 с.с. обкл.
КОЛЬОРОВА ВСТАВКА: ТВОРЧИЙ КОНКУРС ІМ. ІВАНА ТА МАРУСІ ГНИП: ЯК ЦЕ БУЛО ЦЬОГО РОКУ

«ЯРМАРОК МОЖЛИВОСТЕЙ—2011» В НГУ

У Національному гірничому університеті вдруге пройшов «Ярмарок можливостей—2011». Захід влаштовувався переважно для першокурсників і мав на меті ознайомити нове поповнення з діяльністю всіх центрів, які працюють при Національному гірничому університеті.

Як розповіла Марина Сергіївна Пашкевич — директор Бізнес-інкубатору НГУ та куратор Ярмарку, в університеті працює більше 35 центрів, тобто студент, відвідуючи кожен з них, може днювати й ночувати в рідній Альма-матер. Ярмарок проходить вже вдруге, і, в порівнянні з минулим роком, захід набрав обертів, став масштабнішим і викликав до себе неабияку увагу.

Ярмарок відвідали заступник голови Дніпропетровської обласної ради Андрій Федорович Шипка та депутат Жовтневої районної ради Антон Кирилович Жосул. Пан Шипка настільки зацікавився побаченим на Ярмарку, що майже годину спілкувався з представниками різних центрів, записував телефони і висловив подяку за умілу організацію справи виховання молоді.

Куратор Бізнес-інкубатору та проректор з фінансової роботи Анатолій Федорович Косолапов, підкреслив важливу роль Ярмарку в освітній діяльності університету. Аби відповідати жорстким вимогам сучасного світу і бути справжнім професіоналом, необхідно всебічно розвиватись, весь час зростати і ні в якому разі не зупинятись на досягнутому.

Ярмарок завершив роботу. У першокурсників дійсно розбігалися очі — їх гостинно вітали численні лінгвістичні центри, де вивчають англійську мову (британський і американський варіанти), німецьку, іспанську, польську, японську мови; студентське інженерно-конструкторське бюро, історичні, літературні, філософські клуби, центр екологічної безпеки, Бізнес-інкубатор, відеостудія «Юність», безліч спортивних, танцювальних, співочих гуртків. Презентував свою діяльність на Ярмарку і студентський прес-центр, зокрема газета «Студент», завдяки якій за 11 років існування чимала кількість студентів розвиває свої творчі можливості, а згодом гірники стають професійними журналістами, як приміром, Вікторія Какубава, Ольга Юдіна.

Так, студентські роки — це не тільки заняття в аудиторіях і виконання домашніх завдань. Сучасна молодь має бути всебічно розвиненою. Ярмарок Можливостей в НГУ — це черговий поштовх в майбутнє. Тож не проґавте свій шанс!

Марія БЕРЕЖНА,
редактор газети «Студент», НГУ.

У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТРИВАЄ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ СЕМІНАР-ПРАКТИКУМ З ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧОЇ ТЕМАТИКИ

21 — 25 вересня 2011 року на базі головного управління освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації та комунального закладу «Дніпропетровський дитячо-юнацький центр міжнародного співробітництва» Дніпропетровської обласної ради проходить всеукраїнський семінар-практикум для директорів Кримського республіканського, обласних, Київського та Севастопольського міських центрів туризму і краєзнавства учнівської молоді, станцій юних туристів за темою «Позашкільні навчальні заклади туристсько-краєзнавчого напряму в

реалізації державної політики з питань євроінтеграції України: стан, проблеми, перспективи».

Семінар відбувається за участі директора Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді Н.В. Савченко, керівництва Дніпропетровської області, наукової спільноти Дніпропетровщини, а також представників і делегатів з усіх регіонів України, що дає можливість продуктивно обговорювати здобутки та перспективи туристично-краєзнавчого розвитку нашої держави й активно спілкуватися та переймати фаховий досвід колег-освітян.

Як зазначила заступник голови обласної державної адміністрації Марія Пустова: «Проголошений керівництвом держави загальний євроінтеграційний вектор зовнішньої політики України вимагає відповідних акцентів і в освітній сфері. Освітня галузь Дніпропетровщини сьогодні є лідером в цьому питанні».

Ініційований і запроваджений у практику позашкільної освітньо-виховної діяльності Дніпропетровської області комплекс програм та заходів під загальною назвою «Євроосвіта» є унікальним серед усіх регіонів України, до того ж, має вагомий педагогічний результат. Це підтверджено МОНМС України.

Програмою заходу передбачається ознайомлення учасників семінару з досвідом роботи Дніпропетровського дитячо-юнацького центру міжнародного співробітництва — базового експериментального навчального закладу з впровадження європейських стандартів у регіональну систему освіти, навчальних закладів міста Кривого Рогу та Петриківського району Дніпропетровської області.

Велика увага приділена не лише теоретичному смисловому наповненню семінару — виступи на актуальні теми, серед яких знаковою є тема патріотичного виховання української молоді, «круглі столи», тренінги, майстер-класи; але й практичному: презентація роботи міні-екстрім-центру на базі Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, захист-презентація інноваційних проектів вихованців обласного євроклубу, обласні змагання серед юніорів зі спортивного туризму, оглядові екскурсії і туристично-пізнавальні маршрути по найцікавіших місцях Дніпропетровщини тощо.

Інф. ГУОН ОДА.

• НА КОНКУРС ТВОРЧОЇ МОЛОДІ МАРУСІ ТА ІВАНА ГНИП

Ярина ЧОРНОГУЗ

Ярина ЧОРНОГУЗ — учениця 11-ої історико-філософської групи Українського Гуманітарного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка (УГЛ КНУ імені Тараса Шевченка).

Отримала І місце у Міжнародному конкурсі з українознавства, проведеним Київським національним інститутом українознавства у 2010 році, за наукову роботу «Трипільське коріння українських орнаментів», через що була нагороджена поїздкою в Артек. Кандидат у члени Малої Академії Наук, двічі посідала ІІ місце на київському міському етапі конкурсу наукових робіт МАН по секціях історії України та мистецтвознавства, переможниця олімпіад ІІІ міського етапу з історії, української мови та літератури. Зараз працює над літературознавчим дослідженням поетичної творчості українського поета-шестдесятника Миколи Холодного.

Жерці або На згадку про 20

А місто — храм, а місто — білий храм
Із музики блакитних жнив
Жерці ведуть поживну службу там
Десятиліттям другим вмивши хлів.
Коли вірян з'їдав Верховний грошобог
Жерці вели смачний законодавчий діалог
З химерами, що з даху усміхались за вікном.
Жерці вжирались свічами й вином,
кровопивцям надававши іменних варіацій.
Жерці зжирали постаті на небесах
і майбахи, що по-під небесами.
Жерці новітні кинули вірянський сан,
Вони байдужіли до нас щомиті
Переосвятившись в жрецтва клан.
Вони ненавиділи нас: ми ж — ще недобиті!
У нас єдиний храм жерцем кишить,
Його ім'я — Держава.
За двадцять храмом стала в нас її стіна,
Віряни громадянами таки не стали!
Стоїть химернющий жрецевий рот,
Що помаранчами тоді не доконали!
Стоїть зажерливий в краватці ксенофоб —
Сміється: «вже двадцяту закопали»!

Рояль над Хрещатиком

Ви йшли удвох поруч бездумно,
Не здогадуючись про мій погляд, що позаду
Догорав під вашими кроками.
Я відчула себе фальшивим пророком,
Який наперед не передбачив свою руїну,
Що створилась із півметра вашої відстані один від одного.
Я стояла під мостом, що заповзав гадюкою мені у серце.
Десь наді мною розстріляні блукали, шукаючи свого життя.
Вони, поглянувши на мене, несподівано чомусь згадали,
Що теж кохали аж до забуття.
Один із них прийшов до мене й усміхнувся,
Узяв за руку тихо, мовив шепотом змертвілого крила:
«Для мене Батьківщина теж колись в одній лиш усмішці жила
В усмішці тієї, чиї кроки розвінчували страх загину,
Чий силует винищував безжальніше, ніж автомат,
Де дотик був болючіший, ніж постріл в шию,
Де помах рук затьмарив неба аромат,
З її очей до мене долинали предків заповіти».
Заграна вода на віях випередила мої слова.
Розстріляний узяв мене під зламане крило,
Мов я його дитиною завжди була,
Підніс у шум хреста в підніжжя жовтого палацу.
Скорочуючи відстань, нехай ідуть вони удвох —
Нам буде грати над Хрещатиком рояль,
Співатиме безодня, що нас до себе привела,
Сліди здиратимуть асфальтову емаль,
В його душу ще загляне не одна душа,
Не одна колона понесе угору нову пектораль,
Я слухатиму над Хрещатиком з розстріляним
старий рояль..

(вересень 2011 р., підніжжя Жовтневого палацу)

«...Любіть її во врем'я люте.
В останню тяжкую минуту.
За неї Господа моліть»
(Тарас Шевченко)

ВИ

Ви, що просили
у Неї любові, плюючи їй в лице мовою німих докорів.
Ви, що кинули
Її у смертнім подиху й хотіли тільки споживати.
Ви, що марили
«закордонами», коли її розпинали на власному хресті.
Ви, що любили
власну розчарованість більше, аніж боротьбу.
Ви, що продавали
Її у північний бордель, мов повію, за кілограм гречки
Ви, що насміхалися
зі своїх предків, котрі були Їй батьками.
Ви, що брехали
Їй у лице, звучи себе Її дочками і синами.
Ви, що байдужіли,
коли новітні геростратиї її страчували на синьому вогні
з трупною білизною.
Ви, що п'яніли
брехливими чужинськими міфами про Неї, наче вином з Грааля.
Ви, що забували
Про Її існування, коли паслися поблизу золоті тельці.
Ви, що надіялись
лише боязно, коли у підвалі ржавіла зброя.
Ви, що зраджували
ЇЇ щоденно штампом чужих, принесених снігами, вуст.
Ви, що цілували
спершу спис окупантів, а потім вашу з Нею землю.
Ви, що різали
своє коріння, не бачачи, що перерізаєте Їй горло.
Ви що ховалися
по хатах, коли Її вели на розстріл.
Ви, що були
рабами Її гнобителів і руками, якими вони Її душили.
Ви, що стали
Їй найжорстокішими ворогами
ВИ ВСІ ПЛАКАТИМИТЕ ЗА НЕЮ,
ГНИЮЧИ ПІД ЇЇ РУЇНАМИ.
Якщо вас не навчило минуле тисячоліття,
То кричу вам:
НЕ СПОДІВАЙТЕСЬ на прийдешній із нізвідки 21-й рай!
МЕСІЇ — ЕННОГО НЕ БУДЕ! І Єремії, що за вами заридає — теж!

Ігор ЗАРЖИЦЬКИЙ,
студент 5-го курсу ДНУ ім. О.Гончара

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ ПОЗИТИВНИХ ЦІННОСТЕЙ У ЗАПОБІГАННІ СИНДРОМУ «ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ» У ПСИХОЛОГА

(продовження, початок у попередньому номері)

Таблиця 2 показує наявність достовірних відмінностей в кластерах за усією методикою в цілому. Можна тільки відзначити, що в першій групі нехарактерним є показник емоційного виснаження — середня величина показника вище середньої оцінки, усі інші — є нижчими за середній нормативний показник. Досліджувані у першому кластері є безконфліктними, активними особами. В той час у респондентів з другого кластеру всі оцінки за професійним вигоранням є високими, що також проявляється у незадоволенні останніх своєю роботою, відсутності перспективних планів на майбутнє, емоційній закритості.

Остання методика, яка підтвердила в цілому наші результати, є тест на рівень самоактуалізації (САТ). Результати розрахунку (значення критерію Стьюдента та рівні значущості) наведені у таблиці 3.

Означені результати показують, що і за шкалами самоактуалізації перша група є більш благополучною, аніж друга. Так, у ній всі показники статистично достовірно вищі. Тобто ця група характеризується вмінням жити сьогоденням, бачити своє життя цілісним. Вони незалежні у своїх вчинках, керуються власними принципами та тримаються власних цінностей. Респонденти з другого кластеру, навпаки, орієнтуються тільки на якийсь певний модус часу, не можуть сприйняти цілісність часу. Ці досліджувані є людьми, які схильні піддаватися впливу, керуються обставинами, не переживають свою

Таблиця 3.

Статистичні відмінності між кластерами за результатами методики САТ

Кластер	Орієнтація в часі	Підтримка	Ціннісні орієнтації	Гнучкість поведінки	Сензитивність	Спонтанність	Самоповага
1	13,2813	83,6563	15,8750	18,2188	8,7188	8,5313	10,4375
2	10,5429	40,1429	10,6429	12,8357	3,4286	5,1786	6,7500
t	5,334	6,740	9,908	8,444	7,398	5,834	6,094
p	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001
Кластер	**Самоприйняття**	**Уявлення про природу людини**	**Синергія**	**Прийняття агресії**	**Контактність**	**Пізнавальні потреби**	**Креативність**
1	16,5313	6,5625	4,9063	11,7813	14,2188	7,1875	8,9063
2	11,8214	4,5357	3,4286	8,2143	10,9643	4,7857	6,8214
t	6,448	6,191	6,099	5,738	8,116	6,307	4,338
p	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001

суб'єктність, тобто мають високу конформність та зовнішній локус контролю. Хоча середні оцінки в обох кластерах наближені до середньостатистичних, проте ми можемо констатувати значущі відмінності по всім блокам тесту самоактуалізації — блоку цінностей, блоку почуття, блоку самосприйняття, блоку концепції людини, блоку міжособистісної чутливості та блок відношення до познання.

Така кількість значущих відмінностей за трьома методиками не є дивною, бо однією з головних задач методу К-середніх є знаходження таких кластерів, щоб дисперсія даних шкал, які в них входять, була мінімальною, а значить найменша кількість значень була однаковою в групах.

Отже ми можемо стверджувати, що перша та друга гіпотези були цілком надійно підтверджені і ми отримали дві групи респондентів, що якісно відрізняються за станом емоційного вигорання. Далі було визначено, які відмінності в цінностях є у визначених кластерах.

Для визначення ролі «позитивних» цінностей у запобіганні професійному вигоранню психологів ми досліджували статистично достовірні відмінності між двома кластерами, які відрізняються вираженістю професійного вигорання. Ми досліджували окремо результати за усіма блоками тесту VIA.

Результати дослідження є вельми показовими. Якщо в методиках, спрямованих на вимірювання самоактуалізації та рівня професійного та емоційного вигорання значущі відмінності були визначені по всіх шкалах, то ситуація з «позитивними» цінностями інша. Ми можемо побачити, що статистично достовірні відмінності були знайдені за цінністю «мудрість», причому за кожною з властивостей особистості, які формуються за наявності даної цінності. Тобто знайдено значущі відмінності за рисами креативності, любові до знань, допитливості, відкритості новому досвіду, усвідомленням перспективи. Також значущі відмінності були знайдені також тільки за такими властивостями, як «наполегливість» та «саморегуляція». Відповідно у кластері, в якому рівень професійного вигорання нижче, отримані більш високі оцінки за зазначеними вище шкалами.

Отже ми можемо зазначити, що когнітивні можливості людини, які виявляються у її активному прагненні до здобування знань та їх застосування у професійній діяльності, у першу чергу, забезпечують запобігання професійному вигоранню психологів. Окрім цього, окремим важливим фактором, що попереджує вигорання, є рівень самоактуалізації людини, а саме розвиток людини в плані саморегуляції, розвиток інфернального локусу контролю. Важливу роль відіграє також і наполегливість в досягненні своїх цілей. Тобто, якщо психолог в своїй діяльності сам будує свій шлях розвитку, який включає активний розвиток у когнітивній сфері і послідовно реалізує себе в ньому, то він має значно менші ризики дійти до стану професійного вигорання.

Підсумовуючи, ми можемо стверджувати, що остання гіпотеза частково підтвердилась і отримані дані дозволили зробити висновок про ключову роль такої «позитивної» цінності як мудрість у запобіганні емоційному та професійному вигоранні, а також двох важливих властивостей особистості, одна з яких належить до цінності «сміливість» («наполегливість»), а друга — до цінності «поміркованість» («саморегуляція»).

Порівняння отриманих у даному дослідженні даних з даними, раніше представленими у дослідженні Грисенко Н.В. [7], показало співпадіння ролі позитивних властивостей, що згруповані навколо цінності «мудрість», у попередженні вигорання як педагогів, так і психологів.

Це є важливим результатом дослідження. Можна припустити, що для успіху соціономічних професій (тобто професій типу «людина-людина») важливим є наявність у професіонала розвинутих когнітивних властивостей особистості. Адже і психолог, і педагог виступають у діалозі з клієнтом/учнем у ролі експерта (носія знань, досвіду), за якими його оцінюють. Задоволення від позитивної оцінки їх знань, досвіду та професійних навичок є найважливіщою умовою попередження вигорання.

Важливою є властивість наполегливості, без якої систематичне поповнення знань, підтримування професійного іміджу експерта неможливе.

Закономірними можна вважати й розбіжності між кластерами за властивістю «саморегуляція», яка є дуже важливою для представників соціокультурних професій.

Отримані дані свідчать про те, що кластеризація досліджуваних стосовно розбіжностей в ознаках професійного вигорання та самоактуалізації, справді дала змогу створити групи, які в цілому істотно різняться між собою і тому можуть слугувати об'єктом для здійснення аналізу факторів виявлення розбіжностей наявних «позитивних» цінностей між групами з різним рівнем та фазами професійного вигорання. Що підтверджує дві сформульованих нами статистичних гіпотези.

Результати дослідження показали перспективність використання опитувальника та необхідність використання його при дослідженні інших психологічних проблем. Загалом ми вважаємо, що тема дослідження може бути розширена до дослідження професійного вигорання взагалі, а не тільки серед психологів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

*1. **Сидоров П.** Синдром эмоционального выгорания//Медицинская газета №43 — 8 июня 2005 г.*

*2. **Водопьянова Н.Е.** Синдром психического выгорания в коммуникативных профессиях/Н.Е. Водопьянова//Психология здоровья/Под ред. Г. С. Никифорова. — СПб.: Издательство СПб ГУ, 2000. — с. 443–463.*

*3. **Ильин Е.П.** Эмоции и чувства/Е.П. Ильин. — СПб.: Питер, 2002. — 752 с.*

*4. **Бойко В.В.** Синдром «эмоционального выгорания» в профессиональном общении/В.В. Бойко. — СПб.: Питер, 1999. — 105 с.*

*5. **Бойко В.В.** Энергия эмоций в общении: взгляд на себя и других/В.В. Бойко. — М.: Наука, 1996. — 154 с.*

*6. Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Психологія». №9/1. Вип. 7. 2010 **Н.В. Грисенко, Е.Л. Носенко.** Новий підхід до попередження емоційного вигорання педагога у світлі ідей позитивої психології.*

*8. **Мартин Селигман.** Новая позитивная психология. София, 2006.*

• ПЕРОМ ПУБЛИЦИСТА

УКРАЇНСЬКИЙ ЕФІР — ЯК СКРИНЬКА ПАНДОРИ

ВАДИМ ПЕПА, м. Київ

Еллінські боги створили скриньку Пандори (у перекладі з грецької — «всебічно обдарована») після того, як Прометей викрав з Олімпу вогонь для «черви земної», з яким людина вивищилася до вінця природи. Розгніваний Зевс наказав своєму кульгавому синові Гефесту виліпити із землі та води втілення всіх бід і нещасть. Афродита наділила створену Пандору вродою, а Гермес, покровитель торгівлі й водночас провідник душ померлих, — облудністю, підступністю й хитрістю. Афіна, богиня із витонченими мистецькими смаками, вгорнула осередок краси й зла в гарне вбрання. Брат Прометея запримітив кралю і взяв її за дружину, а вона в його домі самовільно відкрила скриньку, в якій були сховані всі негаразди. Звідти й розлетілися по світу муки, горе й страждання. Тільки надія залишилася на денці скриньки.

Чи нинішній голубий екран не нагадує віко тієї зловісної скриньки? Яка тільки «нечисть» не лізе звідти нам в очі — низька, ниця, натуралістична, брудна, розтлінна, аморальна, брехлива. На жаль, сьогодні телеекран робить згубний, злостивий, «отруйний» вплив, затуманює мозок, потьмарює свідомість мільйонів громадян, які покликані бути будівничими, а не руйнівниками.

На високі ідеали, на все національне, державотворче виливають «помиї» своєї ненависті, антиукраїнської спрямованості малозначимі, випадкові, дрібного калібру суб'єкти.

Щовечора їх виводять, наче спеціально відібраних, одних і тих же, на телеекрани, як чад на сон грядущий. Сичать не ставити в Полтаві пам'ятник Іванові Мазепі, бо, за їхніми словами, недостойний український гетьман високої честі. Зрадив царя. Анафему йому від московського Синоду!

Хто кого зрадив? Якого царя? Звернімося за роз'ясненням не до тих, хай і великих, таврованих радянською владою «українськими буржуазними націоналістами», а до великоросійського графа, письменника Л. Толстого. Він писав: «С Петра I начинаются особенно поразительные и особенно близкие и понятные нам ужасы русской истории. Беснующийся, пьяный, сгнивший от сифилиса зверь четверть столетия губит людей, казнит, жжет, закапывает живьем в землю, заточает жену, распутничает, мужеложствует. Сам, забавляясь, рубит головы, кощунствует, ездит с подобием креста и с чубуком в виде детородных органов… Коронует своего невольника, разоряет Россию и казнит сына. И не только не поминают его злодейств, но до сих пор не перестают восхвалять доблести этого чудовища, и нет конца всякого рода памятников ему» /Полное собрание сочинений. — Москва, 1936. — Т. 26. — с. 568/.

У наш час хтось із сучасних вчених міг би пояснити менш освіченим співгромадянам, у чому саме «скажений сват» України, як охарактеризував його Т. Шевченко, перевершив осудженого всім людством Нерона. І хто кого зрадив. Спартак — сатрапів рабовласницької Римської імперії? Северин Наливайко, Зиновій Хмельницький — королів польської шляхти? Кому ж анафему виголошувати? Тому, хто збудував найбільше православних храмів у першопрестольному Києві?

Романтичні риси образу І. Мазепи відтворені в європейській художній літературі, починаючи зі знаменитого Вольтера в прозі й не менш славетного Джорджа Байрона в поезії, оспівані на сценах європейських театрів. Чи хтось із україно-фобів відає, як оцінював Пушкін Байронового «Мазепу»? «Яке полум'яне творіння! Який широкий бистрий пензель!» — відгукнувся російський письменник. Сіра особа не дається на таке змалювання.

І от замість пошани — бруд фальсифікацій, очорнення, дискредитація. Нині в українських ефірах провідні телеведучі — заїжджі гості. Слухачам і глядачам залишається самим вирішувати, кого з них і якою мірою можуть стосуватися слова М. Лермонтова, сказані на адресу Дантеса: «Смеясь, он дерзко презирал Земли чужой и быт, и нравы; Не мог щадить он нашей славы…»

Справді, як же треба зневажати народ, щоб сіяти в нього розбрат, ненависть, збурювати протистояння за настановами і на догоду тим, хто нахабно ділить і привласнює загальнонаціональні багатства — землю, підприємства, заповідники, пам'ятки архітектури та й саму робочу силу.

40-РІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

У Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара пройшли урочистості, присвячені 40-річчю відновлення історичного факультету як навчально-наукового підрозділу ДНУ.

Сорок років минуло з того часу, як у червні 1971 року тодішній ректор університету академік Володимир Іванович Моссаковський видав наказ про створення історичного факультету. Це було третє відновлення цього підрозділу. А загалом, саме з утворенням історико-філологічного факультету в Катеринославському університеті (тепер ДНУ ім. Олеся Гончара) у 1918 році пов'язані початки вищої гуманітарної освіти нашого краю. Перше покоління істориків представляли відомі вчені: Матвій Любавський, Дмитро Яворницький, Михайло Злотников, Володимир Пархоменко, Митрофан Бречкевич та інші, і вже у той період заклалися підвалини ґрунтовної фахової підготовки випускників-істориків на основі поєднання навчальної і науково-дослідної роботи. «За чотири десятиліття нашим колективом пройдено нелегкий, але славний трудовий шлях, — зазначив нинішній декан історичного факультету ДНУ, професор Сергій Іванович Світленко. — Понад п'ять тисяч спеціалістів-істориків за цей час підготував історичний факультет і тим самим забезпечив кадрами відповідного профілю наш Придніпровський регіон, інші області України, ряд наших випускників працюють за кордоном: у Росії, США, Німеччині, Швеції. У далекому 1971 році факультет починав готувати спеціалістів-істориків на двох кафедрах, силами двох докторів і декількох кандидатів історичних наук. Сьогодні 98 відсотків науково-педагогічних працівників на факультеті мають наукові ступені. Звичайно, за сорок років змінилися теоретико-методологічні засади досліджень, у навчальний процес прийшли нові дисципліни, змісти, форми, комп'ютерні технології та інтернет. Докорінно змінилися підвалини виховної роботи, розвинулося студентське самоврядування. Проте непорушними залишаються високі морально-етичні принципи діалогу між студентами і викладачами, професіоналізм, патріотизм, сумлінне ставлення до свого обов'язку, і цим традиціям ми зобов'язані нашим дорогим ветеранам праці, приклад яких для нас є дороговказом».

Проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти й виховання молоді, доктор історичних наук, випускник історичного факультету ДНУ Валентин Васильович Іваненко наголосив під час урочистостей, що ювілейні дати завжди є слушною нагодою озирнутися назад, звірити свої кроки з процесами, які відбувалися в конкретному вищому навчальному закладі і, в цілому, в країні: «Історичному факультету довелося функціонувати ніби на зламі епох: половину шляху — в одній державі, другу половину — в іншій. Нині наш факультет займає лідерські позиції в багатьох аспектах статутної діяльності ДНУ і в системі національної історичної освіти і науки загалом, оскільки на кожному етапі тут з'являлись непересічні особистості, прекрасні вчені, педагоги, які передавали свій досвід, знання молодим поколінням».

На свято завітали професори, викладачі, аспіранти, студенти історичного факультету, ветерани праці, представники освітянської й наукової громадськості, музейних, архівних та культурних установ, журналісти, телевізійники, численні випускники Альма матер. Учасників зібрання вітали представники загальноуніверситетського клубу творчої молоді ДНУ «Паростки», юні музиканти-віртуози з Дніпропетровської консерваторії ім. М. Глінки, солістка Дніпропетровського державного академічного театру опери та балету Юлія Худієнко, директор Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д. І. Яворницького, заслужений працівник культури України Надія Капустіна, випускник історичного факультету 1982 року, нині перший заступник директора Дніпропетровського регіонального ін-

ституту Державного управління НАН при Президентові України Євген Бородін, отаман Катеринославського козацького округу Григорій Чумак, головний диригент Дніпропетровського державного академічного театру опери та балету, народний артист України Володимир Гаркуша, керівник Дніпропетровського об'єднання вчителів історії, випускник історичного факультету 1952 року Михайло Епік, заступник декана факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства ДНУ Геннадій Онищенко, декан юридичного факультету ДНУ Сергій Поляков та інші поважні гості. З нагоди ювілею за сумлінну багаторічну працю, високий професіоналізм та вагомий особистий внесок у підготовку фахівців-істориків нагородили грамотами ветеранів праці історичного факультету ДНУ.

На історичному факультеті ДНУ ім. О. Гончара існують добрі традиції підготовки науковців вищої кваліфікації. Десятки кращих випускників стали кандидатами й докторами історичних наук. Так, нині на п'яти кафедрах факультету працюють три академіка галузевих АН України, 13 докторів, 24 кандидати історичних наук, які готують 400 студентів: бакалаврів, магістрів і спеціалістів з історії, археології й архівознавства. Тут діє центр українсько-німецьких досліджень, науково-дослідні та навчальні лабораторії, археологічний та етнографічний кабінети. Історики ДНУ підтримують тісні зв'язки з науковими установами і ВНЗ України та зарубіжних держав, мають угоди про співпрацю з Національним університетом «Києво-Могилянська академія», Національним університетом «Острозька академія», Харківським національним університетом ім. В. Каразіна, Таврійським національним університетом ім. В. Вернадського, інститутом археології Люблінського університету ім. М. Кюрі-Склодовської (Республіка Польща), факультетом історії та педагогіки Вроцлавського університету (Польща) та іншими.

Урочисте зібрання акцентувало увагу присутніх на тих славних трудових традиціях, які набули розвитку на історичному факультеті зразка 2011 року.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім.О.Гончара
тел. 374—98—20
www.dnu.dp.ua

ОБЛАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ПРЕМІЇ — 36-ТИ НАЙКРАЩИМ ВЧИТЕЛЯМ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ

Голова облдержадміністрації Олександр Вілкул привітав педагогів Дніпропетровщини з Днем працівника освіти та вручив 36-ти найкращим вчителям регіону обласні педагогічні премії.

У рамках конкурсу на обласну педагогічну премію кожен район та місто проводили відбір кращого вчителя. При відборі враховувалися такі показники: участь і кількість перемог учнів у районних, міських, обласних та всеукраїнських конкурсах, олімпіадах; кількість учнів, що здобули високі результати в зовнішньому незалежному оцінюванні; участь вчителів та учнів у громадському житті школи, міста та області. Премія становить 2800 гривень.

«Завдяки вчителям, їх натхненній, наполегливій праці збагачується інтелектуальний і духовний рівень молодого покоління. Саме вчителі здебільшого визначають та впливають на шлях, який обере дитина в житті. Завдяки професіоналізму, патріотизму й мудрості педагогів сьогодні Дніпропетровщина впевнена у своєму завтрашньому дні», — зазначив голова облдержадміністрації Олександр Вілкул.

Під час урочистого засідання з нагоди відзначення Дня працівників освіти у Дніпропетровському державному академічному театрі опери та балету Олександр Вілкул вручив кращим педагогам області подяки голови облдержадміністрації.

Із професійним святом педагогів області привітали почесний гість із Києва — Народний артист України Павло Зібров та найкращі творчі дитячі колективи Дніпропетровщини.

«Модернізація системи освіти, підвищення престижу професії вчителя, вихователя, викладача, науковця є одним з пріоритетів державної політики, які визначив наш Президент України Віктор Янукович. У цьому році суттєво збільшено загальний об'єм фінансування освітньої галузі. Сьогодні він складає 3,7 мільярди гривень, що на півмільярда гривень більше ніж у минулому році. Адже якісна освіта — це основа подальшого розвитку регіону й держави», — сказав губернатор.

Олександр Вілкул наголосив, що завдяки професіоналізму педагогів Дніпропетровщина впевнено тримає статус потужного освітнього центру України та займає лідируючі позиції в Україні за результатами всеукраїнських і міжнародних олімпіад та конкурсів.

Зокрема, минулого навчального року завдяки злагодженій та відповідальній роботі педагогів 31 учень Дніпропетровської області отримав на зовнішньому незалежному оцінюванні максимальну кількість балів (200 балів) з різних предметів (один з учнів отримав 200 балів з двох предметів). Також торік 61 учень області став переможцем Всеукраїнських олімпіад (2009—2010 н.р. — 43 переможці). У спортивних школах та Дніпропетровському вищому училищі фізичної культури 38 заслужених тренерів України за минулий навчальний рік виховали чотирьох майстрів спорту Міжнародного класу та 68 майстрів спорту України (у 2009—2010 н.р. — 45).

«Завдяки проектам, ініційованим губернатором Олександром Вілкулом, перед освітянами стоять надзвичайно великі завдання — і це нас надихає. Бо справжній учитель завжди прагне опановувати нове, прогресивне і намагається впроваджувати нові сучасні підходи у свою практику. Сьогодні в освітянській сфері горизонти для розвитку надзвичайно широкі, і увага збоку обласної влади надається величезна — а значить, і досягнення будуть значущими. Уся освітянська спільнота зацікавлена в цьому», — наголосила Тетяна Іванівна Нікіфорова, вчитель фізики фінансово-економічного ліцею м. Дніпропетровська.

Довідка.

Сьогодні у навчальних закладах Дніпропетровщини працює 78 працівників із почесними званнями: «Заслужений вчитель України» — 46, «Заслужений працівник освіти України» — 32, «Народний вчитель України» — 1, 46 педпрацівників відзначені почесними грамотами та подяками Кабінету Міністрів України.

Загалом, в освітній галузі Дніпропетровщини працює майже 28 тисяч педагогічних працівників, з них молодих спеціалістів зі стажем роботи до 3-х років понад 2 тис осіб.

Інф. ГУОН ОДА.

• *МИ НЕ ЛУКАВИЛИ З ТОБОЮ*

Світлана КАСПІР

«СПОЧАТКУ БУЛО «СЛОВО»

Під такою назвою у музеї «Літературне Придніпров'я» була проекспонована виставка, приурочена 20-й річниці Незалежності України. Вона відтворила короткий, однак наповнений динамічними подіями і перемінами період 1986-1991 рр.

У зв'язку з проголошенням курсу на перебудову і гласність, в Україні з'явилася надія на остаточний злам тоталітарного устрою, виникла можливість національного відродження. Силовим полем суспільства стає ідея суверенізації та незалежності України. У її поширенні важливу роль на Придніпров'ї і у Дніпропетровську, зокрема, відіграла альтернативна преса - неформальні газети та журнали, що видавалися громадсько-політичними рухами й об'єднаннями. «Жорна» - Народним Рухом України за перебудову, «Слово» - Дніпропетровським товариством ім. Т.Г.Шевченка «Просвіта».

«Форум» декларував незалежність від будь-яких організацій, і намагався бути інформаційним органом, яке пропонувало читачеві оперативну інформацію, що дозволило йому стати одним із лідерів альтернативних видань на Придніпров'ї.

Перевагою цих видань була свобода погляду, новизна трактувань, сміливість і опозиційність. Дописувачами газет були не тільки журналісти, а й навіть люди зі сфер потенційно далеких від журналістики. То ж їхнє слово часто було емоційним, політизованим, та при цьому максимально наповненим конкретними фактами соціально-політичного життя краю.

Враховуючи те, що всі друкарні у Дніпропетровську і області були під партійним контролем, ориґінал-макети цих видань готувалися у Дніпропетровську на приватних помешканнях. Вони друкувалися на машинці чи комп'ютерному друкуючому пристрої, а потім розмножувалась гектографуванням чи фотоспособом. Окремі видання пізніше відвозили до Литви, де друкувався тираж (10-15 тис. примірників).

Були й такі, що мали тираж всього один екземпляр, однак змогли зацікавити мільйонний Дніпропетровськ і зробити для загальної справи більше, аніж деякі друковані органи з десятками тисяч примірників. Мова про просвітянську рукописну газету «Слово», яка збирала у самому центрі Дніпропетровська, біля будинку преси по пр. Карла Маркса, 64, у вікнах якого розміщувався кожен черговий номер, десятки, сотні людей. Аналогів цієї газети в Україні не існує.

І сьогодні, через 20 років, теми, порушені «Словом», здаються гострими й актуальними: необхідність оновлення у верхньому ешелоні влади, наслідки Чорнобиля, русифікація на Дніпропетровщині, різко негативне ставлення партійно-адміністративного апарату до Народного Руху України, обрання до Рад усіх рівнів справжніх представників народу.

Редактором і засновником газети став тодішній голова Товариства «Просвіта», письменник Володимир Заремба, відомий вітчизняним і зарубіжним читачам як автор історико-документальних повістей про українського поета Івана Манжуру, художників Василя Корнієнка, Миколу Глущенка, «степового Колумба» нашого краю Олександра Поля.

Активними учасниками і членами редколегії стали художники Іван Шулик, Володимир Миколюк, письменники Віталій Старченко, Олесь Завгородній, Анатолій Шкляр, Григорій Гарченко, Володимир Земляний. То ж матеріали вміщені у газету, писалися мовою художньої публіцистики. І досі згадуються «Тези і антитези» Володимира Голобородька:

• Щоб спокій не снився, не треба спати.

• Мрія рабів – сите безправ'я.

• Якщо вам ніде жити, живіть в серцях людей.

• Чим страшніші тюрми, тим кращі з них музеї.

• Після грози дихається легше, але не довго.

• Якби не склероз і я б постійно думав про людей.

• Люди стають маленькими, бо на них постійно давлять згори.

• Черга стане меншою, якщо тісніше згуртувати ряди.

Була й поезія. Серед інших, чи не найсміливішим був недрукований раніше вірш Олександра Зайвого «Летаргія»:

Накрив туман горби та ями,
А небо чорне – як земля…
Вкраїна вкрилась трудоднями,
і спить на власних - мозолях.
Сліпці очима ясновидців
Плакатно дивляться згори.
Закличний лозунг їхній вицвів
і вилиняли прапори.
Спить Україна безтурботно
Сон летаргійний не в добро
Мертвотним дихає болотом
Стократ отруєний Дніпро.
Убите слово, дух убитий,
А Україна мертво спить!
Її ще можна розбудити!
Та тільки страшно розбудить.

Відкриттям і неабиякою культурно-мистецькою подією на Придніпров'ї стали «Пороги» - літературно-мистецький і громадсько-політичний журнал, який виходив у Дніпропетровську в 1989-1990 рр. в річищі дії Української Асоціації Незалежної Творчої Інтелігенції (УАНТІ). За насиченістю змістом, свободою погляду і напругою духовних і культурних сподівань, рішучістю, ясністю і масштабом поставлених кардинальних питань національного життя журнал є одним із найбільш яскравих і унікальних явищ епохи перебудови на Придніпров'ї.

Засновником і редактором журналу став поет, правозахисник Іван Сокульський. Ідея журналу виникла в тісному колі його однодумців ще у 1976 році, однак її реалізація відбулася лише у 1989 році, коли Сокульський повернувся зі свого другого ув'язнення. Разом з іншими відомими політв'язнями, він активно включається у громадсько-політичне життя Придніпров'я, характерною ознакою якого стають такі форми відстоювання прав і свобод як протести, збори, мітинги, демонстрації. Наймасовішою з них став «живий ланцюг» 21 січня 1990 р. від Києва до Львова на честь Дня Соборності України — 71-х роковин проголошення 22 січня 1919 р. Акту З'єднання (Злуки) УНР і ЗУНР - "Українська хвиля". Учасниками "ланцюга" були і дніпропетровці. Це була найґрандіозніша подія, про яку заговорили в цілому світі.

Що б не говорили про «партію, яка розпочала перебудову», саме на сторінках альтернативних видань - почалося обговорення міжнаціональних, екологічних і соціальних проблем, а також «білих плям історії», у розкритті яких велику роль на Придніпров'ї зіграє літературно-мистецький щомісячник «Борисфен» (червень, 1991), (редактор — письменник Фідель Сухоніс). На його сторінках розкриваються невідомі, призабуті або ж замовчувані сторінки з історії українського народу, його побуту й культури, друкуються художні твори прозаїків і поетів Придніпров'я – як сучасні так і з класичної спадщини, твори, які десятиліття змушені були відлежуватися по шухлядах письменницьких столів, вважалися крамольними і відхилялися в редакціях періодичних видань.

Так, у першому числі «Борисфена» було видрукувано юнацьке оповідання Валер'яна Підмогильного «Важке питання», замовчуване упродовж семидесяти років, публіцистична розвідка Олексія Дашевського «Нестор Махно: «Документально спростований обман», «шухлядний» поемний цикл М.Чхана «Чорний шлях», де з великою художньою силою розкрито всі етапи поневолення України, де в образі різних орд показано

найрізноманітніші сили утиску: від татаро-монгольської навали (Чорна Орда) — через петровсько-катеринінське зросійщення й покріпачення українського народу силою царського можновладдя – аж до фашистської чуми і далі – до найстрашнішої Сірої Орди, названої в Чхана міщанством.

За довгі роки, на Придніпров'ї, «Борисфен» став першим виданням культурологічного спрямування.

Уже в роки незалежності на Дніпропетровщині виникають нові різноспрямовані в ідеологічно-естетичному плані літературно-мистецькі та науково-гуманітарні видання: культурологічний журнал „Монастирський острів" (редактор — Ярослав Трінчук), двотижневий часопис України "Кур'єр Кривбасу" (редактор — Григорій Гусейнов), літературно-мистецький альманах "Роксоланія" (редактор — Анатолій Кравченко-Русів), літературно-художній та публіцистичний альманах "Саксагань" (редактор — Анатолій Липицький), регіональна літературна газета "Літературне Придніпров'я" (редактор — Григорій Бідняк). Одним із найактуальніших питань, які порушували ці видання, було питання національної самоідентифікації.

Проголошення у 1991 році Незалежності і поява на політичній карті Європи незалежної Української Держави створили нові умови, які почали визначати розвиток українського літературного життя в 1990—2000-і роки. Однак це тема іншої розмови.

ФІЗТЕХ: БІОГРАФІЯ УНІКАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Вагома подія відбулася в житті Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара — шістдесяту річницю відзначив фізико-технічний факультет, що пройшов складний і водночас яскравий шлях становлення та розвитку, перетворившись на визнаного флагмана космічної освіти країни.

На урочисте святкування ювілею фізико-технічного факультету до ДНУ прибули фізтехівці усіх поколінь, у тому числі, й шановані гості, а саме Президент України 1994—2005 рр. Л. Д. Кучма, голова Державного космічного агентства України Ю. С. Алексєєв, перший директор міжнародної космічної програми «Морський старт» В. Г. Команов, академік НАН України В. В. Пилипенко, генеральний директор «Південмашу» В. А. Щеголь. За традицією Л. Д. Кучма вручив іменні стипендії Президентського благодійного фонду «Україна» десятьом кращим студентам фізтеху: Артему Вовку, Валентину Касьяну, Тетяні Лавріненко, Олені Молчановій, Марії Олійник, Володимиру Ричагову, Лілії Стрелецькій, Арамаісу Тищенку, Тарасу Тузніченку, Вероніці Халіповій. Вручаючи нагороди, Леонід Данилович відзначив, що молодь нині справді не та, вона — краща, далекоглядна і має всебічні знання, тож доки ми не усвідомимо значення науки, доти не матимемо країни зі світлим майбутнім.

Від імені всіх студентів, викладачів і науковців сердечно привітав зі святом учасників урочистого зібрання ректор ДНУ ім. О. Гончара, професор М. В. Поляков. Микола Вікторович нагадав основні віхи з історії факультету, його здобутки, поіменно назвав тих, хто самовіддано працею втілював у життя грандіозні задуми та допомагав університету зайняти провідні позиції в освітньо-науковому просторі, а Дніпропетровську — стати космічною столицею України: «Відзначаючи ювілей, ми маємо слушну нагоду згадати тих, хто закладав підвалини навчально-виховного процесу, наукових досліджень на факультеті. Це щонайперше декани, ті, кому в непростих умовах повоєнних труднощів, дефіциту всього і вся довелося виробляти стратегію фізтехівського поступу, вирішувати кадрові, матеріально-технічні й безліч інших проблем, просувати факультет до нинішніх висот загальнодержавного та міжнародного визнання. Це М. І. Варич, Ф. І. Коломойцев, І. К. Косько, В. І. Моссаковський, В. І. Онищенко, Г. Д. Макаров, В. Ф. Натушкін, М. К. Гладченко, П. П. Падун, Є. О. Джур і нині діючий декан О. М. Петренко. Яскравий слід у вдячній свідомості фізтехівців різних поколінь залишили викладачі — академіки і члени-кореспонденти АН УРСР В. М. Ковтуненко, М. Ф. Герасюта, Ю. О. Сметанін, В. А. Махін, А. Г. Макаренков, В. Є. Давідсон, Ф. П. Санін та багато інших. Це вони формували і гартували майбутніх підкорювачів зоряних трас, за що їм глибока вдячність, а багатьом — і світла пам'ять.

За шість десятиліть наш фізтех зробив справжній стрибок від трьох секретних спеціальностей суто ракетобудівного спрямування до потужного факультету політехнічного типу, став джерелом формування сузір'я визначних державних діячів, керівників економіки, бізнесу, науки і культури, своєрідним індикатором сучасної інженерної думки в Україні. Переконаний, що колектив фізико-технічного факультету й на-

далі залишатиметься одним із провідних підрозділів університету, впевнено крокуватиме шляхом, обраним раз і назавжди — через терни до зірок. Вдячність і слава тим, хто закладав основи найвідомішого підрозділу ДНУ. Слава і вдячність фізтехівцям усіх поколінь!».

Почесні гості, випускники фізико-технічного факультету ДНУ висловили щиру вдячність Альма-матер за путівку в життя та поділилися найяскравішими спогадами про свої студентські роки. Зокрема, Леонід Кучма зауважив, що всі свої студентські роки вважає дуже яскравими, бо йому, сільському хлопцеві все здавалося незвичним, починаючи від трамваїв, закінчуючи величезним обсягом інформації, що надавав університет. Колишній генеральний директор ВО «Південний машинобудівний завод», а нині голова Державного космічного агентства України Юрій Алексєєв розповів, жартуючи, про «маленьку» образу на фізтех. Він мав бажання після закінчення навчання залишитися викладачем на факультеті, та не судилося — його середній бал 4,75 виявився замалим для цього, викладати могли лише відмінники. Перший директор міжнародної космічної програми «Морський старт» Володимир Команов зізнався, що саме зараз почав замислюватися над тим, з ким навчався і працював, адже ракетне майбутнє країни створювали випускники фізтеху, космічне агентство України очолюють також переважно випускники фізтеху, та й сам факт, що навчався разом з майбутнім президентом, важко осягнути. «Кожен з нас, фізтехівців, особливо старшого покоління, отримує задоволення від теплої зустрічі в Альма-матер. Україна та область повинні пишатися тим, що на нашій землі є такий факультет, що випускає фахівців, затребуваних у всіх країнах СНД. Висловлюю вдячність керівництву за те, що в сьогоднішньому неоднозначному світі тут пам'ятають все найкраще, адже без історії немає майбутнього» — наголосив Леонід Данилович Кучма.

Теплою і радісною була зустріч для близько чотирьохсот випускників фізико-технічного факультету ДНУ, бо радість від спілкування є найприємнішою, вона наповнює позитивними емоціями, що продовжують життя. Фізтехівці усіх років для сьогоднішніх студентів є прикладом наполегливості в оволодінні знаннями, відповідальності, зацікавленості, закоханості у свою спеціальність. Фізтех завжди перший — у науковій роботі, у навчанні. З днем народження, фізтех!

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім.О.Гончара
тел. 374—98—20
www.dnu.dp.ua

• ЗОЛОТІ ДУМКИ

«Найбільше зло, яке українській волі й незалежності завжди на перешкоді ставало і стає криється на превеликий жаль, **у нас самих.** І тільки тоді, коли ми з розуму й серця викорінимо нашу **пасивність, нерішучість,** тільки тоді здобудемо собі волю.»

Микола ПОНЕДІЛОК

• *РІДНОКРАЙ*

Зоя ШЕВЦОВА, краєзнавець

Козацькими стежками або Козацьке Таромське

Таромське — одне з найдавніших поселень на Придніпров'ї. Саме тут, як і скрізь по південних околицях Київської Русі, ріднилися слов'яни із кочовиками Великого Степу. Заселення нашої місцевості розпочалося ще у другій половині XVII століття на місці половецького стійбища, котре існувало, як вважають вчені, ще у XIII столітті. Видатний дослідник старовини Дмитро Яворницький у книзі «Запорожье в остатках старины и преданиях народа» визначав, що урочище Таромське з Козиревою Балкою, яке відносилося до Новокодацької паланки, вважалося у запорожців одним з найдавніших займищ. Це також стверджував відомий історик, етнограф і публіцист Аполлон Скальковський у науковій праці «История Новой Сечи или последнего Коша Запорожского». Офіційно датою заснування Таромського вважається 1704 рік — саме ця дата зафіксована катеринославським єпископом Феодосієм (Макаревським). До 1917 року місцевість називалася Тарамське, потім назва трансформувалася.

Вчитель-просвітянин, краєзнавець Михайло Лоян пише у своїх нотатках: «Фортеця розташовувалася на найвищому пагорбі над Дніпром. Навколо неї викопали рів. Стіни складалися з дерев'яного густого частоколу, засипаного землею. Фортеця, площею приблизно п'ятсот квадратних метрів, мала форму семикутника, на покутах — вежі (всього сім). У вежах чергували окружні вартові. З південного боку фортеця доходила до глибокого рівчака Козиревої балки. Це провалля було вкрите величезними деревами і кущами. З фортеці йшов туди підземний хід. Фортеця називалася Козирева Балка (така її назва була й на Січі), мала сільськогосподарське призначення: навколо неї сіяли жито, пшеницю, гречку, просо. Врожай відвозили на Січ. Рештки фортеці добре були помітні ще до 1930–1935 років, і я з цікавістю їх вивчав.

Фортецю, що була недалеко від шляху, татари часто руйнували, забирали худобу і людей, які не встигали сховатися у хащах Козиревої балки. Після кожного руйнування фортеця відбудовувалася. Коли у Новому Кодаку спорудили кам'яну фортецю, яка мала постійно озброєних запорожців, то Козирева Балка також дістала постійну залогу. Вона мала оборонне значення й неодноразово відбивалася від татарських ватаг.

У фортеці жила залога, довкола осідали сім'ї військових, їхні родичі, знайомі, знайомі знайомих. Висока гора — це початок селища Таромське. Поселенці невдовзі спустилися у балку на берег Дніпра, де їм було зручніше господарювати, там, зрештою, й розташувалося поселення. Таромчани ніколи не були кріпаками, вважалися державними селянами. Хоч у державних селян умови життя були тяжкими, а податки — чималими, та порівняно з кріпаками вони мали деякі пільги, зокрема земельний наділ був більший».

Ось віхи розвитку Таромського як населеного пункту: козацький зимівник, військова державна слобода (з 1764 року), село (з 1885-го), селище міського типу (з 1948-го), мікрорайон міста Дніпропетровська (з 2002-го).

Пророцтво французького військового інженера Гійома Левассера де Боплана про те, що на місце-

вості під назвою Таренський Ріг (район сучасного Таромського) у зв'язку зі зручним географічним розташуванням з'явиться великий населений пункт, здійснилося, але частково: нижче за течією Дніпра виникли переправа і паланковий центр — Новий Кодак, а Таромське ввійшло у межі міста Дніпропетровська лише у XXI столітті як західна околиця. Таромчани ніколи не були кріпаками, вважалися державними селянами.

З метою сприяння розвитку національної свідомості громадян на Дніпропетровщині створена програма відновлення і збереження історичної пам'яті краю. Беручи до уваги суспільно-політичне значення символіки у справі впровадження місцевого самоврядування, у 2008–2009 роках був розроблений проект комплекту символіки Таромського. Його автори: Олег Потап, Зоя Шевцова, Валерій Явтушенко, Тетяна Ярошевич.

Герб і прапор Таромського мовою символів відображають історичні та природні особливості краю. У синьому полі на зеленому пагорбі золотий козацький сторожовий піст, який відображає історичний факт заснування селища як захисної військової споруди над Дніпром на пагорбі Висока гора. Три золоті семипроменеві зірки, аналогічні до зірок з герба Дніпропетровська, вказують на територіальну приналежність Таромського до міста. Синій колір у гербі уособлює Дніпро; зелений — символізує багатство природи, чудові краєвиди Таромського. Золото в гербі є символом добробуту людей, їхнього душевного багатства й щирості.

На слова Зої Шевцової і музику Валентини Брондзі-Мартинюк написана пісня-гімн «Таромський край». Таромчани мають також свій значок.

У 2011 році на свято Покрови Пресвятої Богородиці біля залізничного переїзду (платформа 169 кілометр) відкрито пам'ятник козакам-запорожцям — засновникам Таромського. Трьохметровий пам'ятник виготовлений корпорацією VAASVEE (директор Володимир Селянин), автор — заслужений будівельник України Олександр Приліпко.

На святі були присутні як таромчани, так і мешканці з сусідніх сіл. Урочисто вишикувалися козаки Покровського полку, школярі. Начальник управління Дніпропетровської міської ради по управлінню майном колишнього селища Таромське Валерій Явтушенко привітав присутніх зі святом і відзначив створення пам'ятника як факт утвердження історичної справедливості, зв'язок з родовими корінням. Без минулого немає майбутнього.

Заступник голови Ленінської районної в місті ради Валентина Товстоног констатувала виховне значення і важливість цієї події, кому не байдужа історія малої батьківщини рідного краю. Теплі слова привітання прозвучали з вуст отамана Покровського козацького полку генерала-хорунжого Олександра Брагіна. Мешканка Таромського Зоя Шевцова відмітила: кинуте козаками зерно дало добрі сходи. Багато таромчан стали шанованими людьми в Україні, кваліфікованими фахівцями в різних галузях виробництва, науки і культури.

Директор 105-ї школи Тетяна Ткаченко висловила подяку всім, хто не стояв осторонь від цієї події: допомагав фінансово або своєю працею. Це були як приватні підприємства, так і окремі мешканці. Особливо відмітила допомогу козаків Покровського полку на чолі з їхнім отаманом Олександром Брагіним.

Честь відкриття пам'ятника була надана його автору Олександру Приліпко, який підкреслив роль споруди для Таромського і його мешканців. Значну допомогу у виготовленні пам'ятника здійснила завідувач кам'янообробним цехом Галина Старцева. Найбільш активні громадяни були нагороджені грамотами, отримали подяки. Священик Покровської церкви в Таромському отець Борис прочитав молебень і освятив пам'ятник.

.Звучали українські пісні у виконанні місцевого хору. Біля пам'ятника майоріли яскраві осінні квіти від вдячних таромчан. А потім присутні покуштували смачну козацьку кашу. Свято продовжилося в загальноосвітній школі № 105, де було показано фільм про Таромське (редактор Любов Ядерська). Вивчення історії, національних традицій, родинних зв'язків продовжується. Це буде сприяти підвищенню національної свідомості таромчан, їхньої гордості за рідний край.

Любіть, вивчайте,
прославляйте
Свій рідний край,
Свій Таромський
куток,
Та молоді завжди
заповідайте,
Щоб берегла чудовий
цей райок.

На світлині: ***Загальний вигляд пам'ятника козакам — запорожцям засновникам Таромського;***

автор допису краєзнавець Зоя ШЕВЦОВА разом з отаманом Покровського козацького полку генерал-хорунжим Олександром БРАГІНИМ.

• НЕВІДКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Г.Г.ПІВНЯК, П.І. ПІЛОВ
Національний гірничий університет
(м. Дніпропетровськ)

ЗМІНИ В ОСВІТІ ПОВИННІ БУТИ МАСШТАБНІ Й РЕЗУЛЬТАТИВНІ

Президентом України нинішній рік проголошено роком освіти й інформаційного суспільства. Відомо, що освіта та науковий потенціал є стратегічним резервом нації. Їх зміцнення і розвиток повинні бути одним з пріоритетних векторів державної політики. Але в цьому сегменті діяльності економки України і нашому суспільстві в цілому накопичилась критична маса проблем, вирішення яких є найактуальнішим завданням.

Причини багатьох проблем вищої школи коріняться в критичному порушенні пропорцій між кількістю й якістю, потребами і можливостями підготовки конкурентоспроможних фахівців; недосконалій структурі; відсутності ефективних фінансово-економічних моделей інноваційного розвитку вищої освіти, її автономного і самоврядного управління й участі в ньому студентів і, за великим рахунком, втраті орієнтації в провідних світових тенденціях.

Особливого загострення проблеми вищої освіти зазнали в процесі європейської інтеграції в контексті Болонської декларації і Лісабонської стратегії щодо створення конкурентоспроможних європейських просторів вищої освіти і досліджень.

Як найбільш інтернаціоналізована ланка освіти вища школа потребує проведення системного аналізу світового досвіду стосовно різних аспектів підготовки фахівців з вищою освітою та здійснення досліджень і розробок. Питання освіти є стратегічними для успішного розвитку України як європейської держави, досягнення країною лідерських позицій в Європі та світі.

Сучасний університет повинен в усіх ключових сферах діяльності досягати визначених високих критеріїв результативності, інноваційності й якості освіти. Це кардинально змінює наше відношення до наукової та міжнародної діяльності, використання новітніх інформаційних технологій, співпраці з бізнесом, комерціалізації наукових розробок, розвитку сучасних інноваційних інфраструктур. Такий креативний підхід – архіважлива справа для кожної кафедри, факультету, студентів і співробітників.

Законопроект "Про вищу освіту" має дати відповідь на ключові питання: як поєднати освіту і науку в дослідницьких університетах, освіту і практику – в прикладних навчальних закладах.

Проект Закону України "Про вищу освіту" розроблено з урахуванням сучасних вимог економіки України, входження національної вищої освіти до Європейського простору та переходу системи вищої освіти до впровадження Національної рамки кваліфікацій. В основі змін – два підходи: реформування системи вищої освіти відповідно до умов соціально орієнтованої економіки й адаптація до Європейського простору вищої освіти.

Розширення автономії вищих навчальних закладів визначено як головну засаду державної політики в сфері вищої освіти. Передбачено інституційні (створення консорціумів для реалізації спільних освітніх і наукових проектів; самостійний перерозподіл ліцензованого обсягу прийому за спеціальностями в межах відповідної галузі освіти), академічні (самостійний вибір сучасних методів і засобів навчання; здійснення підготовки кадрів з вищою освітою за експериментальними навчальними планами і програмами) та фінансові (самостійне використання доходів, одержаних від надання дозволених законодавством платних послуг; відкриття рахунків, у тому числі депозитних, в національній та іноземній валюті; використання банківських кредитів без врахування обмежень, встановлених Бюджетним кодексом України; пріоритетне отримання державного замовлення на підготовку кадрів з наукоємних спеціальностей; пріоритетне фінансування придбання сучасного наукового і навчального обладнання, комп'ютерних програм) засади автономії вищих навчальних закладів.

Визначено також статус дослідницьких університетів як лідерів вищої освіти.

Успіх освітньої реформи визначить, чи зможе Україна гідно розвиватися і конкурувати на міжнародних ринках, базуючись не на сировинних ресурсах, а на інтелекті нації.

Назріла потреба зважити на історичний досвід європейської і східної культур, що давно зафіксував оптимальний вектор стратегії освітнього процесу: розуміння освіти як засобу розвитку людини, його духовного становлення, формування перш за все етичної основи особи і вже на цьому фундаменті — насичення свідомості певним обсягом конкретних знань.

Українське суспільство не має чіткого усвідомлення чому, що і як слід змінювати в освіті. В основі цього ча-

сто лежать: нерозуміння сутності сучасних цивілізаційних змін та нових вимог, які вони ставлять перед людиною, її життєдіяльністю; нездатність вмістити розвиток освіти у контекст підготовки людини до життя у XXI столітті.

ІННОВАЦІЙНИЙ ЕТАП

Людство ввійшло у новий тип цивілізації — інноваційний. Це означає: змінюються знання, технології, інформація, обставини життя. Вони відбуваються значно швидше, ніж зміна покоління людей. Виникає потреба в нових знаннях.

Необхідно по-новому визначити мету навчання і функції навчального процесу. Сьогодні, як ніколи раніше, актуальні два завдання: виробити уміння, навички і бажання навчатися впродовж життя (завжди бути конкурентоздатним); навчити тому, що стане основою, методологією життя та діяльності людини в цілому. Забезпечити індивідуальну й самостійну роботу студента (учня), перебудувати зміст і методики навчання (орієнтація на компетентність). У результаті знання стають фундаментом життя.

Сучасна цивілізація істотно розширила комунікативне середовище, в якому живе і діє людина. Щоб у таких умовах залишатися собою й ефективно працювати, людина має бути самодостатньою, здатною свідомо орієнтуватися в складних комунікаціях. Учасники навчального процесу повинні стати активними, рівноправними у взаємодії і взаємно пошанованими. Авторитарну педагогіку як у школі, так і в університеті слід замінити на демократичну педагогіку толерантності.

Це потрібно не так освіті, як суспільству: стабільна демократія може бути лише там, де є критична маса людей — носіїв демократичних цінностей.

Розвиток людства набув глобального характеру, що робить конкурентоспроможною лише людину, здатну жити і діяти в такому просторі. В її вихованні багато складових: від відповідної світоглядної підготовки, що адекватно відбиває світ і місце в ньому України, до надання можливості працювати, спілкуватися і взаємодіяти в глобальному просторі. Тому так важливо вивчати суспільні науки. В освіті України слід здійснити своєрідний мовний прорив: кожен повинен вільно володіти державною (українською), рідною (російською чи іншою) й обов'язково — англійською мовою як світовою.

Нові часи вимагають корегування системи цінностей. Тих, хто навчається необхідно орієнтувати на бажання бути успішними в житті. Це має стати важливим стимулом якісного навчання, що орієнтує людину на максимальну самореалізацію.

ЦІННОСТІ, ЩО НЕПІДВЛАДНІ ЧАСУ

Є цінності, що непідвладні часові: патріотизм, відчуття національної єдності. Здавалося б, глобалізація має послабити значимість національного. Але глобалізація — не тільки зближення народів, держав, економік. Це й загострення конкуренції між державами в різних сферах, це розширення поля конкуренції. В таких умовах лише згуртовані нації-держави зможуть максимально усвідомити свій національний інтерес і відстояти, захистити його в процесі співпраці (конкуренції) з іншими державами. Це особливо важливо для України як держави, яка виникла нещодавно і мусить відстоювати своє місце в уже поділеному на зони впливу світі. Тому патріотизм, національне єднання не тільки самоцінні самі собою — це шлях до успішного розвитку України і заможного життя її громадян. Освіта, як жодна інша сфера, має всі можливості для об'єднання нації.

Сучасний світ не лише поставив перед освітою нові завдання, а й створив для неї нові можливості. Передусім це сучасні інформаційні технології, що забезпечують комп'ютерну грамотність, індивідуалізацію й інтенсифікацію освітнього процесу, новий тип навчальної діяльності — дистанційну освіту.

Зміни в освіті повинні бути масштабні й результативні. Йдеться про зміни у змісті навчання — його осучасненні, розвантаженні від другорядного матеріалу, більшій практичній спрямованості, введенні у контекст змісту європейської освіти.

Українська освіта потребує більш системних перетворень, оскільки при теперішній організації освітньої системи неможливо забезпечити виконання завдань, що стоять сьогодні перед державою. Потрібна зміна структури освіти і мережі навчальних закладів.

Вища освіта потребує важливих структурних змін. Відзначено необхідність вилучення з її складу вищих навчальних закладів I і II рівнів акредитації. Це важливо з погляду інтересів не тільки вищої освіти, а й самих закладів, що, опинившись у невластивій для них освітній сфері, втратили можливості для успішного функціонування: вони не можуть стати повноцінними вищими навчальними закладами й водночас розгублюють свою попередню сутність.

Зміни в освіті потрібно проводити відповідно до чіткої концепції реформування освіти. Такий документ можна було б розробити, апробувати й винести на розгляд III Всеукраїнського з'їзду освітян.

Необхідність таких змін добре розуміють у Міністерстві освіти і науки, молоді та спорту, яке очолює Д.В.Табачник. Останнім часом за ініціативою міністра Д.В.Табачника робота з реформування вищої освіти інтенсифікувалася й носить системний характер.

Негайність системного підходу до кадрового забезпечення галузей економіки кваліфікованими сучасними кадрами розуміють і на регіональному рівні. Тому більше уваги приділяється реформуванню вищої професійної освіти, побудові її на базі нових стандартів, що враховують регіональний аспект.

Така робота проводиться і в Дніпропетровській області за ініціативою Голови обласної державної адміністрації О.Ю.Вілкула. Її зміст полягає у врахуванні кадрових потреб області як у кількісному, так і якісному сенсі шляхом взаємодії з роботодавцями, ринком праці області та держави, впливу на мережу вищих навчальних закладів Дніпропетровщини й держзамовлення на підготовку фахівців.

Паралельно необхідно підготувати і внести відповідні системні зміни в увесь комплекс законів, що регулюють освітню діяльність, і одночасно їх ухвалити. Привести у відповідність до нового законодавства всю систему нормативних документів. Перепідпорядкувати практично всі заклади вищої освіти Міністерству освіти і науки, молоді та спорту. За участю органів регіональної влади розробити нову мережу навчальних закладів вищої і середньої професійної освіти в країні. Узгодити в часі вирішення всіх необхідних завдань з метою створення системи сучасних навчальних закладів освіти в країні. За умови чіткої організації, відповідальності та при систематичному контролі з боку вищого керівництва держави і широкої громадськості за декілька років цілком можливе вирішення поставлених завдань з реформування української освіти і повноцінне її включення до європейського та світового освітнього простору.

• ДЕБЮТ У «БОРИСТЕНІ»

ЧУЖІ ЛЮДИ

Гнат БЕРДО,
(Торонто, Канада)

(продовження, початок у попередньому номері)

— Ага! — аж скрикнув, і зразу ж приложив палець до уст, та ж він мусить бути тихо і не трубіти навіть з радості… мабуть з нього слабий ще конспіратор. Ата, це ж, як хвалився Гриць своїми мілітарними знаннями, — граната, та казав: як потягнути за обручку, треба почекати, аж почне сичати, а тоді швцдко кидати, щоб не вибухнуло в руці. Бо якби тобі розірвалося в руці, казав, був би тобі амінь. Оце й буде добра бомбулька, подумав Юрко, на того намулька…, хамулька…, синулька…, забіяку-ліквідатора. Він часто заїздить до шинку наїстися, а якби так через димар гахнути йому в миску? Не долетить до миски…, та з печі може викотитись. Пригадалася Юркові казка про Марка і Максима, які через димар добували гачиком з печі смачну гуску.

Думати буду потім, тепер треба її сховати під полу в кишеню, принести в село, щоб ніхто не зауважив, сховати у корчах подалі від хати… Тільки не дай Боже потягнути за обручку, бо тоді, як казав Гриць, кінець.

Йшов Юрко селом і йому здавалося, що зараз всі будуть випитувати: а що там несеш? Та йшла баба Палажка і нічого не питала, тільки виразила собі під носом огуду:

— Гай-гай, що за дітвора тепер водиться? Йде біля тебе і навіть не привітається.

Ну та то пів біди, подумав Юрко, вибачте тітко Палажко, забув з того переляку вас привітати з добрим днем, хоч, правда, настали не дуже добрі дні, а жорстокі. Тепер постараюся не забувати чемно привітатися.

Грабунок.

У Райгородищі під Чигирином Григорій Недошитий, Кирило Віхоть, Трохим Мамай та інші наслухались московських більшовицьких вітрів про владу робітників та селян, значить владу трудящого люду, захопились щиро таким устроєм світу. Та й як же ж їм, бідолахам, не прислухатись, коли тебе всяка влада гнобить, одурює, грабує та має за пришелепуватих хохлів? А тут влада трудящого народу! Всю історію знедоленого народу залишити позаду, а почати історію, де важна буде людина. Не важні будуть чини, блакитна кров яфетів, будуть знищені всякі паразити, і важна буде трудяща людина, трудяща людина буде сіллю землі. Бідний нарід отримає панську землю… Земля буде належати трудящому селянству, яке потом і мукою її обробляє. Де ж було їм, гнаним і голодним, знати, що більшовики вже 8 листопада 1917 року у своєму декреті про землю записали, що буде ліквідована всяка приватна власність землі, значить у тому і приватна власність селянської землі, де ж було їм, гультіпакам, знати, що за більшовицьким світоглядом всяка приватна власність є причиною зла, і щоб ліквідувати зло, треба ліквідувати всяку власність… В тому і селянську.

Отже наслухались райгородищенські гультіпаки московської більшовицької неповної правди і гуртували навколо себе бідних, воювати проти панів, яких прогнали і понаставляли своїх начальників. Військовим начальником Райгородища поставили Трохима Мамая. Трохим виконував свої обов`язки щиро. Аж тут прибули комісари та політруки з Пітера, мовляв, хохли не вміють адмініструвати.

Та причина була не в тому, а в іншому. Більшовицький вождь у Москві заявив: ми дамо Україні свою адміністрацію, а візьмемо з України 300 тисяч пудів хліба. А відомо, що місцевим активом виконати цього грабунку було неможливо. З приходом чужих комісарів місцева влада затряслася. Комісари кинулися реквірувати у селянства хліб. Погнали і Мамая на село помагати їм забирати сільський добуток для рятування революції. Революція в небеспеці, казали, всі сили треба напружити, щоб забезпечити хлібом голодуючий московський пролетаріат. Як не врятуємо революції в центрі, тоді все пропало. Отже давай хліб пролетарській революції!

Прибули в село Терпилівку біля Дніпра, повеліли селянам пригнати всю худобу на майдан. Люди зігнали худобу, створився ярмарок, а вони:

— Сколько у тєбя коровок?

— Дві і теличка, — відповідає селянка.

— Бєрьом карову і тєльонка!

— Боже, а защо така напасть на мене?

— Нє арі бабушка, добро, што с одной каровой да с душей вєрньошса дамой, а то спросім, гдє ти мужа і синовєй дєла, навєрно у банді ти ушлі. Ваша дєрєвня полна бандітов.

І так промовляючи, більше худоби забрали, як залишили. А потім кинулися по хатах рахувати мішки і більшість реквірувати на свої вози. Створився плач та ридання селянок:

— Товаріщі, — волала одна, — у мене малі діти, чим я їх нагодую, одної корови замало на семеро душ в хаті!

Мамай усе це чув і совість його повставала. Та ж то мала бути революція для трудящого народу, а тут що твориться? Забирають хліб, худобу і всяке добро у того ж трудящого… Та ж вони до новинок не дотягнуть з тим, що їм залишають. Не витримав, пішов він до командира карателів і висловив свою думку. Командир щось подумав та й каже:

— Ну, дааа… Каторая сємья найболєє утєрпєла?…

Справа у тому, що командир реквізиторів хотів зразу арештувати Мамая, але був свідомий, що тепер цього він не може виконати, бо відділ Мамая міг би наробити бешкету, а тут треба забраний товар доставити до Черкас. Отже вирішив толерувати його, поки не прибудуть до гарнізону.

Бідний Мамай думав, що він звертається до представника влади трудящих, а то вже не була радянська влада, а більшовицька диктатура, однопартійний терор.

Гнали награбовану худобу, везли реквіровaний хліб через Михайлівку до найближчої залізничної станції Райгородище, щоб звідси переправити це майно через Дніпро в Черкасах і

доставити його у Росію. На дорогу комісар висловив похвальні слова своєму відділові боротьби з бандитизмом і допоміжному місцевому відділові Мамая.

— Товарищи! Революция сегодня под угрозой, московский и питерский пролетариат голодает, мы должны сделать все возможное для спасения завоеваний революции. Мы это и делаем сейчас, доставляя голодной Москве и Питеру продовольствие.

Тут комісар спохопився, що повинен був сказати: «голодающей Москве…». Та не буде ж він тепер поправляти помилки… А далі подумав: хохли, мабуть, не уловили тонкощів московської мови, а мої солдати не сприймуть цього погано, і заспокоївся. Та помилявся він, бо Мамаєві якраз влетів цей зворот різко у вухо. Так точно: голодна Москва…, і все їй мало… Так воно від Переяслава у нас… Голодна Москва, більшовички забирають… грабують бички і телички…

По дорозі комісара свербіла охота негайно арештувати цього норовистого хохла. Він не міг стримати своєї охоти, і як тільки пізнім вечором завантажили все добро у вагони, він зразу наказав покликати до себе місцевого воєначальника, та так, щоб запрошення ніхто більше не чув. Так і зробили. Місцевого воєнкома Мамая арештували. Ніч спокійно бовваніла, тільки дене-де гавкав ще собака, чуючи чужих людей.

Бунт.

Та не було спокою у пограбованих селян. Вони зараз після відходу московського відділу боротьби з бандитизмом (ББ), який вони охрестили московською банд-бригадою, зібралися на раду біля церкви. На раді появився новий революційний дух проти продрозверстки, реквізиторів, комісарів, диктаторщиків… Данило Козоріз волав:

— Того головного, сукіного сина, знищити і відберемо свою худобу.

— Тому головному в'язи скрутити, решта розбіжиться, і ми завернемо своє добро, — підтримували його інші голоси.

— Отже нема часу на балачки, хай Козоріз буде отаманом, — запропонував дід Кіндрат, — у нього і прізвище годяще.

— Хай буде отаманом! — усі гукнули.

— Я не дуже то надаюся на отамана, — відізвався Козоріз, — та справді нема часу на балачки… Люди! Хапайте, у кого є яка зброя і гайда… Зберемося на кінці села…

Посполите рушення селян попрямувало за реквізиторами. Перед Райгородищем затрималися в ліску, щоб дочекатися глибокої ночі. Козоріз запитав:

— У кого є знайомі, наші знайомі, в городі?

Знайшлися такі, що мали щирих знайомих у місті. Провідник уформував групу і наказав:

— Мусите увійти непомітно до міста, довідатися, де ночує комісар, напасти на нього та так, щоб він вже ніколи більше не грабував людей. А коли ви йому переломите хребет, то його бригада залишиться без голови, нездібна, значся, до битви. А тоді дасте нам знати оцією штукою…

Він подав відповідальному за групу ракетницю.

— Чи зрозуміли ви своє завдання?

Зрозуміли аж надто добре. Скрутити в'язи гадрі і вона повалиться.

— А тоді можна буде її добити.

— Та ми це легко виконаємо, — перебігалися один поперед одного із своїм схваленням завдання.

— Не забудьте впору дати знати, — перестерігав на прощання Козоріз, — ми на ваш сигнал рушимо в атаку. Несподівана атака навіть сильнішого валить з ніг.

— Гаразд.

І невеличка групка людей зникла у темряві. Сільські повстанці, перечекавши якийсь час, почали непокоїтись. Один із нетерпеливих і каже:

— Щось довго нема сигналу…

Козоріз теж нервував, хоч не виявляв цього. Щоб і себе заспокоїти, відповів:

— Та не могли ж вони ще дійти…, а їм ще й покрадьки треба йти. Не хвилюйся, вони ж місто знають, а знайомий вкаже, де ночує комісар.

Пройшла ще хвилина і сам Козоріз почав хвилюватися, але не виявляв цього назовні.

Комісар закватирував в урядовому будинку. Тут було йому зручно, був передовсім кратований підвал, призначений на ізоляцію арештованих. Цей підвал вирішив передчасне арештування Мамая. Комісар вислав посланця по Мамая.

— Скажи, що я його запрошую до себе, та так, щоб його солдати не чули цього запрошення.

— Панятно.

Коли появився Мамай, у комісара була уже ескорта, готова виконати розпорядження начальства. Комісар звернувся до Мамая:

— Прошу зложити зброю на мій стіл!

— Але ж я ні в чому не провинився, — пробував дискутувати Мамай.

— Вас не питають про провину, а наказують зложити зброю.

Мамай побачив, що не жарти і спротивлятися немає можливості, виконав наказ.

— А тепер, — сказав комісар, — відведіть його у підвал!

— За що? — ще все не розумів Мамай.

— Вас віддамо під суд за спротив радянській владі у стягненні продрозверстки.

— Але ж я не спротивлявся!

— Висловили спротив, а це вистачить, щоб вас арештувати.

— За що мене арештовувати? — настирливо сверлила думка у мозку Мамая. — За те, що мовив слово про кривду бідної людини?… То чия це влада?… Комісар явно не представник влади трудящих. Аж потемніло у свідомості Мамая. Це ж не радянська влада, якщо трудящому не можна слова сказати про свою кривду.

Комісар не йшов на відпочинок, поки не заспокоїлося місто. Він довго прислуховувався всякому шумові, сторожив, чи не ворушиться часами небезпека, незважаючи на те, що він всюди, де треба було, наставив сторожі. Місто затихало поволі, а коли стало тихо він, не роздягаючись, простягнувся на софі і ще встиг подумати: оцих хохлів треба тримати твердо, бо то люди скорі до бунту. Вся їх історія позначена бунтами. Їх бунти нічого не осягали, бо бунт є лише бун-

том, а не будовою нової структури… Так завжди було в історії… Та бунтом вони можуть нашкодити і натворити балагану… Балаган — характерна риса хохлів… Порядок у цьому краї можуть внести лише москвичі та пітерці…, бо це люди порядку… З солдатами Мамая вирішимо завтра…

Йому здавалося, що він щойно заснув, як його повернули із сну гупання та стогін при вході. Він схопився, стиснув нагана готового до стрілу, і почав скрадатися до виходу. Та тут було тихо. Він відчекав якусь хвилину. Тихо. Хто гупав, хто стогнав? Чи то його сторожа так неосторожно його збудила? Чи, може йому причулося? А де ж моя сторожа? Щоб провірити, він висунув голову за одвірок, а там бовваніла якась фігура… Та не встиг він підняти руку з наганом, як блиснули йому свічки в мозку і увірвалася його пам`ять…

Мамай не спав. Із підвалу крізь закратоване віконце чув теж якісь удари, стогін, кроки комісара, тишу, удар… І все затихло. Та за якийсь час пролунав лоскіт, якби дошкою луснуло об дошку і стало ясно, світло освітило віконце, немов блискавка. Та це ж злетіла ракета. І знов тихо і пусто. Що воно за лихо, подумав Мамай, Щоб там не було, я не можу залишатися в заперті. На віконцю решітка, отже він приткнув вухо до дверей, двері були дерев'яні, за дверима не чутно було нікого. Він грюкнув підошвою черевика в нижній квадрат дверей, але вони не подалися. Та іншого виходу не було. А що ніхто не відізвався на його грюк, отже він став грюкати у двері, аж вони знесилились і появилася тріщина.

Коли він вийшов на двір, при вході лежав на землі комісар і його сторож. Здалеку було чути груповий крик: слааава, а вулицею бігли солдати. Мамай вхопив нагана з руки комісара і думав стріляти, та раптом змінив фронт, і коли солдати підбігли, він став командувати чи радше інформувати:

— Бандити напали на нашого комісара, передайте заступникові, хай він перебере командування, а комісара і сторожу занесіть в кімнату. Я своїм відділом стримаю атаку банди.

Солдати спочатку не знали на яку ногу ступити, але згодом мабуть вирішили, що Мамай дає правильні розпорядження. Вони ж не знали, що комісар арештував Мамая, а початкове їх спантеличення походило від зневаги до місцевих людей: как хахол будет нами командувать? Та Мамай команди не перебирав, а подався до свого відділу.

Мамай не знав, хто наступає. Йому здавалося, що це повстанці атакують. Иого відділ вже був у бойовій готовності. Він велів передати по зв`язку своїм воїнам:

— Ми помагати грабіжникам не будемо! Ми нейтралітет.

Та за хвилину прийшла інформація, що це не повстанці атакують, а селяни. Ой біда, подумав Мамай, та ж вони не в силі перемогти. І звернувся до своїх прибічних:

— То як нам бути, товариші, дозволимо оцим грабіжникам ще й на криваву розправу над ограбленими?

Його запитання звучало, як наказ і у відповідь всі гукнули дружно:

— Не дозволимо! Веди нас, командире, на бій за правду трудящого селянства!

Мамай ще не дозрів, щоб стати повстанцем, ще був недозрілий, зелений. Та коли справа йшла про селян, він вже став їх захисником. Як довго треба було дозрівати від бунту проти грабежу до повстання, а куди ще бідним повстанцям до визволителів? Ой-ой-ой, який той наш визвольний шлях далекий!

І повів Мамай свій відділ проти московського комісара. З правого боку, значить, атакують селяни. Поки мародери не дійшли до себе, треба їх атакувати з лівого боку, бо, коли опам'ятаються, буде запізно. Кувати залізо, отже, поки горяче. І Мамай сказав:

— Або голову збути, або слави добути!

І подав команду до атаки. Пролунало милозвучне «слава!», яке принесло ще більшого переляку москвичам і пітерцям.

Комісар опритомнів, та голови, гідної командувати, у нього вже не було. А його заступник, як почув атаку із другої сторони, порадив комісарові:

— Нам нечего другово делать не остается, как только отступать.

— Давай приказ отступать, как тебе видно, — погодився комісар, — у меня болит голова и мир коловоротится…

Він спробував встати, але не зміг і повалився з ніг. І ще тільки встиг вимовити:

— Прошу вас, вынесите меня из окружения…

І знову попав в обморок. Заступник оголосив відступ у простір тиші. А з лівого і правого боку лунало многоголосе і зростаюче повстанське «слава!».

Коли втихли постріли, вже розвиднилося зовсім. Мамай зустрівся з селянами, оглядав їх озброєння й дивувався:

— І ви тими ржавими рушницями хотіли перемогти комісара? Озброєне військо?

— Та ми запланували знищити комісара, а як тварина без голови, то лише ногами хвицає по пустому.

— Треба похвалити вас за відвагу!…

— А чому тут не бути відважним, коли тобі добуток пограбували?!

— Правда ваша, прийшли більшовички, забрали ваші бички і телички… Отже й праведний бунт ви учинили. А тому, що ваш бунт праведний, то й ми стали на вашому боці. Правда по вашій стороні, а вони — кривдники. У нашій Україні з'явилося немало здирників, які приступили до грабування наших природних богатств, стали нищити народні права і приносять та вміняють право дужого, право зброї і насильства. Вони катують, розстрілюють за слово правди. Вони прийшли встановити тиранство. Вставайте всі проти московсько-більшовицької обдирації, на захист нашого селянства, творіте селянські отряди, творіте величезну армію селянства і не покладайте зброї доти, доки не знищимо ворога, посягаючого на наше вільне трудове селянське життя.

(Далі буде)

• *ХРИСТИЯНСЬКА СТОРІНКА*

Провідники рубрики: почесний доктор теології ***Леонід ЯКОБЧУК*** *та журналіст* ***Лев ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ***

БІБЛІЯ І ФЕНОМЕН КУЛЬТУРИ

(продовження, початок у №8, 2011 р.)

Де проживали міфічні боги? В міфології оповідається, що десь на вершинах гір, а інші в небі, на висотах, з яких було їм зручно оглядати людей.

Яка різниця між міфічними богами і Богом, об'явленим в Біблії?

З Біблії ми довідуємось про Біблійного Єдиного Бога в трьох проявах: Бога Отця, Бога Сина і Бога Святого Духа зі спільною характеристикою природних і моральних атрибутів, як Вічний, Святий, Праведний, Милосердний, Люблячий, Справедливий.

Чи є якась схожість біблійних персонажів з міфічними?

1. Перш за все порівняйте поняття істини міфологічних богів і їх мораль з Богом, об'явленим в Біблії. Тут ви не знайдете ніякої схожості.

2. Міфологічні оповідання про час, місця, особи і дії не мають ніякого історичного підгрунтя.

3. Міфологічні боги подібні до людей. Вони народжуються, кохають, ненавидять, воюють. Вони мстиві, заздрісні, охочі до любовних інтриг.

4. Біблійні оповідання пов'язані з історією. Події відбуваються на історичному фоні і те, що записано в Біблії, в більшості знаходимо в світській історії, в археологічних знахідках і документах. Біблійні патріархи, як і герої — це історичні особи, підтверджені часом і географічним місцем проживання.

5. В міфах можна знайти уявлення про виникнення світу, про його виникнення, але немає про можливий кінець світу, про якусь кінцеву катастрофу. А в Біблії написано про остаточний суд.

Безбожні вчені заперечують Біблійну історію. Вони твердять, що багато подій, починаючи від творення світу, не можна пояснити науковими методами. Але є багато такого в світі, чого не може довести наука. Існує теорія постання світу від "великого вибуху". Всякий вибух творить хаос, а не упорядкованість. Еволюція життя науково не доведена, проте її приймають, як наукову теорію. Чому? Бо це модно, і тому приймають її вірою, як релігію.

Проте, **в Біблії є оповідання, які теж приймаються вірою.** Це переказ про творення світу, чуда, звершені Божою силою. Особливо для атеїстів і ліберальних теологів є болючою тема Особи Ісуса Христа, як Божого Сина, Його зачаття і народження від Діви, замісницький характер Його смерті, воскресіння і вознесіння, повернення в славі та остаточний суд. Раніше вони змальовували Христа як міф. Візьмемо один приклад з багатої атеїстичної пропаганди. В Музеї історії релігії та атеїзму Академії наук колишнього Радянського Союзу в Ленінграді було подано зображення Христа чомусь на зловісному тлі схрещених мечів. До намальованого Христа тягнулися з усіх сторін нитки від міфічних богів Греції, Єгипту, Малої Азії, Персії і навіть Індії. Схема мала переконати глядача, що з цих міфічних богів виник образ Христа. На цій схемі є майже всі основні епізоди Христового життя! Але чи це все правда? Вистачить хоч трохи, поверхово, познайомитися із змістом міфів про розп'ятих і народжених богів і стане цілком ясно, що перед вашими очима ще одна фальсифікація, ще раз перекручені факти, пропаганда з метою довести правдивість безбожної ідеології. Проте археологічні викопи та історичні докази з літератури та інших джерел неможливо ігнорувати, тому тепер вже визнається Христос як історична Особа. Атеїсти про це знають. Але вони трактують Христа як звичайну людину.

Ісус Христос не потребує ніяких наукових доказів. **Христос — це об'явлення Бога для людини з ціллю її спасіння.** Христос — це видиме втілення Слова, яке проголошує Євангеліє: "Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово. Воно в Бога було споконвіку. Усе через Нього повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього. І Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне благодаті та правди, і ми бачили славу Його, славу як Однонародженого від Отця." *(Ів.1:1-3, 14)* І яке було проголошене в пророцтвах за тисячу років в Старому Заповіті. Не всі явища пояснює наука, не все можна пояснити і в Біблії раціональним мисленням. Існують речі, які недосяжні розуму і людській уяві. Їх називають таємницею. Проте є велика різниця в поглядах на "таємницю" в уявленні поган і Біблійній науці. Для апостола Павла історія Ісуса Христа не була "таємницею", але Божим об'явленням.

"Бо мені відкриттям об'явилась була таємниця, як писав я вам коротко вище, з чого можете ви, читаючи, пізнати моє розуміння таємниці Христової. А вона за інших поколінь не була оголошена людським синам, як відкрилась тепер через Духа Його святим апостолам і пророкам, — що погани співспадкоємці, і одне тіло, і співучасники Його обітниці в христі Ісуса через Євангелію, якій служителем я став через дар благодаті Божої, що дана мені чином сили Його. Мені, найменшому від усіх святих, дана була оця благодать, — благовістити поганам недосліджене багатство Христове, та висвітлити, що то є зарядження таємниці, яка від віків захована в Бозі, Який створив усе." *(Ефес. 3:3-9)* **і "...об'явивши нам таємницю волі Своєї за Своїм уподобанням, яке постановив у Самому Собі, для урядження виповнення часів, щоб усе об'єднати в Христі, — що на небі, і що на землі."** *(Ефес.1:9, 10).*

Яким має бути ставлення християн до міфології, старовинних традицій? Це все — історія минулого, яке мало вплив на культуру. Проте брати цю "минувшину" за основу нашої віри (як РУНвіра і т.п.) є помилково. На це питання ми знаходимо конкретну відповідь у принципах Святого Письма. Апостол Павло пояснює: "Настане — бо час, коли здорової науки не будуть триматись, але за своїми пожадливостями виберуть собі вчителів, щоб вони їхні вуха влещували. Вони слух свій від правди відвернуть та до байок нахиляться." *(2 Тим. 4:3,4)* і "Бо ми сповістили вам силу та прихід Господа нашого Ісуса Христа, не йдучи за хитро видуманими байками, але бувши самовидцями Його величі." *(2 Петра 1:16).* Тут не вжито слово "міф", але "байка", що означає протилежне правді.

В Біблії немає міфів. В ній Бог включив жанри поезії і премудростей для Свого відкриття Ізраїлю, а в Євангелії — усім народам, не вибираючи нові літературні стилі чинові теми. Бог використовував те, що було добре знайоме кожному жителеві Близького Сходу в давнині, і спілкувався зі Своїм народом зрозумілою мовою, використовуючи її як дохідливий та діючий засіб спілкування.

Однією особливістю української міфології є поєднання християнських релігійних уявлень із язичницькими віруваннями. Це сталося після охрещення Київської Русі, коли Церква успадкувала багато народних уявлень і звичаїв.

Поглиблення нашого знання про культуру й літературу стародавнього Близького Сходу безумовно допоможе нам краще зрозуміти Біблію.

Джерела:

1. The Word Book Encyclopedia.
2. Evangelical Dictionary of Theology (Edited by Walter A. Elwell).
3. The IVP Bible Backgroung Commentary. (John H. Walton, Victor H. Matthews, Mark W. Chavalas. Old Testament.).
4. Orcheological Study Bible. Zondervan.
5. Біблія.

(Далі буде)

Для того, щоб поповнити знання Біблії, почути відповіді на запитання людей про різні проблеми повсякденного життя, слухайте християнську радіопрограму "Відвертість", яка виходить в ефір щоп'ятниці о 21.15, на першій програмі Українського радіо.

А Калина цвіте...

(Нова книжка Оксани Маковець, Сіфорд, Вірджінія, 2011.)

Ганна ЧЕРІНЬ
(Флоріда, США)

Це — п'ята книжка Оксани Маковець, видана з часу її переселення в США з України. В кожній своїй книжці авторка дає короткі біографічні відомості, і кожного разу в них знаходимо щось нове і навіть дещо інтригуюче… Вражає якась незвичайна свіжість, інакшість. Приїхала порівняно молодою, з 12-літнім сином, вдова — з болем серця після трагедії, якої поки що не знаємо, але відчуваємо. Приїхала, не шукаючи «кращої долі», а змушена нещастям. А врешті — свою долю в Америці зустріла в особі щирого подруга Юрія Маківця, ім'я якого стало її новим — і вдалим псевдонімом.

Виросла поетеса в інтелігентній родині, в мальовничих українських Карпатах. Любить вона своїх рідних і рідну Україну; але Україну можна любити і здалека.

Це відчутно в кожнім творі поетеси. З кожного настрою й образу.

Доля часто посилає нам несподівані зустрічі, часом ніби робить за нас рішення, посилає нас в далекі мандри, стрічає нас із незнайомими людьми, що стають близькими… Так було і з Оксаною. На перехресті доріг вона зустріла людину, що має подібні думки й уподобання, з якою легко й цікаво жити — і що ще треба для щастя? А любити Україну вдвох ще краще.

Ще одна несподіванка ввійшла в життя Оксани: довелось узяти прапор журналу «Верховина» з ослаблених рук відданого патріота України — Верховинця ж, тепер покійного, доктора Романа Кухара (Р. Володимира). Кілька літ тому вона, також Верховинка, стала його діяльною співробітницею, і коли він, вже майже на порозі смерті, благав її перейняти улюблений журнал, вона не могла відмовитись. Знаний поет, перекладач і дослідник літератури, др. Олександр Астаф'єв погодився розділити з нею працю. Він давав цінні вказівки, писав статті й рецензії, але найтяжча праця — монтаж журналу, контакт із співробітниками й читачами, набір, друкування, розповсюдження, а головне — фінанси — падала на плечі Оксани. Проте, подиву гідна енергія і працьовитість, почуття обов'язку для життя Вітчизни, а дедалі більше — співпраця її доброго чоловіка — Юрія творили маленькі чудеса: «Верховина» не вмерла, а навпаки — розростається, цвіте й вінчається рясними калиновими гронами. Це своєрідний унікальний журнал, власне, це єдиний, на мою думку літературний журнал у діаспорі, хіба що колись у Австралії був альманах Дмитра Нитченка «Нові обрії», але ж то був альманах, що охоплював чи не всі галузі громадського життя.

Зупинимося на цій новій, п'ятій книжці Оксани Маковець. Калина — один із символів України. З весни вона, немов ясна наречена, дає прихисток соловейкам, потім вкривається рясними гронами зелених ягід, що помалу рум'яніють аж до рубінової зрілості. Калину можна збирати в букети, разом із солодким буряком, начиняти нею пшеничні пироги, з ягід низати рясні коралі… І також нею можна оплакувати кров, пролиту в боротьбі за волю України. І садити кущ калини на могилах лицарів. Тож недарма Оксана вибрала калину заголовком і заключним акордом своєї книжки. Поетеса милується всіма барвами України, її квітами, яким вона присвячує одну із двох поем. Квіти мають свої власні характери, почуття, власне призначення — передавати свою спадщину наступним поколінням. В поемі про квіти я нарахувала понад 40 окремих характерів. І всі вони незмінно українські. Так би й нам!

Я у квітах розради шукаю,
В них, Україну знаходжу
І тут, з Батьківщиною мов, розмовляю…

Ох, усі ми у квітах розраду шукаємо — та якби ж то наші вітчизняні брати приклад вірності хоч від квітів брали…

Сильно вражає легендарна поема про кам'яну церкву в Висоцькому, на Верховині. Вона старша за Львів! З нею зв'язана доля молодих коханців, верховинських Ромео і Джульєти — сина багачів Василя й бідної дівчини Марічки. Вони поєдналися в тій церкві й трагічно загинули в карпатських манівцях. Та церква пропала в пожежі, але на тому місті відбудували нову, що простояла вже сім століть. Поетеса радіє міці цієї церкви в відродженій Україні.

Книжка поділена на декілька розділів, з яких кожний вражає ніжністю й завзяттям — як заклик до боротьби за Україну. Адже тепер боротьба йде не зброєю, а непохитністю віри в Незалежність. Серед віршів є запевнення любові до батьків, є легенькі віршики для дітей, пісні про кохання, мрійні танцювальні мелодії. Розділ VI компактно, але ретельно змальовує наші сімейні ритуально-календарні обряди, від Святвечора починаючи й св. Миколаєм закінчуючи. Цей цикл вінчається таким повчанням: «Людина звикає до нових обставин, зів'є собі нове гніздечко, немов птах. Та якась туга таки живе поряд з нею, і немов жагою сушить; й кожної вільної хвилі линеш подумки у той далекий — найближ-

чий серцю край… Ти всім єством своїм вдихаєш запахи і звуки своєї рідної землі, бо перебуваєш з нею у відчутному єднанні завжди…»

Оксана Маковець відзначає багато вражаючих подій, очевидицею яких вона була. Вона жила в Києві під час вибуху близької Чорнобильської атомної станції, а п'ять років після приїзду до Америки, вона в дорозі до «Свободи» в Парсиппані, почула, що саме того ранку, 11 вересня 2001 року, стався терористичний напад ворожих літаків на Всесвітній Торговельний Центр в Нью-Йорку — трагедія, яку ми ще й досі болісно переживаємо. З цих писань видно, що авторка має талант блискавично схоплювати й відтворювати події й переживання . (Це останнє враження — в «Верховині» ч. 51—52, 2010).

Окремо треба відзначити розділ у «Калині», під заголовком «Більше ніж просто вірш». Граючи співзвуччями «ж» і «з», поетеса складає оду хлібові, ще одному символові життя України. Великодні Свята — «Розступилась пітьма, і розсипавсь /Зневіри терновий, колючий вінець..». Ще один святий символ України — її солов'їна мова: «Дозріє плодом Слово, у стократ/ Краснішим стане, кришталево чистим». Мова Оксани Маковець — ніжна, щира, ласкава. Щоб відзначити евфонію її віршів, варто тільки навести вірш «Соловейко»:

Соловейку, дивна пташко. Завітай,
Звесели моє серденько. Прилітай,
Співом рідним, солов'їним, Замилуй.
Звий гніздо своє пташине.
Примандруй.
Буду чути спів чудесний. Від зорі.
Не погаснуть в моїм серці Солов'ї.
Трель з далекої домівки, Долети !
Срібний голос з України Донеси!

Якщо шукати особистої філософії авторки, то може ось вона:

«Ліпше час не марнувати …/Спішити треба, жити і творити./ Свою зорю не в небесах шукати,/ Вона в тобі./ Її потрібно засвітити.»

Збірку поезій гордо вінчають грона калини. Це нагорода Поетесі від оспіваної нею Калини.

Закінчимо цей короткий огляд побажаннями Україні:

Жито жати…
Жати … ЖИТИ!

Липень 2011.

IESO 2011, МОДЕНА, ІТАЛІЯ

Цієї осені гостинна земля Емілії Романії вітала учасників п'ятої Міжнародної олімпіади «Наука про Землю». Серед учасників було 104 учня з 26 країн, серед них — й українська команда. Ткачук Богдан, учень 11 класу КЗО «Дніпропетровський обласний ліцей-інтернат фізико-математичного профілю», посів ІІ місце і отримав срібну медаль.

Богдан розповів, що індивідуальна олімпіада складалася з трьох турів: океанографія в Венеції, письмовий тест на базі моденського університету, та практика, яка проходила безпосередньо в центрі міста. З наукових дисциплін в завданнях були представленні океанографія, кліматологія, геологія, гідрологія, астрономія. Поряд з завданнями постійно проводились екскурсії. Учасники відвідали парк грязьових вулканів, різноманітні музеї, Венецію.

Друга частина складалась з командних змагань, де кожний учасник потрапляв в міжнародні команди та проводив разом з юними науковцями дослідження, які потрібно було презентувати. Всі команди поділили на групи, та кожна група знаходилась в різних місцях і проводила зовсім різні дослідження. Місцем проведення даної частини олімпіади вибрали один із самих найкращих гірських курортів Альп. Змагання допомагало зблизити членів команд з різних країн, привчало до співпраці і порозуміння.

Атмосфера під час проведення завжди була найкраща. Привітні учні, гарна організація. Все це сприяло постійному різноплановому спілкуванню учнів між собою. Звичайно, з усіма учасниками подружитися не вдалось. Найбільше запам'яталися Богдану індуси з їхнім шанобливим ставленням до учителя, веселі румуни, американці, які постійно цікавилися українською культурою та мовою, японці, шрі-ланці та багато інших.

КЗО ДОЛІФМП виражає подяку викладачам кафедри фізичної географії ДНУ ім. О. Гончара на чолі з Л. І. Зеленською за підготовку Богдана до олімпіади.

Людмила КОРНЕВА,
вчитель географії
ДОЛІФМП.

• *ДИВОСИЛ*

Заслужений майстер народної творчості України Андрій ПІКУШ.

Немеркнучий світ Петриківських розписів

23 жовтня 2011 р. виповнюється 20 років Центру народного мистецтва «Петриківка», який став першим в Україні підприємством галузі народних художніх промислів, де народні майстри з найманих працівників перетворилися на його господарів-співвласників.

В складних для галузі економічних умовах, коли в Україні в продовж останніх 15 років відбувалася масова зупинка та руйнація підприємств історичних осередків народного мистецтва, Центр не лише вистояв, але й згуртував у своєму складі близько 40 відомих майстрів.

Розповідь про петриківський розпис — унікальне явище національної культури України та діяльність Центру народного мистецтва «Петриківка», веде організатор його створення, голова правління та художній керівник, заслужений майстер народної творчості України Андрій Андрійович ПІКУШ.

Мальовниче село Петриківка Дніпропетровської області – широко відомий у світі осередок Українського народного декоративного розпису, історичне коріння якого походить від древніх традицій настінних розписів, що сягають у глибину тисячоліть, аж до часів появи праматері української архітектури – білої селянської хати-„мазанки". Ці орнаменти несли глибоку космогонічну символіку та особливе магічне значення своєрідного оберегу, що як і народна пісня зцілює та оберігає душу людини.

Сьогодні це мистецтво являє собою унікальний релікт безперервної національної традиції, що делегує в сучасний світ самобутню культуру Придніпров'я – історичної колиски Запорізького козацтва, його могутній демократичний дух, своєрідність поетичного світосприйняття та глибину епічного образотворчого народного мислення.

Петриківський розпис відзначається особливою самобутністю та водночас органічно продовжує народні традиції регіону Придніпров'я, що являв собою феноменально багатий пласт національної культури України.

Поряд з художнім розписом у Петриківці розвивалися ткацтво, витинанка, різьблення по дереву, ковальство, лозоплетіння, народна картина, іконопис та інші види народного мистецтва.

Село Петриківка було засноване у XVII-му столітті козаком Петриком, уродженцем Полтави, як козацький зимовий стояк. Починаючи від 1772-го року вона бурхливо розбудовувалася внаслідок переселення жителів із старовинного козацького поселення Курилівки, яка на той час уже мала понад 500 років історії. Ініціатором цього переселення був Петро Калнишевський, останній кошовий війська Запорізького, який також сприяв у перетворенні Петриківки на центр Протовчанської військової паланки.

Після руйнації Запорізької Січі Петриківка, як і інші впливові козацькі поселення не була закріпачена, що також сприяло її розбудові та розвиткові народного мистецтва.

Перші дослідження Петриківського розпису, що розпочалися у XIX-му столітті за ініціативою відомого вченого Д.І. Яворницького, дають уявлення про широкий розвиток настінних розписів регіону в багатьох його центрах, таких як Мишурин Ріг, Спаське, Капулівка, Покровське, Романкове, Чумаки, Шульгівка, Чаплинка та інших.

Розписувалися не лише інтер'єр та екстер'єр хати, але також і клуні та всі господарські споруди, утворюючи єдиний ансамбль селянської садиби в гармонії з оточуючою величною та водночас лагідною природою Придніпров'я, що формувала особливий характер людини та її культури.

Петриківський розпис віддзеркалював духовну єдність людини з природою, ідею циклічності життя, яка проводилася не лише в самому творі але і в традиції щороку заново розписувати хату, що також відповідало внутрішній потребі людини в оновленні житла, сприяло розвитку майстра та школи.

В світлоносній палітрі Петриківського розпису, яка будується на особливому сполученні та грайві базових кольорів спектру, закодовано образ сонячного світла.

Не менш цікавою є символіка мотивів розпису, так композиція букет-вазон це одвічний образ квітучого дерева життя; лиштва (фриз) символізує безкінечність; квітка – вершина краси природи, її апогей; калина – символ дівочої вроди; мальва – козацької доблесті; дуб – вияв сили та мужності; зображення птаха – символ гармонії, світла, щастя; півник символізує пробудження, відродження; зозуля уособлює таємницю вічного плину часу.

В невпинному синтезі досвіду поколінь народних майстрів формувалися традиції широкого універсального творчого методу Петриківського розпису, основаного на народному баченні світу, що забезпечували вільне виявлення творчої особистості народного майстра.

Це мистецтво неодноразово виявляло свою феноменальну стійкість та життєздатність в драматичних обставинах історії, відроджуючись з попелу ординських згарищ та поневолення, регенеруючи відсічені від коренів віти свого мистецького «Рай – дерева» .

В кінці 19-го століття Петриківка швидко опановує нові матеріали (водяні та олійні фарби). Настінні розписи, які здавна робилися власноруч виготовленими барвниками з соків рослин, переходять на папір, фарби змінюються на фабричні, відкриваються нові художні можливості, що збагачують розвиток традиційної школи. Виконані на папері розписи, так звані «мальовки», зберігали визначене традицією місце в інтер'єрі. Широка домінуюча лиштва вздовж сволока (головні балки стелі), а також вузенькі бігунці — по слижах стелі та карнизах комина печі. Кульмінація інтер'єру хати — розписана піч з головною композицією «Дзеркала», де зображено символічне «Дерево життя».

Безперервність великої народної традиції настінного малювання у Петриківці продовжувалася аж до початку 30-х років 20-го століття.

1936 року у Петриківці було відкрито 2-х річну школу декоративного малювання (організатор О.Ф. Статива), яка проіснувала з 1936 по 1941 рік, та мала статус художнього училища.

Не дивлячись на короткий час існування школи, її випускники — учні відомої майстрині Т.Я. Паті, зробили значний внесок у справу збереження петриківського розпису та пошуку шляхів його виходу у сферу сучасного життя. Так, відразу після другої світової війни сестри В.І. та Г.І. Павленко, М.К. Тимченко, В.Ф. Клименко-Жукова та П.І. Глущенко, оселившись у Києві, започатковують там вихід петриківського розпису у художню промисловість. Зокрема – підлаковий розпис на чорному тлі виробів, що пресувалися з тирси, був запроваджений ними на Київській сувенірній фабриці ім. Т.Г. Шевченка. Поряд з цим, використання петриківського розпису було впроваджено ними на Київському експериментальному кераміко-художньому заводі. Паралельно з цим здійснювалися творчі пошуки у настінному розписі міської архітектури, а також використання петриківського розпису у поліграфії.

Згодом цей київський досвід Петриківців був використаний і в самому осередку. Так у 1958 р. було відкрито цех підлакового розпису в артілі «Вільна селянка», де учні Т.Я. Паті під керівництвом Ф.С. Панка, М.Т. Шишацька, Я.Я. Клюпа, Г.Я. Пруднікова, І.Ф.Завгородній, Н.М.Шулик, Г.Є. Данилейко та інші склали основу колективу, що згодом розвинувся у фабрику «Петриківський розпис». Підприємство виготовляло розписані на чорному тлі тарелі та шкатулки, що виготовлялися з тирси методом пресування.

В несприятливих умовах фабрики, спрямованих на промислове масове тиражування, вони стійко зберігали своє творче обличчя.

Починаючи з 1971 року, державна монополія на Петриківку послаблюється. Спілка художників України відкриває у осередку Експериментальний цех петриківського розпису (філію Дніпропетровського художньо-виробничого комбінату), під керівництвом Ф.С. Панка, який на той час залишив фабрику.

Фабрика «Петриківський розпис» з приходом відомого майстра В.І. Соколенка, в якості художнього керівника, отримує новий імпульс розвитку, завдяки запровадженому ним у виробництво у 1971 році розписаних виробів з дерева.

У 1970-х роках, також активно заявила про себе нова генерація майстрів. Розпочинається започаткований мною рух за відродження народних традицій, звільнення від стереотипів та деформацій, що виникли у петриківському осередку в наслідок тривалого застосування промислових форм організації праці народних майстрів в умовах державної монополії.

Центром цього руху став заснований мною неформальний постійно діючий творчий семінар, до якого входили мої учні та творча молодь осередку. В його активі були Марія Пікуш, Наталія Рибак, Олена Зінчук, Валентина Карпець-Єрмолаєва, сестри Ліана та Тетяна Скляр, Валентина Міленко, Ніна Бородіна, нині відомі майстри петриківського розпису.

На протязі 20-річного періоду, від 1972 по 1992 рік, у Петриківці відбувається хвиля розвитку. Вона позначилася новими досягненнями та іменами, поширенням петриківського розпису не лише на Україні, але і у світі через художні виставки та експорт виробів народних майстрів, який здійснювався у понад 20 країн. За цей час зміцнилася матеріально-технічна база осередку. В кінці 1980-х років було збудовано нові приміщення фабрики» Петриківський розпис», а також Експериментального цеху Художнього фонду. Зріс престиж професії народного майстра. Активно розвивалася підготовка кадрів у ряді учбових закладів, починаючи з найменшого дитячого віку, через гуртки, дитячу художню школу, учбовий комбінат, професійно-технічне училище, а також індивідуальне учнівство.

Напередодні незалежності України петриківський осередок народного мистецтва накопичив значний творчий та виробничий потенціал, він динамічно розвивався, вирішуючи складні проблеми часу та стояв на порозі нового етапу розвитку.

23 жовтня 1991 року у осередку розпочало свою діяльність створене за сприянням Спілки художників України, за моєю ініціативою, підприємство нового типу, засноване на колективній власності народних майстрів, де народні майстри з найманих працівників перетворилися на господарів – співвласників. Його сучасна назва – «Центр народного мистецтва «Петриківка» (перша назва — Творче об'єднання «Петриківка»). Ідею його створення підтримали В.А. Глущенко, Г.М. Самарська, М.І. Пікуш, Н.М. Рибак, О.І. Зінчук, В.І. Карпець, Н.І. Бородіна, які склали основу колективу на початку його діяльності.

Становлення Центру проходило в складних економічних умовах трансформації пост-тоталітарного суспільства, народження незалежності та демократії в Україні. Не витримавши значних труднощів, в осередку зупинилися – фабрика «Петриківський розпис» та Експериментальний цех ДХВК Художнього фонду, не витримали труднощів і окремі приватні структури, що створювалися в цей період. В Україні відбулася масова зупинка та руйнація підприємств народних художніх промислів. У 1988 році, у зв'язку з зупинкою експериментального цеху, до складу колективу Центру увійшли його народні майстри, а також майстер дільниці Біленко В. Г., якому було доручено посаду виконавчого директора.

Поряд з тим до колективу увійшло ряд талановитих майстрів, що працювали на фабриці «Петриківський розпис», серед яких В. А. Глущенко, К. М. Тимошенко, Н. В. Бородіна, В. І. Міленко, В. І. Рижик, та інші.

Демонструючи феноменальну стійкість, Центр народного мистецтва «Петриківка» не лише вистояв, але й згуртував та зберіг у своєму складі творчий актив осередку, близько 40 відомих майстрів, серед яких 7- заслужені майстри народної творчості України, понад 20 – члени національних творчих спілок (НСХУ та НСМНМУ). Цьому сприяла підтримка Національної спілки художників України, її керівника В. А. Чепелика, а також Дніпропетровської організації НСХУ, які передали у користування Центру приміщення, збудоване художнім фондом у селі Петриківка, для здійснення творчо-виробничої діяльності.

Підтримку Центру здійснює керівництво Дніпропетровської області та Петриківського району. Нині проводиться художня виставка «Світ петриківських розписів» в залах Дніпропетровського Національного історичного музею ім. Д. І. Яворницького, а також за сприянням голови Дніпропетровської облдержадміністрації готується до видання альбом, присвячений 20-

річчю Центру народного мистецтва «Петриківка».

Центр спеціалізується в напрямі розвитку індивідуальної авторської творчості.

Кожен з майстрів працює за власними задумами, має своє творче обличчя, створює авторські твори та їх серії в різноманітних матеріалах.

Найбільш широко створюються розписані вироби з дерева на токарній, столярній та ручно-різьбленій основах, які виготовляються з екологічно чистих матеріалів на базі народних традицій регіону. Поряд з тим створюються розписи на папері, полотні, кераміці, металі, а також настінні розписи в архітектурі. Майстри колективу дбайливо зберігають та розвивають кращі досягнення народних художніх традицій та технологій петриківського розпису, формують перспективи його подальшого розвитку.

Колектив Центру представляє петриківський розпис на регіональних, Всеукраїнських та міжнародних виставках. В центрі постійно діє свій виставковий зал, що активно відвідується шанувальниками народного мистецтва.

Поряд з цим Центр проводить активну виставкову діяльність на Україні та за її межами. Твори провідних майстрів з успіхом експонувалися на виставках у багатьох країнах світу (Польщі, Франції, Голландії, Німеччині, США, Канаді, Японії та інших).

Поряд з участю у виставках, що проводяться міністерством культури та НСХУ, Центр проводить активну власну виставкову діяльність, зокрема виставка Петриківського розпису в Національному Українському музеї м. Чикаго, 2001 р., США; виставка в Українському культурному центрі м. Філадельфія США, 2002 р. ; ретроспективна виставка «Немеркнучий світ петриківських розписів» Київ, 2003 р. ; Музей народного декоративного мистецтва; виставка «Лесина осінь» в музеї Лесі Українки м. Ялта; виставка в м. Біла Церква, 2010 р.

Впродовж своєї діяльності ЦНМ «Петриківка» здійснює допомогу петриківській дитячій художній школі ім. Т.Я. Паті, спрямовуючи на педагогічну роботу провідних майстрів, членів НСХУ, серед яких заслужений майстер народної творчості України М.І. Пікуш, яка є вчителькою петриківського розпису, та очолює школу. Виявляє допомогу школі у забезпеченні художніми матеріалами, а також у проведенні дитячих виставок.

Серед найбільш творчо-активних майстрів колективу: Глущенко В.А., Турчин Н.І., Курінька М.Н., Калюга Н.Р., Рибак Н.М., Дека В.І., Дека М.В., Пікуш М.І., Тимошенко К.М., Карпець В.І., Іванченко Л.Г., Скляр Л.Ф., Патя Т.Ф. , Міленко В.І., Яненко М.І., а також молоді майстри Кібець І.Д., Шевченко В.Д., Біленко С.М., Шишацька Т.А. та інші.

Петриківський декоративний розпис має в своєму потенціалі незміряні можливості древнього та вічно молодого народного мистецтва для виходу в сферу сучасного життя, збагачення вітчизняної та світової культури.

Доторкніться до цих світлих джерел, відчуйте життєдайну силу щедрої краси, що повертає людині загублений рай з навколишньою природою, світом.

ПОСТ-МАЙНІНГ ТА ІНШІ ПРОБЛЕМИ ГІРНИЦТВА

У Національному гірничому університеті завершилася Міжнародна науково-практична конференція «Форум гірників 2011». Нинішній Форум проходив за підтримки кількох міністерств, науково-дослідних інститутів, Національної Академії Наук України, ПАТ «ДТЕК-Павлоградвугілля», закордонних університетів-партнерів.

Форум гірників у гірничому проводиться вже 10 років поспіль, привертаючи до себе увагу все більшої кількості вчених і виробничників різних країн світу.

Більше ста науковців і бізнесменів, представники університетів, науково-дослідних інститутів, приватних фірм і державних установ приїхали цього року до Дніпропетровська з різних міст України, а також з Росії, Білорусі, Казахстану, Узбекистану, Польщі, Туреччини, Великобританії.

З вдячністю до організаторів гірницького Форуму звернувся постійний його учасник Гаррі Литвинський з Донбаського державного технічного університету, зазначивши надзвичайну важливість щорічного великого зібрання. Бо саме тут науковці і виробничники обмінюються інформацією в галузі технології гірничого виробництва, геомеханіки і геотехніки, маркшейдерської справи, геології, машинобудування, електротехніки і електропостачання, екології і безпеки виробництва. Серед нагальних проблем сьогодення — відновлення депресивних регіонів, де порушено екологічний баланс унаслідок утворення породних відвалів або й закриття шахт. Цьому питанню велику увагу приділяють науковці, про що у своїй доповіді аргументовано розповів проректор НГУ, професор О.М. Шашенко. Цікаво було дізнатися про плідну співпрацю українських і польських гірників-науковців. Обговорювалися також пропозиції щодо заходів з реформування переліку спеціальностей гірництва, видання підручників для бакалаврів та магістрів.

На знімку: відбулося театралізоване дійство посвячення студентів-старшокурсників у гірники.

Інформаційно-аналітичний центр НГУ.

«НА АБОРДАЖ!»
АБО ПІРАТСЬКІ КАПІТАНИ НА ФОРУМІ ВИДАВЦІВ У ЛЬВОВІ

Львів незвичайне місто, у ньому досі оживає історія, проганяючи метушню і нагадуючи про таємничість життя. Тому навряд когось здивувало, коли вузькими львівськими вуличками до палацу Потоцьких прямували справжні пірати.

І мова не про достовірність костюмів, шаблі, кинджали і шпаги. Для людей, які живуть справжнім життям, а саме такими є учасники Львівського кінного театру «Сармати», історія втілюється не у видимих атрибутах епохи, а у відчутті своєї приналежності і зміні способу мислення, що, звісно, передається іншим і причаровує глядача.

Цього разу «Сармати» стали героями книги молодої дніпропетровської письменниці Наталії Дев'ятко «Карта і компас», піратськими капітанами і чарівниками. Іноді у жартівливому тоні, як то «А зараз вони на шпагах вирішать, хто сьогодні митиме посуд на кораблі! То краще той посуд викинути за борт!»; чи у цілковитій тиші кола, яке утворили відвідувачі форуму, львів'яни і гості міста, не вірячи, що запеклий бій між трьома капітанами створений для них, а не відбувається насправді, майстри з історичної реконструкції цілковито занурювали глядачів у світ сміливості і небезпечних пригод.

А тоді до людей виходила авторка, яка розповідала про відчайдушного піратського капітана Яроша Сокола та команду його корабля під чорними вітрилами (чорний колір як знак виклику усьому світу), страхітливу Імперію, безіменну і сіру, педантично збудовану Химерою, давньою майже безсмертною істотою, радником імператора і найрозумнішим та найнебезпечнішим з ворогів у світі пригод.

Костюмована презентація роману «Карта і компас» стала однією з яскравих подій на 18 Міжнародному «Форумі видавців у Львові». Книга є першою частиною пригодницько-фентезійної трилогії для дітей і дорослих «Скарби Примарних островів» (видавництво «Навчальна книга — Богдан», м. Тернопіль). Поява книги у такому жанрі доводить, що фентезі в Україні можна цікаво писати не лише на національну тематику, а звертатися до будь-якої епохи.

Вихід другої частини трилогії («Кохана Пустельного вітру») планується навесні 2012 року.

Ірина МАКОВЕЦЬКА.

•ПЕРОМ ПУБЛІЦИСТА

120 РОКІВ В КАНАДІ ТА 600 ТИСЯЧ

Йосиф СІРКА,
(Торонто, Канада)

Нинішнього року українці Канади відзначають 120 річницю з дня прибуття в Канаду перших офіційних українських емігрантів. Певно, були емігранти і раніше, але про них не збереглося документів. Започаткували офіційно заселяти канадські землі Іван Пилипов (певно, Пилипів) та Василь Еленяк 1891 року. Найбільшу заслугу на збільшенні українських поселенців в Канаді мав д-р Йосиф Олесків, який займався агітацією для поселення в Канаді, в Галичині та на Буковині. Були переселенці і зі східних та центральних областей України (про це свідчать і назви новозаснованих поселень: Київ, Одеса, Полтава та ін.), але їх було менше, оскільки з царської Росії було лише дещо легше виїхати, ніж це було за більшовицької окупації України. Вже за 14 років (1890 — 1914) до Канади переселилося понад 170 тисяч українців, які розбудовували Канаду, але не забували звідки вони приїхали.

Канадський уряд надавав новим поселенцям по 160 акрів (64 гектари) землі — тобто ділянки з кущами, чагарниками та лісом. Протягом 3-х років поселенці повинні були цю землю обробити, засіяти, побудувати хату і щойно тоді могли стати власниками наділу. В канадських музеях можна знайти документальні матеріали про перших поселенців, можна побачити землянки, в яких вони перезимовували, їхні примітивні знаряддя праці, оскільки грошей не було навіть стільки, щоб купити мотику, чи лопату.

Незважаючи на важку працю, українські поселенці в Канаді завжди знаходили час і місце, щоб поставити капличку, чи церковцю. Українська мисткиня Парася Іванець в провінції Альберті зібрала документальний матеріал про 160 церков (греко-католицькі і православні) і задокументувала їхнє існування олією на полотні (Видала книгу: Українські церкви Альберти, Пряшів 1991 р., 292 стор., подарувала всі картини Українському музеєві в Едмонтоні). Саме ці церковці є свідченням того, що українці Канади живилися не тільки хлібом, який самі продукували.

Вже друге покоління української еміграції починало здобувати освіту, а на сьогодні, коли українська еміграція Канади нараховує далеко понад один мільйон, то й не диво, що українців можна знайти у всіх галузях промисловості, науки й освіти та в політиці. Вже третього-четвертого покоління українець Р. Гнатишин став Ґенеральним губернатором Канади, Р. Романов був прем'єр-міністром провінції Саскачеван, а Е. Стельмах і досі є прем'єром провінції Альберта. Українців можна знайти і в федеральних партіях, у федеральному та провінційних парламентах. Одним словом, українці із землянок на преріях, із фермерських господарств перетворилися на інтелектуальний додаток Канади, який сприяє розвиткові Канади у всіх галузях суспільного, економічного, політичного і духовного життя.

Канадські провінційні та федеральні політики рахуються з українською громадою Канади. Тому на велике святкування 20-ої річниці незалежності України, яке відбувалося в Сентеніал парк в Торонто, прибув саме прем'єр провінції Онтаріо Мекґінти.

На найбільший Український фестиваль у Північній Америці в Торонто, що проходив 16—18 вересня н.р. прибув міністр еміграції Кенні, який, незвично для України, прийшов без охорони, чи спеціального супроводу так, як і онтарійський прем'єр.

15-ий Фестиваль української культури цього року видався надзвичайно вдало. По-перше, була чудова сонячна погода, а по-друге, була рекордна кількість відвідувачів — біля 600 тисяч! та рекордна кількість учасників художньої програми. — Вперше за 15 років нам вдалося зорганізувати танцювальні, музичні та співацькі групи з цілої Канади, — повідомляє організатор та директор Українського фестивалю Юрій Клюфас. — Якщо врахувати ще й те, що мали ми з України відому музичну групу «Мандри» та молодий український колектив з Польщі «Лемко Тавер», то можемо пишатися нашим успіхом!

Звичайно, що серед 600 тисяч відвідувачів Українського фестивалю було чимало неукраїнців, але саме вони могли побачити й оцінити багатство й різноманіття української культури, яку зберігають в Канаді нащадки перших і наступних українських емігрантів в Канаді.

Протягом трьох днів було 65 виступів окремих осіб, груп та великих колективів. Понад 200 людей виконували українські пісні, танці, музичні твори. Визнання заслуговують усі канадські колективи та окремі учасники, які добровільно і за власні кошти приїхали в Торонто з далеких провінцій Альберти, Британської Колумбії, Саскачевану, Манітоби, Квебеку та Нью Фандленду. Саме участь із майже всіх провінцій Канади в Українському фестивалі в Торонто була доказом того, що можна бути громадянином і патріотом країни проживання і пам'ятати про своє коріння, про пісні й танці своїх предків, про велику культуру, якою захоплюються і чужинці.

Якими ж нікчемними і безглуздими здаються спроби деяких шовіністичних російськомовних політиків в Україні, які намагаються затягти Україну у старе імперське ярмо, яке й було у значній мірі причиною того, що з найродючішої української землі люди змушені були тікати, щоб вижити. Чи зрозуміють в Україні не тільки політики, що досягти добробуту й успіху можна тільки працею і повагою свого минулого, своєї мови й культури!? Доказом і прикладом цього є українська еміграція Канади, бо українські переселенці в Сибіру, чи на Далекому Сході Російської імперії хоч були чисельно й більші, але царське кріпацтво та більшовицьке рабство сприяло не їхньому добробуту, духовному розквіту, але їхньому занепаду і знищенню. Заборона українських шкіл та відсутність будь-якого друкованого українського слова в Росії є свідченням того, що українці Росії й досі залишаються в духовній неволі. Придушування усього українського в РФ та незаперечні успіхи українців Канади є яскравим доказом того, чого можна досягти за умов свободи, демократії і толерантності. Дасть Бог, доживемо до часу, коли українська діаспора зможе читати не тільки про українські фестивалі в Канаді, але й в Російській Федерації, де живе у кілька разів більше українців ніж в Канаді!

19.9.2011 р.

КАБІНЕТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ «ЛЕСИНА СВІТЛИЦЯ»

Людмила Миколаївна МУЛЯВА, вчитель-методист

Головний закон усіх змін у житті — творчість

Нині я — делегат Всеукраїнського з'їзду працівників освіти. Ця висока честь дарована мені педагогами Магдалинівщини за багатолітню творчу працю і віддане служіння дітям. Дуже цікаво зустрітися з учителями інших регіонів України, почути їх думку з наболілих питань педагогіки сьогодення, накреслити перспективи розвитку сучасної школи з позицій європейської освіти і, звичайно, поділитися своїм скромним досвідом.

Моя доля — це Праця. Щоденна, радісна і вдячна. Мені не падали зорі в долоні. Я їх знімала з небес сама і складала у серці. А воно, як годиться, сяяло ними. Світило мені в дорозі і потроху ділилося світлом з моїми учнями. Тому за дар уміння працювати я вдячна своїй Долі.

На уроках рідної мови керуюсь словами К.Д. Ушинського: «Власна практика дітей у засвоєнні мови важливіша, ніж прийнята наукова система і пояснення учителя», а також прагну, як і кожен учитель, дітей спочатку зацікавити, а потім навчити, оскільки доведено, що мислення починається зі здивування. Кілька років тому обрала нову індивідуальну науково-методичну проблему «Впровадження комунікативно-діяльнісного, культурологічного, проблемно-пошукового принципів у процесі навчання рідної мови» і працюю над нею із задоволенням, особливо над розробкою авторських уроків. Основна лінія моєї діяльності — не підтягувати учня до якогось стандарту, а координувати його особисте зростання в залежності від його унікальних особливостей. У відносинах на уроці дотримуюся принципу «не поряд і не над, а разом з учнем».

З часу відкриття школи, а це 1984 рік, веду народознавчий гурток «Червона калина», бо знаю, що батьки та школа зобов'язані навчити дітей розумітися на народних традиціях, святах, дотримуватись правил національної етики, брати участь у відродженні рідної мови, вивчати і виконувати обряди, розвивати народні промисли, мистецтво.

Прагну виховати з кожного учня особистість, здатну мислити, аналізувати, робити певні самостійні висновки, допомагаю учням самореалізуватися як творчим особистостям. Хочеться підготувати учнів до життя, навчити не боятися труднощів, активно відстоювати свою думку, застосовувати набуті знання у житті. Радію, коли школярі беруть участь у конкурсах, олімпіадах, змаганнях, коли завойовують призові місця в районі, області, коли успішно здають ЗНО, коли вступають легко, без проблем, у вузи на держбюджет. І тоді переконуюсь, що моя робота потрібна і мені, і моїм вихованцям. Погоджуюся зі словами В. Сухомлинського, педагогічний досвід якого впроваджую на уроках: «Найдосвідченіший педагог ніколи не повинен спинятися на досягнутому, бо якщо немає руху вперед, то неминуче починається відставання».

Моє творче кредо — через терни до зірок. Моя мета — виплекати любов до рідної мови і до рідної землі. Моя улюблена поетеса — Леся Українка.

За останні роки спостерігається тенденція до зменшення кількості учнів у школах України. Наша держава докладає всіх зусиль для того, щоб навчальні заклади продовжували функціонувати. Хочеться подякувати голові Дніпропетровської облдержадміністрації О.Ю. Вілкулу, голові Магдалинівської держадміністрації І. Ф. Душку, завідуючому Магдалинівським райво А. Г. Штефану, що вони не лише не закривають малокомплектні школи, а й постійно дбають про підвищення рівня освіти, роблять все можливе, щоб творча праця учителя належним чином цінувалася, престиж педагогів неухильно зростав.

Я вдячна долі, що працюю у школі, очолюваній новатором-керівником З. Д. Панько, яка прагне з кожного вчителя сформувати творчу особистість, робить все для того, щоб про невелику Радянську школу знала не тільки Дніпропетровська область, а й вся Україна, адже наші учні за успіхи у різних напрямках навчання і виховання нагороджуються поїздками в «Артек», «Молоду гвардію», їхні наукові роботи, наприклад, з екології, друкуються не лише в обласних, а й у всеукраїнських наукових виданнях. Вже кілька років школа має переможців районного та учасників обласного конкурсів «Найкращий читач року» — Юлію Талалай, Сизька Федора, Каріну Лісняк, Малиночку Дмитра. Цього року учениця 9 класу Юлія Талалай посіла два перших місця з української та німецької мов в районному етапі олімпіад та друге місце в обласному з української мови (вчителі відповідно Мулява Л. М. та Дмитренко В. В.). За минулі роки призерами обласних олімпіад та конкурсів були Коваль Ольга, Мулява Світлана, Дем'янова Каріна, Коваль Олеся, Сизько Марія.

Я вдячна Долі, що за творчу працю районний відділ освіти нагороджує мене поїздкою на Всеукраїнський учительський з'їзд, який відбудеться у жовтні. Бути делегатом на такому форумі — почесно.

РАДЯНСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І — ІІІ СТУПЕНІВ
село Радянське, вул. Шкільна, 1 , тел. (0 291) — 9 — 61 — 36, znz20@i.ua

• *ДО СТОРІЧЧА ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О. ГОНЧАРА*

В'ячеслав МИРОНЧУК,
заступник декана історичного факультету, доцент ДНУ імені О. Гончара

ДОБРЕ СЛОВО ПРО НАЙСТАРІШУ КАФЕДРУ ДНУ

Серед 97 кафедр Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара почесне місце по праву займає кафедра історичного факультету, яку очолює відомий вчений і проректор ДНУ Валентин Іваненко. Вона — ровесниця нашого вузу. Була заснована у 1918/1919 навчальному році як кафедра загальної і російської історії. Її першим завідувачем став колишній ректор Московського університету, професор Матвій Кузьмович Любавський — учень і послідовник В. О. Ключевського. У його науковому доробку понад 200 праць з історії слов'ян, історичної географії тощо.

Після реорганізації у 1921 р. Катеринославського університету в Інститут народної освіти кафедру очолював понад 10 років професор Михайло Федотович Злотников, фахівець російської історії, автор серії фундаментальних праць з історії Росії XIX століття. Справою всього життя дослідника стала капітальна узагальнююча монографія «Континентальная блокада и Россия», котра вийшла вже після його смерті у 1966 р. Відомі також і інші публікації вченого з питань соціально-економічної історії Російської імперії XVIII — першої половини XIX століття. У 1932 р. професор М. Ф. Злотников був безпідставно звинувачений у пропагуванні буржуазної ідеології при викладанні історії СРСР і звільнений з роботи.

Подальша доля кафедри пов'язана з діяльністю професора Дмитра Павловича Пойди випускника Харківського педагогічного інституту. Після навчання в Київському інституті червоної професури він у 1939 р. заснував і очолив кафедру історії народів СРСР у Дніпропетровському державному університеті. Учасник Великої Вітчизняної війни, удостоєний низки бойових нагород.

Після демобілізації у 1946 р. Д. П. Пойда повернувся в рідне місто. Майже 30 років він віддав Дніпропетровському університету, де в різні часи очолював кафедру історії СРСР та УРСР (1946—1948, 1965 — 1986 рр.), був одним з фундаторів історичного факультету. До останніх днів життя працював професором кафедри російської історії.

Д. П. Пойда був ученим професіоналом. У 1949 р. він захистив кандидатську, а в 1962 р. — докторську дисертацію. У 1964 р. став професором. Опублікував понад 150 наукових інавчально-методичних праць, серед них капітальну монографію «Крестьянское движение на Правобережной Украине в пореформенный период (1866—1900)». Був членом редакційних колегій та авторських колективів таких синтетичних, багатотомних видань, як «Історія Української РСР», «Історія міст і сіл Української РСР», «Радянська енциклопедія історії України» та ін.

Відомий вчений започаткував наукову школу істориків-аграрників у Дніпропетровську, яка стала відома не тільки в Україні, а й далеко за її межами. Він підготував понад 30 кандидатів наук, дав путівку в життя ряду докторів наук. За значні успіхи в підготовці кадрів істориків, різнобічну наукову та педагогічну діяльність Д. П. Пойді у 1976 р. було присвоєно почесне звання «Заслужений працівник вищої школи України». Колеги та учні пам'ятають Вчителя. У листопаді 2010 р. відбулися вже Восьмі наукові читання, присвячені пам'яті Дмитра Павловича Пойди. Їх матеріали видані окремими збірками.

З 1986 р. кафедру очолює Валентин Васильович Іваненко — випускник Дніпропетровського державного університету. Після навчання в аспірантурі він у 1974 р. захистив кандидатську, а в 1990 р. — докторську дисертацію. В 1991 р. став професором. Займається великою громадською роботою. З 1999 р. — прорсктор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді. За вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців-істориків, плідну науково-педагогічну діяльність В. В. Іваненко у 1998 році був удостоєний звання «Заслужений діяч науки і техніки України». Дійсний член Української академії історичних наук (1999), Міжрегіональної академії соціальних технологій та місцевого самоврядування (2000) і Академік АН Вищої школи України з відділення «Історія» (2007). Підготував 18 кандидатів і одного доктора наук.

Основний вектор наукових інтересів професора В. В. Іваненка — соціально-політична історія України новітнього часу, теоретико-методологічні та історіографічні аспекти її дослідження. Автор і співавтор понад 450 друкованих праць, у тому числі 12 монографій, зокрема «Джерело народної дипломатії» (1992), «Очищення правдою» (1997), «Минуле з гірким присмаком» (2002), «Біль і звитяга: XX століття в українському вимірі» (2003), «Україна непівська» (2006) та «ОУН і УПА у Другій світовій війні: проблеми історіографії та методології» (2006), «Голодомор 1932—1933 років на Дніпропетровщині та Запоріжчині» (2008), «Нариси історії державної служби в Україні» (2008), «Дніпропетровщина і «великий перелом» на селі кінця 1920—30-х років» (2009), «Опір селянства Дніпропетровщини сталінському режиму в 1928—1933 рр.» (2009), «Історія державної служби в Україні» в 5-ти тт., том 2 (2009). Автор 10 підручників і навчальних посібників для вищої і середньої шко-

ли, зокрема «Історія Радянської держави (1917—1991 рр.)» (2007). Має публікації за кордоном.

Здійснює керівництво науково-редакційним колективом з підготовки та видання на Дніпропетровщині серії книг у рамках національної програми «Реабілітовані історією». Загалом ця робота в основному завершена. Вийшла змістовна двотомна праця «Реабілітовані історією. Дніпропетровська область» (2009). Тим самим на регіональному рівні вирішена щемлива проблема, навколо якої вирували і вирують неабиякі суспільні пристрасті. В. В. Іваненко — член редколегій багатьох наукових, навчально-методичних та публіцистичних часописів, збірників.

Сьогодні згаданий науково-освітній підрозділ, який разом з ДНУ в 2018 році відзначатиме своє сторіччя, є одним з провідних на історичному факультеті. На 1 вересня 2010 р. тут працюють 6 викладачів, з них — 1 доктор історичних наук (В. В. Іваненко), 5 кандидатів історичних наук (В. Д. Мирончук, В. І. Кабанов, В. П. Бурмага, М. Е. Кавун, О. В. Бойко). Вагомий внесок у розвиток кафедри внесли професори Д. С. Шелест, М. Ф. Карпенко, В. П. Чумаченко, А. Г. Болебрух, М. П. Ковальський, Г. К. Швидько, В. В. Крутіков, С. І. Світленко, В. В. Стецкевич, Г. Г. Кривчик, О. А. Удод, А. І. Голуб, В. Г. Городяненко, які в різний час працювали на кафедрі. З нею зв'язали своє життя висококваліфіковані доценти В. І. Михайлова, Л. А. Гаркуша, Р. С. Попова, М. Я. Білан, Т. Д. Липовська, В. І. Костенко, О. Ф. Нікілєв, ст. викладачі Н. О. Стручкова, Л. О. Кравченко, які суттєво збагатили педагогічний та науковий доробок колективу.

Протягом 1995—1997 рр. колектив кафедри виконував держбюджетну тему під назвою «Українське національне питання в Російській імперії та СРСР (XVIII—XX століття)». Завдяки використанню широкої джерельної та історіографічної бази, виконавці проекту дослідили особливості політики російського самодержавства щодо України, розкрили роль і місце української інтелігенції у становленні та розвитку українського національного руху, проаналізували її участь у народницькому русі та політичному житті краю на початку XX століття.

Окремою, хоча і органічно поєднаною з попередніми, стала проблема сталінських репресій щодо носіїв української національної ідеї, передусім інтелігенції, у 1920-х — 1930-х рр. Результати виконання проекту втілилися у підготовку 100 наукових і науково-популярних публікацій та у виданні колективної монографії «Українське питання в Російській імперії та Радянському Союзі (XVIII—перша половина XX століття)» (1998).

Упродовж 2000—2006 рр. колектив кафедри розробляв наукову проблему «Державницькі ідеї в українській суспільно-політичній думці кінця XIX — І половини XX століття». У ході реалізації даного проекту були досліджені особливості розвитку в українській суспільно-політичній думці державницьких ідей, визначено місце і роль українських політичних партій у формуванні такої ідеології, проаналізовано основні етапи здійснення репресивної політики більшовицької влади щодо українських політиків і культурних діячів. Було вивчено також окремі сюжети, пов'язані з розвитком національно-визвольних та державницьких ідей в умовах існування у першій половині XX століття української політичної еміграції. Результати проекту були оприлюднені у 3-х монографіях, майже трьох десятках наукових і науково-популярних статей, методичних вказівках. Наслідки роботи віддзеркалились у серії книг під загальною назвою «Реабілітовані історією».

Колектив кафедри у 2007 — 2009 рр. виконував науково-дослідницьку роботу в рамках кафедральної теми «Суспільно-політичні та національно-етнічні процеси в Російській імперії і СРСР у XVIII—XX століттях». Зараз вивчається проблема «Теоретичні та прикладні проблеми соціально-політичної та етнокультурної історії Російської імперії та СРСР XVIII—XX ст.». У її рамках здійснюється індивідуальна пошукова робота кожного викладача, аналіз та класифікація спектра загальних і регіональних проблем, які стосуються суспільно-політичних, соціально-економічних та етнокультурних процесів на теренах Російської імперії та СРСР у XVIII—XX ст.

Протягом 2009—2010 рр. виконувалась держбюджетна науково-дослідницька тема «Теоретикометодологічні та прикладні проблеми державної регіональної політики (на матеріалах Степової України XVIII — початку XXI ст.)». Були розроблені рекомендації по практичному залученню історичного досвіду регіонального управління та місцевого самоврядування на теренах Степової України. За підсумками НДР були захищені кандидатські дисертації О. О. Поплавським та В. В. Сливенком. Результати дослідження втілилися у підготовку 36 наукових публікацій, зокрема трьох монографій та 25 статей у двотомному колективному монографічному виданні «Діячі державної влади та самоврядування Дніпропетровської області: історичні нариси» (2009—2010).

За період 2008 — 2010 рр. викладачі кафедри взяли участь у підготовці 13 одноосібних та колективних монографій, 2 підручників з грифом МОН, 1 навчального посібника. Опубліковано 45 наукових статей у фахових статтях ВАК України, 42 наукові статті в інших виданнях, 63 науково-популярні статті та 17 тез доповідей конференцій. Було виголошено 61 доповідь на наукових конференціях різного рівня, серед них — 22 доповіді на міжнародних конференціях, 12 — на всеукраїнських конференціях, та 27 — на регіональних наукових конференціях.

На сучасному етапі свого розвитку колектив кафедри продовжує і принагідно збагачує кращі традиції історичної освіти і науки, закладені багатьма поколіннями попередників, плідно працює на ниві виховання студентської молоді, послідовно сприяє справі утвердження засад університетської автономії в Україні, а також готується гідно зустріти славний ювілей рідної Alma-mater.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ НАНОСУПУТНИК СТАРТУВАТИМЕ З БРАЗИЛІЇ

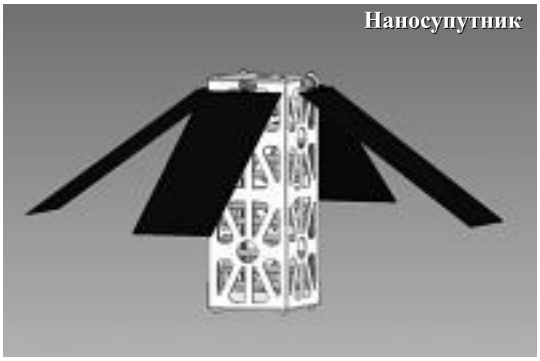
Наносупутник

Після успішної реалізації кількох міжнародних проектів Україна заявила про себе як про космічну державу, що володіє унікальним промисловим та науковим потенціалом. Багато років поспіль на фізико-технічному факультеті Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара під керівництвом провідних науковців студенти й аспіранти проектують і розробляють університетські супутники.

Про такі дослідження нам розповів завідувач кафедри систем автоматизованого управління фізико-технічного факультету, доцент А.М. Кулабухов:

— Роботи цього напряму розпочалися в 2004 році зі створення проектів українських молодіжних супутників УМС—1 і УМС—2. У рамках Національної космічної програми України фізико-технічний факультет ДНУ підготував шість проектів на апаратуру цих супутників (для них були розроблені технічні завдання, а на УМС—1 виконаний ескізний проект), за що отримав дипломи Національного центру аерокосмічної освіти молоді України (НЦАОМУ) й Національного космічного агентства України (НКАУ). Проте, за браком коштів проекти залишилися не реалізованими, адже на виготовлення мікросупутника типу УМС потрібно було близько 50 мільйонів гривень.

Сьогодні ж актуальною стала розробка менш затратних супутників малого класу — наносупутників. Конструкції їх корпусів і службових систем раніше в Україні не розроблялися, а створення такої платформи вимагало використання нових технологій і нової елементної бази. Фізтех ДНУ успішно розробив проект уніфікованої платформи наносупутника з високими інформаційними характеристиками для апаратури корисного навантаження і в 2007 році отримав диплом НЦАОМУ. На основі проекту на факультеті вже два роки активно ведеться робота із створення першого університетського наносупутника України.

Центр управління польотами космічних апаратів. Антенни.

Захист проекту на Міжнародній молодіжній науково-практичній конфереренції «Людина і Космос».

— А які основні завдання проекту?

— Для його реалізації Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара об'єднався з Національним технічним університетом України «КПІ», Національним аерокосмічним університетом ім. М.Є. Жуковського «ХАІ» та Харківським національним університетом радіоелектроніки (ХНУРЕ). Такий супутник з наземною інфраструктурою може використовуватися провідними аерокосмічними ВНЗ і як сучасний лабораторний практикум з управління малими космічними апаратами, і для проведення зйомок земної поверхні, прийому і обробки супутникової інформації. Зйомка земної поверхні зі змінюваною фокусною відстанню у видимому діапазоні й передача цієї інформації на Землю через сеанси зв'язку — основне завдання наносупутника.

Розробка університетського супутника вимагає нових знань, оригінальних наукових і технічних рішень. Це привертає увагу аспірантів і молодих учених і дає можливість створити наукову школу з космічних апаратів, наземного устаткування і космічного зв'язку. Підготовка тут висококваліфікованих науково-педагогічних фахівців сприятиме відкриттю філій в різних країнах, що, безумовно, підвищить імідж України як космічної держави.

Головним координатором робіт з виготовлення супутника є наш фізтех: ми розробляємо корпус, апаратуру корисного навантаження, узгоджуємо її з бортовою апаратурою, створюємо радіолінії зв'язку «Земля-борт» і «Борт-Земля», розробляємо наземні термінали. У КПІ розробляють системи управління і

сонячні панелі; в ХАІ — системи енергопостачання наносупутника модульного типу і системи управління бортовою апаратурою; в ХНУРЕ — апаратуру супутникової навігації. Наш університет — головний виконавець проекту, а я призначений відповідальним виконавцем.

Сучасна лабораторне оснащення факультету дозволить молодим фахівцям і викладачам з інших ВНЗ стажуватися в ДНУ. До речі, 75% учасників проекту — молодь, понад 200 студентів виконують роботи в рамках курсового й дипломного проектування. У нещодавно створеному студентському конструкторському бюро з проектування університетського наносупутника студенти розробляють конструкції, обирають елементну базу, розробляють програмне забезпечення бортової апаратури супутника. Важливу консультативну підтримку надають провідні фахівці підприємств ДП «КБ Південне», ІТМ НАНУ і НКАУ, ДП «Дніпрокосмос» та інших, що дозволяє студентам долучитися до реального створення проектів ракетно-космічної техніки.

— Коли завершиться реалізація проекту?

— Основні схемні і конструкторські рішення плануємо завершити до кінця 2011 року, а до середини 2012 — виготовити зусиллями студентів і аспірантів дослідні зразки блоків наносупутника з габаритами 400х150х150, масою до 12 кг і терміном активного існування рік. Та певні труднощі пов'язані з тим, що розроблена апаратура ще не була в космосі, й гарантувати її працездатність в умовах космічного простору складно. Тому нещодавно на спільній нараді ректорів вишів–учасників проекту з керівництвом Космічного агентства було вирішено перший український молодіжний супутник запустити на базі існуючої платформи «Січ—2», на якій буде використана апаратура корисного навантаження університетського супутника. Це дозволить оцінити її працездатність на навколоземній орбіті. Запуск хочемо здійснити новою українською ракетою-носієм «Циклон—4» з бразильського космодрому в 2013—2014 році.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О. Гончара. Тел/ф 374 98 20, www.dnu.dp.ua.

ОСІНЬ — ПОРА БЛАГОДІЙНОСТІ

Традиційно кожної осені вже чимало років підряд жіноча рада на чолі з Любов'ю Геннадіївною Блохіною проводить благодійну акцію — ярмарок сільськогосподарської продукції з присадибних ділянок та дач. Кошти від проданих товарів йдуть на підтримку одиноких малозабезпечених пенсіонерів, колишніх працівників університету.

Цьогорік ярмарок з поетичною назвою «Осіння пора — очей зачарування!» відкрився у холі 10-го корпусу. Можна було спостерігати зацікавлений натовп, який в короткий час швидко розрісся до жвавого ажіотажу. Ярмарок порадував різноманітністю і чималим вибором продукції. Чого тільки не було на столах: виноград, груші, яблука, горіхи, петрушка, картопля, буряки… На підвіконнях вимальовувались цілі картинні експозиції: натюрморти гарбузів з лялькою-мотанкою, різнокольорові букети садових троянд, базиліку і шалфею, — все навіювало ліричний настрій, який можна відчути у вірші нашої університетської поетеси Зінаїди Кравченко-Дубовської.

Щиросердно хочеться подякувати нашим колегам за найактивнішу участь у ярмарку. За небайдужість і щедрість — кафедрі ЗКК, а саме — Наталії Кабаковій, Володимиру Дементьєву, Антоніні Молчановій, Ларисі Козир, Ніні Черниш, Валерію Шутову, які поставилися з великою відповідальністю й долучилися до цієї справи майже усім колективом. Василю Тарасенку з кафедри електротехніки, Валерію Загорудько з кафедри менеджменту — низький уклін. Як добре, що ми не втрачаємо бажання допомагати людям. Саме таким прагненням живуть активісти жіночої ради: Ірина Полікарпова, Зінаїда Кравченко, Тетяна Валова, Наталя Козіна, Антоніна Молчанова, колективи фінансово-економічного управління, кафедри геоінформаційних систем, вищої математики, ПРР, які внесли свою благодійну частку для своїх ближніх. Акція триває до кінця жовтня. Поспішайте робити добрі діла!

Ілля ЖАБОТИНСЬКИЙ.
Фото автора.

Віталій СТАРЧЕНКО,
науковий співробітник лабораторії фольклору ДНУ ім. Олеся Гончара

ТРАДИЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА У ТВОРЧОСТІ ПРОФЕСІЙНИХ ХУДОЖНИКІВ ПРИДНІПРОВ'Я 20 ст.

Зацікавленість професійних художників Придніпров'я українським народним мистецтвом з метою інтерпретації його образної системи у своїх творах започатковують творчі пошуки Василя Корнієнка (18б7 — 1904), випускника Петербурзької академії мистецтв, який народився в селі Мануйлівка біля Катеринослава (нині в межах Дніпропетровська) і жив там до кінця свого життя. Відомий він передусім завдяки циклу ілюстрацій до «Енеїди» І. П. Котляревського, виконаних аквареллю в 1903 році, в яких художник узагальнив свій досвід вивчення та застосування прийомів народного малярства, що дало змогу йому досягти великої переконливості та щирості у відтворенні образів класичного літературного твору. Окрім цього, Корнієнко створив низку станкових картин на козацьку та чумацьку тематику і малюнки на теми українських народних дум, які було видано окремими листівками. На створення цих картин та малюнків позитивний вплив мали картини «Козак Мамай» та сучасні Корнієнкові народні станкової картини жанрового та історичного характеру. У доробку Корнієнка є і портрети Т.Г. Шевченка, що відзначаються переконливою демократичністю образу. Особливо це стосується портрета Шевченка 1904 р., виконаного ним для Мануйлівської «Просвіти».

На розвиток новітньої української народної і професійної культури Катеринославщини початку XX століття, на традиційний взаємозв'язок між ними, зокрема в пластичних мистецтвах, великий позитивний вплив мала «Просвіта». Потужними і діяльними в губернії були Катеринославський, Мануйлівський, Дніївський та Перещепинський осередки цього народного просвітницького товариства. Серед просвітян цих траплялися як професійні художники, так і самоуки — М. Погрібняк, І. Горбоносов, В. Коренєв, Ю. Магалевський, П. Корж, І. Ризоль, Є. Шаплик та інші [1]. Своєю творчістю художники-просвітяни мали на меті продовження традицій народного малярства, опираючись на професійну виучку чи навички до малювання, набуті переважно у «Просвіті».

В умовах поглиблення імперських тенденцій в Україні після поразки російської буржуазної революції 1905—1907 рр. просвітянські художники намагалися створити певну концепцію продовження традицій фольклорної образотворчості в сучасних їм професійному та самодіяльному малярстві — вони чітко усвідомлювали важливість збереження кореневої системи фольклорної традиції для майбутніх українців, відстежували процес самодіяльної творчості за межами «Просвіти», всіляко підтримували художників із народу, збирали зразки як сучасного їм народного мистецтва, так і зразки із минулих століть. Одначе, концепція, яка була би зафіксована в теоретичних текстах, так і не була створена.

У радянські часи з припиненням діяльності «Просвіти» тенденції до використання традицій народного мистецтва професійними митцями на теренах Надпоріжжя та Запоріжжя значно послабилися. Ідеологічні чинники радянської влади вважали шкідливим популяризація народної станкової картини, яка була носієм інформації та уявлень українців краю про минуле України, а отже створювала належне тло для його героїзації. Не дивно, що в 20 — 30 роках минулого століття багато картин «Козак-Мамай», а також народних картин, які відтворювали славне минуле козацтва і гайдамак, було брутально знищено. Тож вкотре треба віддати належну шану Дмитру Івановичу Яворницькому за те, що йому вдалося не лише зібрати, але й дивом зберегти чималу колекцію картин «Козак-Мамай», створених у козацькому краю.

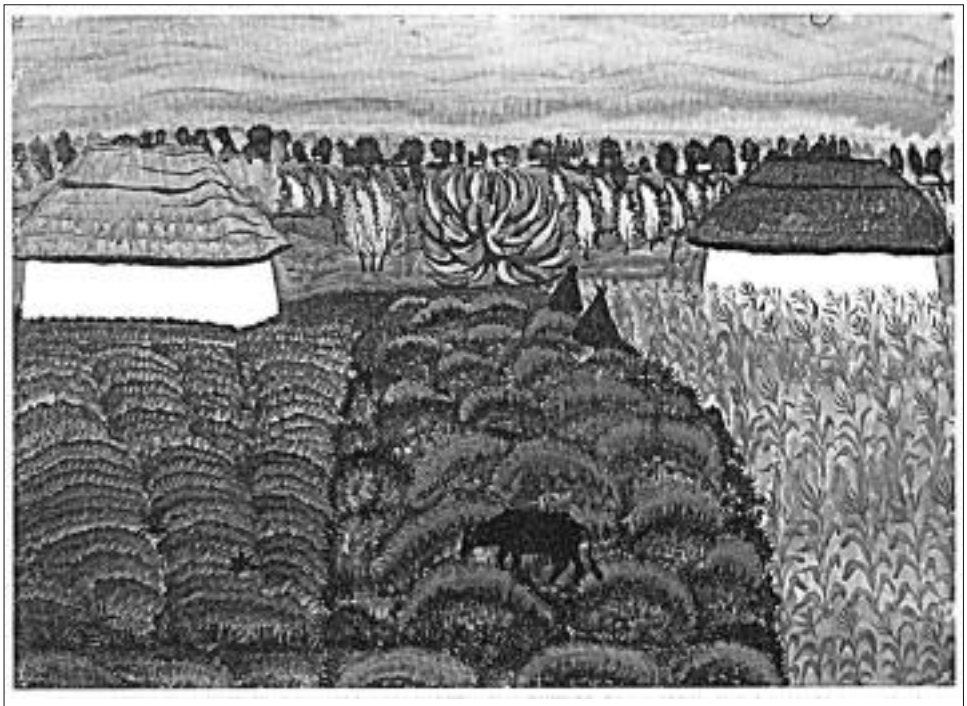

Володимир ПАДУН, «КОЛГОСПІВКА»

Інакше поставилися комуністичні ідеологи до сільського орнаментально-декоративного малювання, яке було поширено по всій Катеринославській губернії. Народний розпис, який аж в 50-х роках придбав назву «петриківський», можна було адаптувати до ідеологічних потреб влади, дотримуючись ленінського принципу мистецтво має бути «народним за формою і соціалістичним за змістом». Власне, цьому принципу в радянські часи й була підпорядкована «петриківка». Проте, традиційний народний розпис краю був збережений завдяки кращим старим майстриням петриківської школи розпису, що дає можливість сучасним професійним художникам, які працюють в галузі пет-

риківського розпису, з успіхом застосовувати його естетику досі.

Відповідно вищезазначеному, складніше було зберігати і застосовувати у професійній практиці традиції місцевого фольклорного малярства та графіки. Але навіть в часи жорстоких табу на істинно народну естетику до неї зверталися такі професіонали, як Микола Погрібняк (1885 — 1965), Володимир Самодрига (1899 — 1981). Микола Погребняк, чудовий знавець українського образотворчого фольклору і збирач народного орнаменту, працюючи викладачем Дніпропетровського художнього училища, передавав свої знання народного мистецтва студентам. У власній творчості застосовував прийоми народного малярства в живописі краєвидів. Маючи на меті зафіксувати в художній пам'яті майбутніх поколінь красу класичного українського сільського і степового краєвиду, він переважно малював ліричні пейзажні мотиви. Володимир Самодрига, професійний архітектор, на початку тридцятих років створив ескізи колоди гральних карт в національному дусі, застосувавши в стилістиці ескізів ознаки козацького бароко. Характерними були і назви окремих карт цього комплекту: «Гетьман», «Полковник», «Панночка», «Сотник» … На жаль, до друкування цього унікального комплекту карт справа не дійшла у зв'язку з різкою зміною у тридцятих роках ставлення влади до української тематики. Цікаві й архітектурні та пейзажні акварельні замальовки Самодриги — млинів. стодол, хаток, гребель в пейзажному оточенні, — в яких він інколи свідомо використовував стилістику народного малярства.

У цілому ж, від середини тридцятих й аж до шістдесятих років на Придніпров'ї народна традиція професійними художниками у творчій практиці не використовується. Проте її зберігали самодіяльні художники, переважно сільські. Порятунком для народної традиції петриківського декоративно-орнаментального малярства, зокрема, було те, що старі майстрині Тетяна Пата, Оришка Пилипенко, Ганна Павленко, Надія Білокінь в силу здорового консерватизму так і не переінакшили свою стилістику на соцреалістичну й продовжували працювати у традиційному дусі. Відродження інтересу до національних традицій і до фольклорної образотворчості серед художників краю з'являється лише у період «хрущовської відлиги», коли комуністична цензура значно послабилася. У Дніпропетровську, інших містах з'являються молоді митці, які розпочали свій творчий шлях з нонконформізму. Це брати Микола та Олександр Малишки, Ніна Денисова, Едуард Курилів, Віктор Загубибатько. На шістдесяті роки припадає розквіт таланту Якова Калашника, творчість якого мистецтвознавці інколи характеризують як частку явища, поширеного тоді в образотворчому мистецтві **СРСР і** названого «суворим стилем». Проте Калашник вочевидь виходить за рамки цього явища, оскільки схилявся до творчого використання здобутків національної образотворчості. Передусім це стосується уважного вивчання і делікатного застосування яскравої декоративної колористики, притаманної українському народному малярству.

В кінці шістдесятих та в сімдесятих роках, не зважаючи на реакцію часів стагнації, до когорти дніпропетровських нонконформістів приєднуються Володимир та Людмила Лободи, Олександр Невечеря, Валерій Гречаний, Володимир Падун, Олександр Самійленко, Феодосій Гуменюк, Наталка Павленко, Олександр Бородай. Свою ментальну ідентичність, водночас творчу індивідуальність, нонконформісти Придніпров'я утверджували пошуками сучасного національного стилю і особистісної виразності в манері та стилі стиці. Проте задушливий «культурний» клімат ізольованого від цивілізованого світу «ракетного» Дніпропетровськ, «передової» соціалістичної області змусили багатьох вище названих художників у сімдесятих та на початку вісімдесятих років виїхати в різні міста Радянського Союзу у сподіванні позбутися ідеологічної цензури, яка на Дніпропетровщині була особливо пильною.

Та не зважаючи на пильність ідеологів, ще на початку сімдесятих років навіть виникла неформальна, отже нелегальна «школа огрінських художників». До неї входили Валерій Гречаний, Володимир Падун, Олександр Самійленко і Євген Деркач. Назву «школа» отримала за місцем проживання переважної більшості її представників на висілку Огрінь (Ігрень). Огрінці не оголошували ніяких маніфестів, не підкріплювали своє існування теоретичними розробками, концепціями, проте угрупування об'єднувала ідея нонконформістського опору офіційному мистецтву, бажання відтворити вільний від ідеологічних впливів образ степового краю, спираючись на народну традицію в графіці та малярстві. Досвід інтерпретації притаманних народному мистецтву рис — знакову узагальненість, підвищену декоративність звучання кольору, чітку етнічну прикметність символів та образів — огрінці намагалися використати в пленерній практиці, створюючи в умовах «робітні-природи» не шкіци, а повноцінні картини чи графічні твори. Здійснюючи колективні чи індивідуальні поїздки у мальовничі місцини степу, вони намагалися віднайти залишки його первісності, позначені ключовими символами — безмежним простором, байраками, балками, ярами, ставками, уцілілими курганами, класичними хатами-мазанками, сільськими церквами… Степова аура сприяла поглибленню і розширенню уяви про характерні природні чинники формування художнього менталітету степовиків — нащадків запорожців, — їхнього способу образного мислення і трансформації набутого у фольклорному орнаментально-декоративному та сюжетному малярстві.

Основний жанр, обраний «огрінцями» — пейзажний. Виконувалися пейзажні твори на пленері, але це не були етюди — прямо на натурі «огрінці» створювали закінчені картини, інтерпретуючи пейзажну натуру відповідно до наперед визначеного задуму. Проте, не відмовлялися вони і від портрету та натюрморту. Сюжетних багатофігурних композицій у їхньому доробку не знайдеш, і це була певна негативна реакція на ідеологічні вимоги до художників писати пафосні картини саме з такими композиціями.

Неофіційним лідером «огрінців» був і залишається Валерій Гречаний. «Неоцінений гідно він, хоча й опосередковано, та все ж таки значно вплинув на розвиток мистецтва Дніпропетровщини, на появу цілої „школи ігренських художників". Образотворча мова В. Е. Гречаного, який закінчив монументальне відділення Київського художнього інституту, акумулювала й неспокійну творчу душу свого вчителя, чудового українського живописця, народної художниці СРСР Т.Н. Яблонської, і стилістичні традиції народних майстрів з їхньою наївною простотою та самобутньою творчою вдачею» [2. 137]. Чудова академічна школа ні скільки не завадила, а на-

впаки сприяла Гречаному в створенні власної концепції інтерпретації народної естетики в живописі та графіці. Монументальна статичність, нескладна побудова композиції з чітким дотриманням декоративної площинності та умовностей розташування композиційних планів, насиченість мажорними барвами — словом, увесь арсенал притаманних народному малярству художніх прийомів та засобів Гречаний майстерно і не нав'язливо переносить у свої твори, додаючи до цього виучку професійного майстра й індивідуальні поетичні нюанси, що створює якесь особливе «вічне» звучання ліній, тону та кольору. Від творів Гречаного повіває Дніпром і степом. Особливо про це свідчить серія пейзажів «Ігренські мотиви». Особливо художник полюбляє осінні краєвиди, які дають можливість наситити картинну площину підвищеним кольоровим звучанням («Осінній пейзаж», «Фарби осені»).

Яскрава особистість «Огрінської школи» — Володимир Падун. Ще навчаючись у Дніпропетровському художньому училищі, він захопився петриківським орнаментально- декоративним малярством, був знайомий із старими майстринями Надією Білокінь, Оришкою Пилипенко, Ганною Павленко, замовляв їм створення мальованок.

Колекціонуючи зразки традиційної, не спотвореної впливом соцреалізму «петриківки», Падун уважна вивчив знаковий основу орнаменту, стилістику розпису, характерні особливості його композиції, графічної структури та палітри. Лише після цього почав сам створювати аркуші з петриківським розписом і втілювати його принципи у станковому малярстві. Безпосередньо на пленері Падун малює темперою чи гуашшю пейзажні картини у декоративній стилістиці, прагнучи довести їх до знакового, символічного звучання. Серед кращих його робіт — «Степ», «Козачки та рожі», «Домівка», «Навколо озера», є «Могилівська груша», «Одинківський амфітеатр», «На Кільчені», «Старе село», «Соняшники», написані у проміжку між 1975 та 1985 роками.

Олександр Самійленко та Євген Деркач — «огрінці», які у своїй творчості поєднують народні традиції із здобутками імпресіонізму та постімпресіонізму. Пейзажні сюжети Самійленка — дядьківські нивки, городи, околиці села, мальовничі пустирі. Його живопис насичений інтенсивними барвами, співставлення їх інколи навіть здаються надто сміливими, проте художник володіє хистом узагальнювати кольорові контрасти, приводити їх до енергетичної гармонії. Деркач навпаки вишукує тонкі нюанси кольорових поєднань, його картини ліричні, спорідненні з мелосом української народної пісні.

Схожа за духом та інтерпретацією світосприйняттям до творчості художників «Огрінської школи» творчість Ганни Самарської. Цій художниці пощастило народитися у Богданівні — селі Катерини Білокур. Перші уроки живопису вона отримала саме у Білокур, отже творчість Самарської починалася із щасливих годин спілкування з людиною геніальною. Ці години заклали міцний підмурок творчості Ганни Самарської, у якому наріжним каменем є саме народна естетика. Захопившись пізніше петриківським декоративним розписом і ставши відомим майстром петриківки, художниця не забула настанови та поради Катерини Василівни, зокрема щодо станкового малярства і роботи з натури. Самарська органічно ввійшла в образну систему Білокур, залишившись при цьому самобутньою — чари мистецтва великої вчительки не спричинили до елементарного епігонства, в а підштовхнули на пошуки своєї малярської істини в жанрових межах пейзажу та натюрморту. Звичайно, у творчості Самарської переважає квіткові сюжети, проте є багатопланові пейзажі із зображеннями куточків старого села, степові мотиви і т.п. Особлива тема малярства художниці — «нічний небесний краєвид» із інтерпретацією квіток у нічні світила. Ці картини не полишені щирої філософічності, так би мовити, певної спрямованості на поетико-художню розгадку Всесвіту. А втім, і краєвиди степу, річкових плавнів, околиць села, фруктового саду, створені Самарською, теж віддзеркалюють народні підвалини сприйняття світобудови, струнку філософію бого-природи, яка простежується в українському фольклорі. Тому досить переконливим є висновок дослідниці її творчості Наталії Старюк — «Усе вмістив у себе світ Ганни Самарської: і фрески давньої селянської церкви, куди малу Ганну водила тьотя, попри лихо повоєнної голодовки, і мальовані сусідським дідом Свиридом картини, і мамине вишивання, старожитнє вбрання у скрині.» [3, 9].

Мистецтво Ганни Самарської в контексті сучасних пошуків єдності з народною образотворчою естетикою придніпровських професійних майстрів малярства має своє особливе місце, свою нішу, без якої у цих пошуках був би значний пробіл. Теж саме стосується і мистецтва Феодосія Гуменюка, який фактично продовжив кращі традиції розвитку сучасного національного мистецтва, започатковані українськими модерністами початку 20 ст. і школи Михайла Бойчука.

Марія ПІКУШ, «ЩЕДРИЙ ВЕЧІР»

Творчі інтереси цього яскраво вираженого в радянські часи художника-дисидента склалися ще під час навчання у Ленінградській академії мистецтв. Пітерські студенти-українці, серед яких, окрім Гуменюка, варто назвати дніпропетровця Володимира Макаренка, Віталія Сазонова, Володимира Стрельнікова, Віктора Цапка, Наталку Павленко (пізніше — дружина Гуменюка), утворили неформальне об'єднання українських митців-нонконформістів, яке поставило перед собою завдання відродження національних традицій у малярстві. Цій групі митців у шістдесятих — на початку сімдесятих років навіть вдалося організувати кілька виставок у Ленінграді та Москві, чим викликали підозру КДБ в «українському буржуазному націоналізмі» з відповідними репресіями. У 1977 р. на вимогу КДБ Феодосія Гуменюка та Наталку Павленко полишили ленінградської прописки і вони змушені були переїхати у Дніпропетровськ до батьків Феодосія. «Шість років, проведених в Україні — зробив висновок про дніпропетровський період творчості художника доктор мистецтвознавства Володимир Овсійчук — вистачило Феодосію Гуменюку, аби внести корективи в тематичне скерування свого мистецтва і збагатити його. Тут, дотикаючись до рідної землі, він відчув справжню силу народу і повірив у нього, в його невичерпний оптимізм. З'явилося обнадійливе почуття, що в народі ще все живе, що не завмерли спільні подихом, думкою, радістю, добром вікові традиції, обряди, звичаї» [4, 12]. Саме у дніпропетровський період творчість Гуменюка перейшла у фазу зрілості. Проте становлення інтересу художника до народної традиції в живописі відбулося ще в Ленінграді. Про це свідчать одні із перших, написані по закінченню навчання картини «Вірність Україні» (1972) та «Козак Мамай» (1974). Щодо останньої картини В. Овсійчук виклав таке спостереження: «Традиція давала змогу Гуменюкові наблизити це зображення до звичної простоти лубка, до народної картини „Козак — душа правдивая“» [4, 6].

У синтетичній стилістиці Гументока, де можна помітити риси візантійського та барочного іконопису, впливи авангардних течій XX ст., зокрема живопису Павла Білонова та Казимира Малевича, школи Бойчука, риси народної образотворчої естетики чи не найпомітніші. Цю властивість Гуменюк, зокрема, підкреслює інтерпретацією традиційної народної символіки: геометричної (хрести, ромби, трикутники, восьмипроменева зірка) та предметної (півні, риба, макові головки, чаші, зображення писанок). Елементи згаданої символіки можна знайти у програмних творах Гуменюка: «Свята родина», «Сорочинський ярмарок», «Водохреща», «Різдво» і т.п.

Не зважаючи на прожиту разом з Феодосієм Гуменюком чималу частку життя і фактична учнівство у нього (мала освіту мистецтвознавця, а не живописця), Наталка Павленко швидко визначилася як самобутній графік і маляр, чітко зорієнтований на національні естстичні цінності та стилістику українського народного мистецтва. Її віртуальна Україна — наївна і поетична мрія про земний Рай. І в цьому раю переважають (принаймні, у малярських творах) сюжети залицянь козака до дівчини, відпочинок під час жнив, образи козаків та чумаків, інколи — алегорії самотності, символи ностальгія за чимось вічним, яке залишається в позачассі, тоді як годинник флегматично відраховує кроки невідворотних змін в житті, в історії. Незвичні, переконливі природним відчуттям тонально-колористичних співставлень композиції запам'ятовуються тим, що їх нібито бачиш в широко відкритих здивованих очах авторки.

Тяжіння до образного лаконізму спрямувало Наталку Павленко до графіки. Рисовані тушшю портрети, натюрморти, нехитрі побутові сценки поруч із сакральними сюжетами виконані так, ніби справді весь фізичний і духовний світ України художниця споглядала з іншої планети незамуленими усталеним баченням очима. Рисунки технічно різноманітніші, ніж живопис, і гранично виразні в ритмічній побудові композицій. І малярство, і графіка суголосні фольклорній образотворчості — художниця свідомо взяла на себе місто продовжувача народних традицій у малюванні та рисуванні.

Ця думка потверджується серйозним вивченням петриківського декоративно- орнаментального малярства Наталкою Павленком і її доробком «петриківських» композицій. З підстави вважати, що саме у «петриківському» малюванні Наталка Павленко досягла творчої вершини: дивує те, як проникливо і тонко вона збагнула сутність старої «петриківки», з яким пульсуючим відчуттям чистоти форм та барв вона темпераментно і точно освоює площину білого прямокутника паперу — мікромоделі стіни сільської хати.

У кінці 80-х років під впливом ліберальних віянь горбачовської «перебудови» виникла можливість утворювати не формальні творчі об'єднання. Група дніпропетровських художників теж скористалася такою можливістю й утворила творчий гурт під назвою «Степ». До гурту ввійшли Володимир Лобода, Людмила Лобода, Володимир Бублик, Олександр Нем'ятий, Сергій Алієв-Ковика, Анатолій Сологуб та Петро Пшеволоцький. ідейним натхненником гурту був досвідчений художник- попконформіст, старший віком за інших «степовиків» Володимир Лобода. Творчі засади «Степу» грунтувалися на пленерному малюванні та інтуїтивній інтерпретації натурного мотиву відповідно ментальному сприйняттю творчою особистістю, вихованою, передусім, на природних естетичних цінностях українського степу. Влітку «степовики» розбивали паметовий табір на березі Орелі поблизу Бабайківки на Царичанщині напроти мальовничої степової гори Лелії і щоденно працювали над відтворенням оточуючих краєвидів. У продовж кількох плідних літ пленерної творчості гурту в межах концепції, зазначеної вище, кожним «степовиком» були створені цілком адекватні поставленій меті доробки, які можна було демонструвати, і не лише в Дніпропетровську. Так, в травні 1990 року в Львівській картинній галереї відбулася виставка творів Володимира Бублика та Олександра Нем'ятого, яка користувалася чималим успіхом у львівських поцінювачів образотворчого мистецтва як яскраве явище національного відродження в мистецтві Наддніпрянської України. У тій же галереї планувалася експозиція виставки графіки випускника Московського поліграфічного інституту Сергія Алієва-Ковики, проте ця виставка так і не відбулася, а вже через пару років гурт «Степ» припинив своє існування.

Література:

1. Чабан М.П. Діячі Січеславської просвіти (1905—1921). — Д: ІМА-прес, 2002.

2. Дніпропетровські художники.

3. Ганна Самарська. Земле моя, Україно!. — Д.. Арт-прес, 2008.

4. Феодосій Гуменюк. Альбом. Передмова В. Овсійчука — К.: 1995.

THROUGH HARDSHIP TO THE STARS!

Ось уже вкотре за невблаганним бажанням природи літню спеку змінила золотава осіння пора і ми повернулися до стін рідного університету. Засмаглі, з купою нових вражень, знайомств, впевненою ходою йдуть старшокурсники. Вони прагнуть скоріше зустрітися з друзями, викладачами, поринути у невпинний вир студентського життя, у якому наряду з лекціями, семінарами, екзаменами вони встигають дружити, кохати, дорослішати.

Серед них легко можна впізнати й новачків нашого студентського колективу — першокурсників. Вони ще тільки вступають у найпрекраснішу пору юності, роблять перші кроки на нелегкому шляху навчання у вищій школі. Але за той місяць, що вони провели у Гірничому, вже встигли не тільки зарекомендувати себе як здібні студенти, але й показати свої творчі можливості.

Саме тому за доброю традицією кафедра перекладу провела День першокурсника. Не випадково цей захід проводиться в останні дні місяця, адже 30 вересня світова перекладацька громада відзначає своє професійне свято.

Того ранку в актовій залі можна було побачити радісно-схвильовані обличчя — студенти переживали за свої виступи, батьки — за своїх, здавалося, ще недавно маленьких дітей. Першими винуватців свята привітали директор Інституту електроенергетики О.Б. Іванов та завкафедрою перекладу Т.Ю. Введенська. Вони підкреслили нагальну значущість професії перекладача, адже недостатньо лише знати іноземні мови, потрібно якнайкраще володіти й рідною, вміти чітко сформулювати свої думки.

Студенти-старшокурсники гідно показали свої знання, вільно звертаючись до гостей англійською, німецькою, французькою, іспанською мовами. А вже потім на сцені можна було побачити справжнє розмаїття талантів. Першокурсники дивували глядачів акторською майстерністю, показуючи звичайні будні студентського життя у гумористичній сценці. Ольга Нітче та Яна Трєсковська виступили з власними ліричними віршами, а юнак з Іорданії з екзотичним ім'ям Альшахад Мохаммад Халіл Ібрагім так натхненно виконав пісню «Подмосковные вечера», що його друзі аплодували йому стоячи. «Іменинників» свята привітали і вже визнані зірки кафедри перекладу — старшокурсники та випускники, вони виконали пісні англійською, іспанською, російською мовами.

На завершення першокурсники на чолі зі студенткою п'ятого курсу Оксаною Бойцовою дали урочисту клятву перекладача.

Хочеться вірити, що роки, які ці юнаки та дівчата проведуть у нашій альма-матер, будуть для них плідними. Ми бажаємо їм впевнено йти вперед до здійснення своєї мети. Хай щастить!

Тетяна ОРЄШКІНА,
студентка НГУ.

КОЛИ СУМУЮТЬ ВЕДМЕДІ

Дарина СУХОНІС

Якою б солодкою не була мить, коли на весіллі наречена у білій сукні танцює свій перший танок, потім стає справді гірко. Не так гірко, як під час свята кричать гості. А млосно — гірко — ніби маленьке пташеня у грудях тріпоче та прагне летіти, але розуміє, що воно приречене. З таким тихим шелестом маленьких крилець на ранок вмирає дитинство.

Коли фата вже зранку лежить на ліжку, розумієш — прийшов час прощатися. Дитинство, як інфантильний метелик — так швидко летіло на полум'я весільного свята, а потім так боляче обпалило крильця. Я — вже не дитина. Я — вже не наречена. Я — дружина. Я — доросла.

Усі мої ведмедики у кімнаті не розуміють, чому мене немає. Вони

вірять і чекають, що я все-таки прийду і знову наряджатиму їх у дивні костюми. Вони вірять і вірити муть до останнього. Кролик на ліжку також вірить, що я повернуся — і ми спатимемо разом. Скляні метелики на стелі тихенько гойдаються — їх мучить питання, чому так порожньо у кімнаті? Чому так давно не вмикалось світло?

Пухнасті коти на шафі також сумні — їм сумно бути так високо. Їм сумно бути самотніми. І тільки фотокартки кошенят та цуценят не втрачають оптимізму — вони впевнені, що це мине, і колись знову за столом запалять світло і чутно бути гул комп'ютера.

Але лише ведмеді знають правду, просто мовчать, аби не робити боляче всім іншим. Ведмеді добре розуміли, що було тут зовсім нещодавно. І чому Вона у білій сукні так поспішала, бігла, всміхалась. Ведмеді бачили, що у кімнаті залишилось лише декілька речей, загублений блиск для губ та Вони. Всі Вони — символи минулої епохи, маленькі шматки дитинства, перші друзі. А тепер вони залишились наодинці зі спогадами — ведмеді та пухнасті коти також вміють згадувати та мріють. Вони добре пам'ятають той час, коли Вона спала, кладучи їх усіх під ковдру, а вони мужньо стерегли Її сон усю довгу ніч. Вони знають, як було у Неї в школі — Вона брала їх на уроки, годувала у їдальні і гралась, гралась, гралась….

Вони знають Її перші сльози та сповіді — Вона розповідала їм про перші поцілунки, зради подружок. Перед їхніми очима вона надягала першу дорослу білизну і відповідала на перші любовні листи. А тепер вони залишились самі — у холоді спогадів та марних надій. Їх блискучі карі оченята марно дивляться у темряву на зачинені двері.

Але Вона не зрадила. Тоді, коли вони вже перестали чекати, Вона прийшла. Тихенько відчинила двері і ввімкнула світло. І ведмеді побачили Її. Другу, іншу, але все таку ж, як раніше. І ця маленька Вона взяла їх у руки, усіх разом, пригорнула і сказала:

— Мамо, а можна я їх усіх-усіх заберу додому?

Вечері 17 жовтня 2011 року
На межі життя вже не нареченої і тільки декілька днів, як дружини

ТВОРЧИЙ КОНКУРС ІМЕНІ ІВАНА ТА МАРУСІ ГНИП: ЯК ЦЕ БУЛО ЦЬОГО РОКУ

Цього року пізня осінь зібрала талановиту молодь Дніпропетровщини на черговий конкурс творчих молодих людей під патронатом родини Гнип.

Відомі українські меценати з Каліфорнії (США) родина Івана та Марусі Гнип

На святкову імпрезу з вшанування патріотичної творчої юні з пастирським словом прибув благочинний правого берега Дніпропетровська, ієрей УПЦ КП **отець МИХАЙЛО.**

спільно з реакцією журналу «Бористен» вже втретє провадять мистецькі змагання обдарованої юні. Головне завдання творчого огляду — конкурсу молодих авторів родини Івани та Марусі Гнип полягає в пошуку талановитих, обдарованих та патріотичних юнаків і дівчат (вік до 25 років), котрі захоплюються або професійно працюють в царині театру, літератури, журналістики, образотворчого мистецтва та музики.

Головними критеріями відбору є не лише високий професійний та художній рівень мистецьких робіт, художніх і журналістських творів, а також їх наповненість національним та патріотичним змістом, спрямованість на пропаганду української культури і самобутності. Цього року, як і у попередні, лауреати та дипломанти були визначені у чотирьох номінаціях : «Театр», «Образотворче мистецтво» , «Музика» та «Література».

В номінації «Театр» (голова однойменної секції журі конкурсу Народна артистка України Лідія Кушкова) лауреатом визнано Анатолія Корольова за майстерне виконання головної ролі у виставі за п'єсою Г. Квітки — Основ'яненка «Шельменко — денщик» на сцені дніпропетровського музично-драматичного театру імені Т. Шевченко. Дипломантом оголошено Максима Подорожнього за вдалі сценічні втілення останніх років у виставах української театральної класики на сцені того ж театру.

В номінації «Образотворче мистецтво» (голова однойменної секції журі конкурсу член Національної спілки художників України Олена Наконечна — Годенко) лауреатом стала Наталія Касьянова за майстерне виконання серії театральних плакатів до вистав української класики. А також за високохудожнє оформлення книг українських авторів. Дипломантом в цій номінації визнано Ірину Макогон за натхненні живописні пейзажі української природи, створені протягом останніх років.

В номінації «Музика» (голова однойменної секції журі конкурсу Заслужений діяч естрадного мистецтва України Володимир Забара) лауреатом став Антон Сидорук за ВИКОНАВСЬКУ МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКОЇ СУЧАСНОЇ ЕСТРАДНОЇ ПІСНІ. Дипломантом у цій номінації визнано Олену Андрєєву за МАЙСТЕРНЕ ВИКОНАННЯ пісень патріотичної тематики.

Відомий майстер красного слова Наддніпрянщини, член НСПУ, **Володимир ЛУЦЕНКО** очолював журі конкурсу, в номінації "Література". Його промова до присутніх була просякнута мудрістю та патріотизмом.

В номінації «Література» (голова однойменної секції журні конкурсу, член Національної спілки письменників України Володимир Луценко) звання лауреата присуджено Альбіні Ткаченко за вірші, присвячені темі українського національного відродження, проблемам духовної відповідальності в сучасній Україні. Дипломантом у цій номінації стала Катерина Супрун за публіцистичні статті, присвячені проблемам державотворення в Україні та формуванню національної свідомості серед вітчизняної юні.

Переможці конкурсу під час нагородження в повній мірі довели, що в Україні багато творчої молоді. Зокрема, Антон Сидорук підкорив серця присутніх своїм неймовірним співом, а Олена Андрєєва продемонструвала не лише красивий національний костюм, але і чудовий вокал. У номінації «Література» виступила лауреат Альбіна Ткаченко — дівчина прочитала сумний вірш про реалії сучасного життя — коли гроші варті більше життя людини.

Справжнє театральне свято побачили глядачі завдяки Анатолію Корольову та Максиму Подорожньому — хлопці були переконливі, веселі та не залишили байдужими навіть тих, хто далекий від театру.

Ірина МАКОГОН стала дипломантом конкурсу в номінації «Образотворче мистецтво». Дівчина почувалася справді щасливою, отримавши відзнаку за свою перемогу від компетентного та вимогливого журі.

Голова секції конкурсу «Образотворче мистецтво» мистецтвознавець **Олена НАКОНЕЧНА-ГОДЕНКО** та лауреат в цій номінації **Наталя КОРОЛЬОВА**.

Образотворче мистецтво говорить картинами. На жаль, побачити роботи переможців не було змоги, але організатори пообіцяли, що в майбутньому буде влаштовано виставку усіх переможців у цій номінації.

Свято закінчилось. Як не раз зазначали гості та переможці — Україна зараз сміється зі сльозами на очах. Але попри проблеми та труднощі, кожен відчув радість від спілкування, насолоду від співу, театру та віршів і впевнився — у нас є цвіт нації.

Дарина СУХОНІС

Дипломант конкурсу **Олена АНДРЄЄВА** порадувала присутніх на імпрезі майстерним виконанням українських естрадних пісень.

Лауреат конкурсу в номінації «Музика» **Антон СИДОРУК** зачарував публіку майстерним виконанням пісні «Соколята» В'ячеслава Хурсенка. На жаль, в імпрезі не зміг взяти участь наставник здібного виконавця, Заслужений діяч мистецтв України, президент Дніпропетровського відділення асоціації діячів естрадного мистецтва України Володимир Забара. У цей час маестро був зайнятий підготовкою заходу столичного рівня.

Переможці конкурсу в номінації «Література» **Альбіна ТКАЧЕНКО** (лауреат) та **Катерина СУПРУН** (дипломант) залюбки позували фотокореспондентам на фоні золотавої січеславської осені.

Уривки з вистав української класики у виконанні лауреата конкурсу **Анатолія КОРОЛЬОВА**, дипломанта **Максима ПОДОРОЖНЬОГО** і артистки дніпропетровського українського музично-драматичного театру імені Т. Шевченко **Світлани СУШКО** принесли правдиву насолоду глядачам.

НАША ЦЕРКВА - КИЇВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ

РЕЛІГІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЧАСОПИСУ "БОРИСТЕН"

Видання благославив патріарх УПЦ КП ФІЛАРЕТ

№ 10 (98), 2011

ДЕНЬ ІНТРОНІЗАЦІЇ СВЯТІЙШОГО ПАТРІАРХА ФІЛАРЕТА

23 жовтня 2011 року Українська Православна Церква Київського Патріархату відзначила 16-ту річницю інтронізації свого Предстоятеля Святійшого Філарета, Патріарха Київського і всієї Руси-України.

Напередодні з нагоди свята у Володимирському кафедральному соборі міста Києва Святійший Владика у співслужінні єпископату та духовенства відслужив Всенічне бдіння, а в день свята – Божественну Літургію.

Наприкінці Літургії Святійший Владика разом з єпископатом та духовенством відслужив подячний молебень.

На завершення святкового богослужіння Патріарха Філарета від імені Священного Синоду та всіх архієреїв привітав високопреосвященнійший митрополит Львівський і Сокальський Димитрій.

Дякуючи всім присутнім за щирі привітання Святійший Патріарх виголосив повчальне слово.

Козацьким многоліттям Святійшого Владику привітали хори, які брали участь у богослужінні: Патріаший та кліросний хори Володимирського собору та хор Київської православної богословської академії.

Церква.Інфо

Святійшому Патріарху Київському і Всієї Руси — України Філарету з нагоди 16-ї річниці інтронізації

ВАША ВСЕСВЯТОСТЕ!

Господь покликав Вас до служіння та проводу нашої святої Церкви, що є частиною того народу, який понад тисячу років тому отримав Хрещення у Києві. Бог у своїй мудрості бажав доручити складну місію Вам, Святійший Філарет. Віримо, що Ваш гострий розум, життєва мудрість, великий досвід та патріотичний запал є саме тими рисами, завдяки котрим Ви попровадите нашу Церкву у майбуття. Те майбуття формується вже зараз у серцях багатьох мільйонів вірних нашої Церкви. 22 жовтня 1995 року Українська Православна Церква Київського Патріархату, після смерті блаженної пам'яті Патріарха Володимира, обрала своїм Предстоятелем Святійшого Патріарха Філарета. Усі вірні Вашої Церкви, увесь український народ щасливі, що мають такого предстоятеля Української Православної Церкви Київського Патріархату: правдивого духовного наставника нації, церковного і державного мужа. В непростий час становлення нашої Держави і нашої Церкви Ви залишаєтеся не поодиноким справжнім та непорушним авторитетом для більшості українського народу.

Нехай же Господь зміцнить Ваші сили, подовжить літа заради втілення тих високих і святих ідеалів, котрим Ви присвятили життя! Нехай Ваше особисте щастя буде множити праця і щирість тих, хто поряд з Вами! Нехай навіть ворожі прокльони міцнітимуть Ваш дух і Ваше тіло! Так само дозвольте у ці піднесені та радісні дні запевнити у нашій відданості та націленості на жертовні труди заради нашої спільної шляхетної справи. Ми робили і будемо робити свою скромну справу, не зважаючи на усі прикрості й складності теперішнього часу.

З роси Вам і води, дорогий наш Патріарх!

За дорученням Редакції
Фідель СУХОНІС,
письменник, редактор бюлетеня «Наша Церква — Київський Патріархат».

ВІЛЬНА ЦЕРКВА КРАЩЕ СЛУЖИТЬ СПАСІННЮ СВОГО НАРОДУ

Слово Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета після Божественної літургії з нагоди 16-ї річниці його інтронізацій (23 жовтня 2011 р.)

Ваші Преосвященства, всечесні отці, дорогі браття і сестри!

Дякую за привітання з 16-ою річницею моєї інтронізації. Але це свято не стільки моє, скільки нашої Церкви. Бо це Церква наша відзначає обрання Патріарха, утвердження себе вже не просто як автокефальної Церкви, а як Церкви з патріаршою гідністю. І ми радіємо, що вже такий довгий час існує Київський Патріархат.

Цього року ми відзначаємо 90-ліття собору, який проголосив автокефалію Української Церкви, святкуємо 20-ліття нашого собору, який відбувався у Лаврі 1991 року, який теж однодумно проголосив автокефалію Української Церкви і звернувся до Московського Патріархату і російського єпископату із закликом погодитись з нашою автокефалією.

Вони не погодились, але ми все одно є автокефальною Церквою, ми існуємо та розвиваємося. І як вони не борються проти нашої Помісної Церкви, в них нічого не виходить. Що б вони не застосовували, які б сили не докладали, а знищити Київський Патріархат уже не можуть.

Покладали надію на нового президента, але й це їм не допомогло, бо й новий президент підтримує те, за що виступає Київський Патріархат. Підтримує чому? Тому що ми підтримуємо незалежність Української держави. І якщо президент хоче бути українським президентом, то йому потрібна духовна підтримка Української Церкви. Тому і ця надія нічого не принесла.

Російська Церква обрала нового Патріарха – активного, розумного, енергійного, і він до нас зачастив. На рік приїжджає по п'ять раз. І з чим він приїжджає? Приїжджає з ідеєю «русского мира». А що це таке? Це насправді ідея та пропаганда нової імперії. Таку пропаганду українці відкидають. Бо ми вже в імперіях пожили – хочемо жити вільно.

І Бог виконав наше бажання – дав нам і державу, і свободу, і Помісну Церкву – все дав. Тепер від нас залежить, чи цей дар утримаємо ми, чи ні. Якщо не утримаємо – то ми винні, не Бог. Бо Бог дав нам бажане. Тепер наше завдання зберігати Божий дар, примножувати його, зміцнюючи і свою Помісну Церкву, і свою державу.

У багатьох може виникати питання: а яка різниця для спасіння в якій Церкві бути – чи в Київському Патріархаті, чи в Московському, чи в Константинопольському? Хіба до нас наші предки не рятувалися, не входили у вічне життя, коли були у Російській Церкві чи у Константинопольській? Входили. І тоді, коли були в Константинопольському Патріархаті 700 років, і тоді коли були в Московському Патріархаті більше 300 років. І зараз в Царство Боже входять віруючі і Московського Патріархату, і Київського Патріархату, й інших Помісних Церков.

А якщо все це так, то за що ми боремося, для чого ми витрачаємо свої сили, будуючи Київський Патріархат? Чи не даремно? Не даремно! Владика Димитрій у своєму привітанні перерахував ті роки, коли наші предки виступали за церковну незалежність і добивалися своєї Помісної Церкви. Невже вони були нерозумні чи даремно боролися? Не даремно!

Яка все ж таки різниця: бути в своїй Церкві, чи бути підпорядкованими іншій Церкві? Яке це має значення? Велике значення це має – бути вільним, а не рабом! Відчуваєте ви різницю між рабом і вільним? Відчуваєте! І всі ми відчули, коли дихнули повітрям свободи, ставши незалежною державою.

Так само і в Церкві. Коли Церква діє вільно, тоді вона краще служить спасінню своєї пастви. Я хочу підтвердити це таким прикладом. Давня Київська Митрополія хоч і була в складі Константинопольського Патріархату, але діяла вільно, бо її залежність була лише в тому, що Митрополит Київський отримував благословення від Патріарха. І що дала ця свобода Київській Митрополії? Дала те, що освіта в Київській Митрополії свого часу стояла найвище серед усіх Православних Церков. На початку XVII століття, в часи святителя митрополита Петра Могили ніде – ні на Сході, ні в Москві, ні в іншій Православній Церкві, автокефальній чи Помісній, не було вищих духовних навчальних закладів. А в Києві Києво-Могилянська Академія була – і це був світильник, який світив і на Схід, і на Північ. І те, що писали наші ієрархи, наші богослови, приймала вся Православна Церква. Хто написав перший сучасний Православний Катехізис, «Сповідання Православної Віри»? Київський митрополит святитель Петро Могила. І це Сповідання прийняли всі Східні Патріархи як загальне для цілого Православ'я. І Московський собор прийняв це сповідання.

В умовах свободи українське богослів'я розвивалось так, що сяяло на весь Православний Схід. В Київській Митрополії було надруковано першу повну слов'янську Біблію, було складено Требник, ви-

правлено Служебник. Тут писалася знаменита полемічна література, тут діяли видатні проповідники. Тут святитель Димитрій Ростовський склав Чети Мінеї – зібрання житій святих на кожен день року, яким і досі користуються. І коли цар Петро побачив, наскільки українське богослів'я вище від московського, то возами вивозив випускників та викладачів з Могилянської Академії для створення у своєму царстві шкіл та для призначення на різні церковні посади. За рахунок цього московське богослів'я стало зростати – а українське занепало. І що ми отримали, опинившись у складі Московського Патріархату? Українського богослів'я немає, воно не розвинене, а є російське богослів'я, яке розвинулося за рахунок українського.

Все краще з України, з Київської Митрополії забирали на північ. Це ж наші, українські святителі просвітлювали Сибір! Ми дякуємо Богові, що Господь і це використав на благо Церкви Христової, що наші святителі просвітили Сибір світлом Христової віри.

Але все найкраще, що могло працювати тут – працювало там, в той час як наша Церква занепадала. У нас відібрали все – нашу історію, нашу мову, бо заборонили у Лаврській друкарні друкувати книжки українською мовою, нашу церковну архітектуру, бо заборонили будувати храми в українському стилі, а наказували будувати в так званому «синодальному», затвердженому в Петербурзі. Все забрали, до найменшого! На Різдво Христове забороняли співати колядки, в храмах прикрашати ікони рушниками – бо у Московській землі таких звичаїв не було, а хотіли, щоб Україна перестала бути Україною, а стала «Южно-Русским краєм», околицею Російської імперії і все щоб у нас було однакове.

Тепер інше. Цього року ми відзначали 450-ліття Пересопницького Євангелія, на якому наші президенти приносять присягу. Що це за Євангеліє? Це Євангеліє написане слов'янською і українською мовою. Тобто наші предки вже пів-тисячоліття тому міркували про те, що слов'янська мова стає незрозумілою і вони дбали про те, щоб наблизити Священне Писання до розуміння кожної людини. А що дав нам Московський Патріархат? Він і досі наполягає твердо, щоб ми молилися і служили слов'янською мовою – мовою, якої ви в більшості не розумієте. Північним народам у Російській Церкві переклали Євангеліє та богослужіння – і перм'якам, і якутам, й іншим, китайцям переклали, японцям переклали – а українцям перекласти не тільки самі не схотіли, але й в Україні не дають. На словах не заперечують – а на ділі не дають!

А коли тепер ми стали вільними, то відправляємо богослужіння українською мовою. Відчуваєте ви, дорогі браття і сестри, різницю – коли ви приходите в храм і слухаєте псалми, богослужіння, стихири своєю, зрозумілою мовою, і коли – незрозумілою? Відчуваєте, і я чув від багатьох, що їм краще молитися, коли богослужіння зрозуміле. А коли мова вам не розуміла, то ви й молитися не зможете.

То чи є різниця – мати свою Помісну Церкву, чи не мати, а підлягати іншій? Є різниця. Так ось заради того, щоб Церква краще служила спасінню свого народу, ми й хочемо, щоб наша церква була автокефальною, Помісною.

Ми зовсім не хочемо ворогувати з Російською Церквою, а хочемо жити, як брати. Ми разом були в одній державі, разом служили. Але Бог судив нам мати свою незалежну державу – і в Росії це повинні сприйняти. І вести народ до спасіння, а не проповідувати патріарху про імперію. Бо імперія в Царство Боже не приведе! А турбота про спасіння кожної людини приведе у вічне життя.

В чому сенс нашої боротьби? Не треба думати, що ми ломимося у відкриті двері. Не у відкриті двері ми ломимося, а в закриті двері. Ми хочемо їх відкрити, щоб віруючі могли зручніше досягати Царства Небесного. Бо Москва сама відкинула спілкування з нами, і коли інші Церкви хочуть спілкуватися – стає на перешкоді. Але рано чи пізно і ці двері відкриються, і з нами будуть спілкуватися – бо ми маємо одну віру та належимо до Єдиної Христової Церкви.

Ми, дорогі браття і сестри, повинні розуміти, що земне наше життя тимчасове. Рано чи пізно кожен із нас покине цю землю. Але покинувши землю не перестане існувати. І для кожного з нас не байдуже, як ти будеш існувати у вічному житті. Бо ми знаємо від Бога, що вічне життя є різне – є блаженне і є скорботне, блаженство і страждання. Знаємо? Знаємо! А думаємо і турбуємося про вічність? Не завжди і не всі. А треба думати всім, бо всі туди підуть. Так ось наша мета – нагадувати кожній людині: ти не розумна, якщо думаєш тільки про земне! Подумай про смерть, про вічне життя, подумай про суд Божий, якого ніхто не може уникнути! А для того, щоб увійти у блаженне вічне життя – слід своє земне життя завершувати за правдою, за Божим законом. І думати не про панування над іншими, не про імперію – а про пізнання волі Божої та її виконання.

Утверджувати віруючих у заповідях Божих і правді – це і є мета Церкви Христової. Якщо Церква не приводить до цього, то ми даремно носимо цей дорогий одяг, митри з дорогоцінним камінням, жезли. Навіщо все це, якщо не приводить до вічного життя ні тих хто носить, ні їхню паству?

Тому кожен раз, коли ми збираємося на подібні святкування, ми збираємося не для того, щоб похвалити патріарха, чи ще когось іншого. Збираємось ми для того, щоб утверджувати самих себе у вірі, у правді, щоб набиратися сили один від одного для виконання своїх архіпастирських і пастирських обов'язків. Для цього ми збираємося!

Збираємося для того, щоб утверджувати нашу Помісну Українську Православну Церкву. А ті сили, які борються проти нас, рано чи пізно будуть переможені. І ми в це віримо, бо Бог благословив нашому народу мати свою державу і свою Церкву. А хто бореться проти Української Церкви – той іде проти правди і перемогти не зможе. Тому ми впевнені в перемозі, покладаючись не на свої сили, а на Бога. І Бог допомагає, коли ми просимо.

Ми будемо ще не один раз збиратися і говорити про одне і те ж – про правду і Божі заповіді. Тому що істину треба постійно нагадувати, кожного дня, кожної години. Тоді благодать Божа буде діяти в душах. А якщо ми не будемо згадувати про Бога, про Страшний Суд, то диявол буде панувати нами.

Нехай Господь Бог допомагає нам і надихає нас. Я вам дякую, владики, що ви завжди приїжджаєте на це наше спільне свято, і вам, дорогі браття і сестри, що ви приходите, молитесь і нас надихаєте нас на працю.

А найбільше всі ми маємо дякувати Богу, Якому слава на віки віків!

Амінь!

Митрополит Богородський АДРІАН (УПЦ КП)

ДЕЯКІ ДУМКИ МИТРОПОЛИТА АДРІАНА ПРО ДОЛЮ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКОВ В УКРАЇНІ ТА ЗА ЇЇ МЕЖАМИ В 90-ТІ РОКИ XX-ГО СТОЛІТТЯ ТА В 2000-НІ XXI-ГО

Дорогі архіпастирі, отці — священнослужителі, брати і сестри у Христі!

На ці роздуми мене, Митрополита Адріана, надихнули постійні недосконалі церковні події, які відбувалися і відбуваються до цього часу у всіх, як в Українських Православних Церквах, так і в Російській Московського Патріархату.

Коли дивишся, читаєш чи слухаєш з боку когось із захисників своєї православної юрисдикції, хочеться вголос сказати: одним, щоб вони воду не мутили, іншим сказати правду в вічі, щоб не обманювали людей своїми гарними богословськими словами про канонічність та благодатність і навіть, про автокефальність, чекаючи від своїх вірних парафіян, незалежно від їх соціального положення, якоїсь там винагороди, матеріальної, фінансової чи моральної.

Й не випадково, журналіст Віталій Портніков писав на веб-сайті "РІСУ", http://risu.org.ua/ від 20-го вересня 2011-го року, що "релігійна ситуація в Україні не нормальна, бо пройшла проста зміна обрядовості: з комуністичної на православну, але не відбулося повернення до християнських цінностей у суспільстві… А ті цінності, які повинні супроводжувати віру, виявляються нікому не потрібними".

І нажаль, всіма цими різнобарвними думками, ідеями та варіантами керують не хто-небудь, а, як мов українці, для кожного з яких Україна є любою Вітчизною. Та тільки наш український народ любить розділятися по релігійним, політичним і соціальним ознакам. Забуваючи, що любов до країни буває тільки там, де є згода в сімействі і єдність не заради своєї тимчасової посади, а для єдиної Помісної Української Православної Церкви і держави.

Є в Українських Православних Церквах представники й інших народів, серед яких багато є чесних і порядних священнослужителів, але невелика кількість є й таких, які на чужому нещасті будують своє щастя. Знаходячись в чужій для них країні по мові і по духу, вони не рахуються з нашим корінним народом, його історією, культурою, мовою і державною незалежністю.

Про таких нелюдів Митрополит Черкаський і Канівський Софроній в своєму інтерв'ю від 14.09.2011-го року відповідав кореспонденту Юрію Стригуну на веб-сайті "Релігія в Україні": **"Як ви ставитеся до відверто проросійських єпископів вашої Церкви — Одеського Агафангела, Тульчинського Йонафана й Уманського Антонія?** Владика Софроній відповів, що: "для них України немає й не буде. Вони відчувають себе росіянами. Вони не хочуть чути назву "Українська Церква". Мовляв, в Україні проживають представники багатьох народів. Дозвольте, кажу, а як же тоді Руська Церква? Хіба ж в Росії не живуть чуваші, мордвини і представники інших національностей? Але ж Церква то Руська? У Сербії — Церква Сербська, а в Грузії — Грузинська. Що цікаво, за автокефалію в нас ніхто не агітує. Зате противників — хоч греблю гати. Я люблю тих, хто любить Україну. Своєї позиції не приховую ні від кого. **Слава Богу, 20 років уже стоїть незалежна Україна. Значить має бути й Українська незалежна Церква. Нічого злого в цьому немає і вішати ярлик націоналістів ні на кого не треба. Просто я люблю цю землю, мене годувала молоком мати-українка".**

АДРІАН Митрополит Богородський

В таких людей, як особливо у Митрополита Одеського Агафангела взагалі загасла свічка сорому і боязливості перед Богом. В останні роки, за часів Президента В.А. Ющенка, церковні діячі трьох Українських Православних Церков дуже "розгомонілися" між собою, наносячи душевні рани один одному.

Це явище особливо було помітне у 2008-му ювілейному році, коли Україна відмічала свою національну і духовну дату на честь 1020-ти річчя Хрещення Руси — України.

На це свято прибули Патріархи Константинопольський Варфоломій та Московський Алексій II.

І що можна сказати про їх особливість перебування в Україні, так це те, що кожен із них мав свою внутрішню ціль: Патріарх Вселенський Варфоломій мав на увазі, що він прибув на це свято, як на своє власне, оскільки Київська Русь прийняла святе Хрещення від Візантії та Болгарії ще з 988-го року. Патріарх же Московський Алексій II, мав на увазі іншу дату та роки, коли Київська Митрополія була розділена ще й на Московську в середині XV-го століття, а потім насильницьки приєднана до Московської Патріархії в 1686-му році. Московська Митрополія Російської Православної Церкви самовільно вийшла зі складу Київської Митрополії Руської Православної Церкви Константинопольського Патріархату, проголосивши себе незалежною.

Таким чином, наші громадяни самі повинні бачити на історичному етапі, яка є для України Мати — Церква, а яка є мачухою для українського народу, не говорячи про те, що РПЦ МП є правнучкою Київської Митрополії, від якої народилась спочатку РПЦ Московської Митрополії, а пізніше утворився й Московський Патріархат у 1589-му – 1593-му роках.

Яке це було утворення і які були вжиті силові структури, щоб в ці роки отримати статус патріархійної юрисдикції, ми про це знаємо, бо написано дуже багато літератури на цю тему.

І ось, на початку вересня 2011-го року на Фанарі, в Стамбулі, відбувся Собор на якому прийняли участь 4-ри Патріархи Східних Помісних Православних Церков (Константинопольський Варфоломій, Александрійський Феодор II, Антиохійський Ігнатій IV та Єрусалимський Феофіл III), а також п'ятий Предстоятель Кіпрської Церкви, Архієпископ Хризостом, який чітко поставив питання перед першими Патріархами світу про свою древність по диптиху від Московського Патріархату, в тому числі і Грузинська Православна Церква, яка наро-

дилась на одинадцять століть раніше від Російської, тобто ще в IV-му столітті.

Яке буде рішення, покаже час, але те, що всі п'ять Предстоятелів древніх Церков прийшли до єдиного знаменника і що вони є координуючою церковною владою серед інших Помісних Православних Церков, до якої зобов'язані прислухатись решта Предстоятелів пізніших за часом своїх Церков світу, то це факт. На цьому Соборі також поставилось питання про дотримування своєї канонічної території. Про це на веб-сайті "КІРІОС" написано, що: "Патріархи чотирьох найстарших Церков світу і Предстоятель Автокефальної Церкви Кіпру закликали Російську Православну Церкву дотримуватися своєї канонічної території. Через події, які недавно мали місце в Православній Церкві Собор наголосив на необхідності для всіх православних Церков поважати і суворо дотримуватися географічних кордонів своїх юрисдикцій "в тому вигляді, як вони визначені Священними канонами та Томосами про заснування цих Церков".

П'ять Предстоятелів східних Помісних Церков на чолі з Вселенським Патріархом Варфоломієм на Соборі.

Цими словами пентархія натякнула на невизнання канонічного статусу УПЦ МП в якості "невід'ємної частини" Московського Патріархату, оскільки в Томосі про автокефалію Православної Церкви в Польщі, виданому в 1924 р., Константинопольський Патріархат констатував, що ніколи законним чином не відмовлявся від своєї юрисдикції над Київською Митрополією. Стосовно ж всієї Московської Патріархії та її канонічних кордонів Константинопольський Собор дотримується Томосу 1589 р., згідно з яким територія нинішньої України не входить до складу Московського Патріархату".

Довідка:

Пентархія — (від грец. — П'ять і — влада — пятивластя) — система верховенства в Християнській Церкві п'яти Патріархів (Риму, Константинополя, Олександрії, Антіохії, Єрусалиму), при першості Риму, що відбулося після IV Вселенського Халкідонського собору (451), коли був встановлений Єрусалимський патріархат. Пентархії надавали глибоке символічне значення, уподібнюючи п'ятьом пальцям руки, п'ятьом людським почуттям…"

Треба сказати, що зараз Патріарх Константинопольський Варфоломій, будучи Вселенським, отримав велику моральну підтримку з боку Євросоюзу та Сполучених Штатів Америки у подоланні тиску з боку турецької влади, на яку завжди впливала кремлівська Москва, заради проштовхування своєї Московської Патріархії РПЦ на перше місце серед всіх Предстоятелів Православних Церков доводячи, що Москва є третій Рим, але другий Рим, тобто Константинополь отримав поразку і не може бути першим серед перших.

Таким чином, цей дух і атмосфера засідання п'яти ведучих керівників східних Православних Церков в одному із стамбульських кварталів Вселенського Патріарха на Фанарі, надають нам великої снаги і щирої національної впевненості всьому православному українському народу. Але нажаль, наші люди ніяк не можуть зібратися зі своїми об'єднаними силами, щоб по-естонськи чи по-польськи, по-румунськи чи по-болгарськи, по-сербськи, а чи по-грецьки навести церковний лад в своєму українському Домі.

Але хто буде наводити цей порядок в Українських Православних Церквах?

У 90-ті роки цими церковними лідерами були Митрополит Іоан (Боднарчук УПЦ) та Предстоятель УАПЦ в Україні і в США Патріарх Мстислав (Скрипник), Єпископ Володимир (Романюк), пізніше Патріарх УПЦ КП (1993—1995 рр), а з осені 1991—1992-го років з УАПЦ об'єдналась і УПЦ КП на чолі з Блаженнійшим Митрополитом Київським і всієї України Філаретом.

Зліва на право: Митрополит Іоан (Боднарчук), Патріарх Мстислав (Скрипник), Патріарх Володимир (Романюк) і Патріарх Київський і всієї України Філарет.

Він як ніхто мав всі важелі для організації справи по від'єднанню Української Православної Церкви від Російської Московського Патріархату.

Чому? Тому що, будучи Ректором Московської духовної академії і семінарії з 1964-го по 1966-й роки він мав можливість не тільки вчити викладачів та студентів, але й самому знати всі Закони і Рішення, як Апостольських, так і Вселенських та Помісних Соборів.

По-друге, він був першим членом Священного Синоду РПЦ Московського Патріархату.

По-третє, він був обраний в 1990-му році, після смерті Московського Патріарха Пимена (Ізвєкова), місцеблюстителем Московського Патріаршого Престолу.

По-четверте, протягом перебування на посаді Екзарха України в Російській Православній Церкві Московського Патріархату, Митрополит Філарет мав постійні виїзди за кордон для участі в засіданнях, семінарах, конференціях, де необхідно було мати великий кругозір і енциклопедичні знання, особливо з історії Християнської Церкви та всіх Помісних Церков, щоб захищати на той час РПЦ МП, де не раз йому задавали питання про історію розколу в Російській Православній Церкві Московської Митрополії з середини XV-го по кінець XVI-го століть, тобто до часу Бориса Годунова, при якому Московська Митрополія хоч і не була визнана жодною Вселенською Церквою протягом 141-го року, але "мудрість" Б. Годунова дала можливість Російській Церкві отримати Томос від Вселенського Патріарха про возведення РПЦ Московської Митрополії до рангу Патріархії.

Відбувається суд у Харкові влітку 1992-го року над Предстоятелем УПЦ Митрополитом Філаретом.

Але Митрополит Філарет і з цим питанням успішно справлявся, знаючи в досконалості догматичне богослов'я, пастирське, порівняльне, основне та моральне.

Московська Митрополія РПЦ була неслухняною по відношенню до Вселенської і східних Патріархатів, але ж Таїнства і обряди, канонізації святих і богослужіння відбувались по уставу Православних Церков. Вони були законними і звершувались по традиціям встановленим в древніх Церквах.

Тому, стоячи перед фактом у захисті своєї рідної Української Православної Церкви, Митрополит Філарет мав всі підстави, щоб довести Помісному Собору РПЦ МП у Москві, весною 1992-го року, про можливість надання УПЦ статусу Помісної.

Але для того, щоб це питання поставити перед Священним Синодом РПЦ Московського Патріархату та на Помісному Соборі у Москві, необхідно було зібрати у Києві свій Помісний Собор Української Православної Церкви, який і відбувся з 1-го по 3-тє листопада 1991-го року.

Між іншим, **на веб-порталі "КІРІОС": http://kyrios.org.ua/church.html**, від 18 вересня 2011-го року, писалося, що: **"УПЦ КП вибрала правильний та історично обґрунтований шлях до автокефалії українського православ'я за словами Митрополита РПЦ Іларіона (Алфєєва).** У світлі нещодавніх подій, про які без сумніву сколихнули весь православний світ та заставили Московську Патріархію активно "**заворушитися**", мова іде про Саміт пентархії, прийняті на ньому рішення та заяву Константинопольського Патріархату, **з якої випливає, що Україна не є канонічною територією Російської Православної Церкви**, не залишилась осторонь цього питання і сама РПЦ, але захопившись апологією своєї церковної політики, невільно проговорилась, **що УПЦ КП вибрала таки правильний і історично обґрунтований шлях до здобуття автокефалії.** Так, Голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Російської Православної Церкви Митрополит Іларіон (Алфєєв) на прес-конференції сказав: **"… в історії Православ'я не було чіткої процедури надання автокефалії і, як правило, її оголошувала та чи інша Церква, а потім вже кілька десятків років по тому її незалежність визнавалася Константинопольським Патріархатом та іншими Православними Церквами автономними".** З його слів фактично випливає, — пише веб-портал "КІРІОС", — що проголошення Патріархом Філаретом незалежної від Москви Української Православної Церкви — є правильним кроком на шляху до офіційного визнання автокефалії українського православ'я і це підтверджує історичний досвід. Проте Митрополит згадує і про другий шлях до автокефалії: "Або ж одна Церква могла надати автокефалію інший. Так Константинопольський Патріархат надав автокефалію Елладській, Болгарській, Сербській церквам, а Московський Патріархат — Церкві Чеських земель та Словаччини, а також Православній Церкві в Америці. Польській Православній Церкві автокефалія була надана двічі — спочатку Константинополем, а потім Московською Патріархією". **Було б доречним згадати, як Російська Православна Церква здобувала свою помісність і в який, аж ніяк не зразковий спосіб відбулося проголошення Московської Патріархії** і де тоді була та не-

Митрополит Черкаський Софроній (УПЦ МП).

Помісний Собор РПЦ МП у Москві весною 1992-го року.

Митрополит Адріан виголошує свою промову про релігійний стан в РФ на Конференції КЛГП при СКУ 20.08.2011р. у Києві.

лицемірна любов з її плодами, про яку зараз говорить владика РПЦ Іонафан (Єлецьких)? **На останок Митрополит Іларіон зазначив, що в питанні автокефалії у Православній Церкві існував повний безлад, який після Всеправославного Собору може закінчитися.** Проте постає питання: чи вигідне вирішення таких стратегічно важливих для Православ'я питань Москві? Звичайно ні, адже РПЦ вже втратила контроль над більшою половиною православної України з утворенням УПЦ КП, а якщо ще будуть прийняті норми та порядок надання автокефалії, то УПЦ (МП), яка по своїй структурі вже готова до автокефалії, зможе нарешті її отримати. Відтак українське православ'я буде незалежним від РПЦ, а це не дуже збігається зі стратегією "Русский мир".

Джерело: http://kyrios.org.ua/church/church-and-the-world/2430-upts-kp-vibrala-pravilnij-ta-istorichno-obgruntovanij-shljah-do-avtokefaliyi-ukrayinskogo-pravoslavja-za-slovami-mitropolita-rpts-ilariona-alfeeva.html

Таким чином, на Помісному Соборі Української Православної Церкви у Києві, з 1-го по 3-тє листопада 1991-го року, під головуванням Блаженнійшого Митрополита Філарета фактично одностайно були прийняті рішення за відділення УПЦ від РПЦ Московського Патріархату за виключенням двох архієреїв: єпископа Тернопільського Сергія (Генсицького) та Єпископа (нині) Тульчинського і Брацлавського Іонафана (Єлецьких), які були незгідні, в угоду РПЦ МП, з цим київським рішенням.

Після Київського Помісного Собору УПЦ весною 1992-го року у Москві був зібраний Всеросійський Помісний Собор РПЦ МП, як мов для вивчення київського питання та надання УПЦ статусу незалежної Церкви. Але, що відбулось у Москві і які судові рішення були прийняті проти Митрополита Філарета, ми всі знаємо.

По-перше, "Москва" вимагала від Митрополита Київського Філарета відректися від посади Предстоятеля УПЦ МП.

Тому й зараз, 8.07.2011-го року, через 19 років на території Києво-Печечрської Лаври як мов повторились подібні дії, які відбувались у 1991-му—1992-му роках в Україні. Архієреї і духовенство УПЦ Московського Патріархату розділились на дві частини. Більша частина відстоює від'єднання УПЦ від РПЦ МП, а менша частина, проросійського напрямку, відстоює сучасне положення УПЦ Московського Патріархату.

Між іншим, Митрополит Черкаський Софроній (Дмитрук, УПЦ МП), стверджував в своєму вищезгаданому інтерв'ю, на веб-сайті "Релігія в Україні" в статті "Боюся, до автокефалії я не доживу, а Єпископа Софронія називали хохлом", що Блаженнійшого Митрополита Київського і всієї України Володимира, ніхто не може зняти з посади Предстоятеля, навіть, якщо він сам цього захотів би, то Помісний Собор УПЦ не прийме його заяви, оскільки він був обраний пожиттєво.

Тому виникає питання. Якщо Помісний Собор УПЦ МП не має права зняти Блаженнійшого Митрополита Володимира з посади Предстоятеля, то яким же чином у Москві 1992-го року, а потім у Харкові під керівництвом щойно померлого Митрополита Харківського і Богодухівського Никодима (Руснака) у підвальній церкві Благовіщенського собору, при свічках вночі, а не при люстрах був "скинутий" з цієї ж посади Митрополит Київський і всієї України Філарет? Тепер же, після смерті Митрополита Никодима (Руснака) виясняється, що і він теж "бажав" Україні мати свою Помісну Українську Православну Церкву, але отриману від Константинопольського Патріархату.

З цього приводу і у зв'язку з роботою Собору в Константинополі, Митрополиту Софронію під час інтерв'ю кореспондент задав питання: "Днями Патріархи чотирьох найстарших Церков світу і предстоятель Автокефальної Церкви Кіпру заявили, що Україна не є канонічною територією Московського Патріархату. Чи не означає це, що автокефалію вам можуть дарувати, попри волі Москви?" Він відповів: "Треба, щоб ми звернулися 20 років тому, коли Україна тільки постала, може, і треба було так зробити. А зараз Церква устабілізувалася. Не всі архієреї сприймуть автокефалію". Ось як Владика Софроній лукавить перед своїм співбесідником. Він твердить, що це питання треба було ставити 20-ть років тому. А хіба Митрополит Філарет не 20-ть років тому збирав Помісний Собор з цим питанням, але ж такі, як і він в той час, відреклися від своїх рішень у Києві (1—3-го листопада 1991-го року) про від'єднання УПЦ МП від РПЦ МП і вбили народжене "дитя" у вигляді незалежної УПЦ від РПЦ МП.

Тим більше, що вся Україна цього бажала на чолі із Президентом України Л.М. Кравчуком. Він висунув гасло, що: "В незалежній Україні повинна бути і незалежна Церква". Отже, якщо Митрополит Софроній (Дмитрук) раніше воював проти УПЦ Київського Патріархату, яка створена Блаженнійшим Митрополитом Київським Філаретом, то тепер він вже бажає Україні Помісної Української Православної Церкви, але без УПЦ Київського Патріархату. Про це Митрополит Адріан писав і говорив в своїй доповіді на Конференції Комісії людських і громадських прав при Світовому Конгресі Українців, яка відбулась у Києві, 20-го серпня 2011-го року в Залі мистецтв Києво-Могилянської Академії: "В середовищі духовенства РПЦ Московського Патріархату в Україні діє боротьба між собою. Є певна частина архієреїв УПЦ МП, яка бажає відділення від Москви для утворення своєї УПЦ, але знову ж таки без приєднання чи об'єднання з УПЦ Київського Патріархату". Ця доповідь є на сайті:

http://www.eparhija.com.ua/index.php?newsid=137

Але приємно відзначити, що той же Митрополит Черкаський Софроній (РПЦ МП) в цьому ж недавньому інтерв'ю на веб-сайті "Релігія в Україні" від 14.09.2011-го року заявив зовсім по-іншому, що: "Коли після довгого протистояння об'єдналася Російська Православна

Церква із Російською Закордонною Православною Церквою, для мене це була радість. Так само має бути радісно і всім росіянам, якщо об'єднаються Церкви в Україні. Але я вам скажу так: нікому із наших сусідів не потрібна сильна Україна з сильною Церквою. Якби об'єдналися наша Церква з Київським Патріархатом, то за кількістю приходів це була б найбільша православна громада у світі. Після нас були б румуни, а лише після них — росіяни".

Ось як святителі різних Українських Православних Церков міняють свої думки. Але нажаль, це відбувається тільки тоді, коли вони скалічили душі мільйонам людей в Україні своєю боротьбою за так зване "канонічне" і "благодатне" ставлення до Москви. І тільки через 19-ть років вияснилось, що Митрополит Київський Філарет був правий у всьому, який задіяв всі Закони і Постанови Апостольських, Вселенських і Помісних Соборів на користь створення єдиної Помісної Української Православної Церкви.

Ми пам'ятаємо, як Блаженнійший Митрополит Київський Володимир, особливо в перші роки свого предстоятельства принижував колишнього свого колегу Блаженнійшого Митрополита Філарета.

Але прийшов лікарський час і Митрополит Володимир став на шлях свого попередника у створенні Помісної УПЦ, побажавши на прикладі "анафематствованого" своїми членами Священного Синоду РПЦ МП сильного імені, нині Патріарха Філарета. Бо відкрито він боїться сказати своє вольове слово, що Україна історично повинна мати свою помісну Українську Православну Церкву, щоб і його "Москва" не анафематствувала!

Тисяча разів від УПЦ Московського Патріархату йшли заклики до УПЦ Київського Патріархату, щоб архієреї, духовенство і віруючі каялись і знову поверталась до "Матері — Церкви Московської Патріархії", і лише тільки потім, ця "Матір — Церква" вирішить, що робити з сучасною УПЦ Київського Патріархату.

Це попередження стосується і сучасної УПЦ Московського Патріархату.

А хіба ж 19-ть років у Москві не ставилось це питання про автокефалію в Україні? То навіщо ж лукавити і час гаяти. Треба негайно об'єднуватися в єдину українську силу і розпочати не традиційне гучне "базікання" по об'єднанню трьох Українських Православних Церков: УПЦ МП, УПЦ КП та УАПЦ, а створити комісію з чесних однодумців — архієреїв і священнослужителів, а не з хитрих і користолюбивих владик трьох Церков, які тільки й мріють про патріарші куколі, наводячи різні плітки на своїх "конкурентів". Тому, я дуже радію, що зовсім недавно у Києві, в резиденції Святійшого Патріарха Філарета відбулась зустріч двох Предстоятелів УПЦ Київського Патріархату на чолі з Патріархом Філаретом і Главою УАПЦ Митрополитом Мефодієм по натхненню і за участю Президента України В.А. Ющенка.

Президент України В.А. Ющенко (2004-2010 рр.) очолив дружню зустріч Предстоятеля УПЦ КП Патріарха Київського і всієї України Філарета та Предстоятеля УАПЦ Митрополита Мефодія.

Таким чином, відбулась історична подія. Про це говорив Голова Прес-служби УАПЦ прот.Євгеній Заплетнюк, "…Про спільну заяву Предстоятелів УАПЦ та УПЦ КП" та діалог з метою утворення в Україні єдиної Помісної Православної Церкви.

Але ж і раніше деякі з нас архієреї і духовенство раділи, коли час від часу відбувались дружні зустрічі архієреїв двох Церков чи то на Молебнях, чи то на Панахидах. Особливо було зворушливо, коли на похороні сина покійного Патріарха Київського Володимира (Романюка) Тараса Романюка, похорон очолили Предстоятель УАПЦ Митрополит Мефодій та Єпископ Євстратій (УПЦ КП).

Тому зустріч двох Предстоятелів говорить не тільки про церковну співдружність, але й про об'єднання наших Українських Православних Церков в єдину. Тільки хочеться, щоб в цьому об'єднанні не повторилися ті помилки і інтриги, які мали місце у 1992-му, 1993-му, у 1995-му та у 2000-му роках, коли відбувались Всеукраїнські об'єднання. Де одні об'єднувалися, а "один" з них, "чомусь", залишався при "своїх" інтересах, після чого знову відроджувався черговий "автономний відросток", який потім буде воду мутити, про що писав великий пророк Єзекиїль: "…п'єте чисту воду, а останок скаламучуєте ногами вашими".

Адже за цю єдність і об'єднання трьох Українських Православних Церков (УПЦ МП, УПЦ КП та УАПЦ) багато хто з нас постраждав. І про це я не хотів би писати, але коротко хочу сказати, що на засіданні Священного Синоду УПЦ КП, 13-го травня 2011-го року зі мною, як з членом Священного Синоду УПЦ КП та керуючим Криворізькою єпархією поступили не по-християнськи, вигадавши плітки, що я, як мов, хотів перейти до УАПЦ та придумував всякі привітання по емейлу, які йшли в мою адресу від високопоставлених осіб. І ця плітка була взята за основу в рішенні Священного Синоду. Як же я просив і благав всіх членів Синоду, не приймати цього рішення, бо в його тексті не має жодної правди. Але Слава Богу за все. Хоч я і постраждав за свою щиру правду і правдиву переписку з УАПЦ, УПЦ МП та РПЦ МП у вигляді привітань та відповідей, але, на мою думку, цим я сьогодні придбав зустріч двох Предстоятелів УПЦ КП та УАПЦ, а також проповідь Святійшого Патріарха Філарета: "Не говори неправди" та два його Звернення до Президента України В.Ф. Януковича від 09.09.2011-го року щодо "газового питання" і "Україні потрібне порозуміння", де особливе місце займає розділ "про критику". Адже, як можна вітати, висловлювати свої дуже гарячі почуття в мою адресу, а потім від своїх же слів і відмовлятися. Один тільки Предстоятель УАПЦ, Блаженнійший Митрополит Мефодій підтвердив свої привітання і оганьбив "суддів" мого недостоїнства в своєму листі — спростуванні в тому, що я жодних заяв не писав в його адресу, щоб перейти до УАПЦ.

Й не випадково Митрополит Омський і Тарський Феодосій (РПЦ Московського Патріархату) в своєму вітанні на честь мого Дня Ангела (8-го вересня 2011-го року) писав: "И пусть много будет у тебя в эти дни поздравлений, не радуйся им, ибо кругом одна лесть и ложь. Пишут любовь, а говорят зло, улыбаются и кланяются, а за спиной проклинают и нож вставляют. Будь твердый как камень и черствый к их льстивым словам.

(Далі буде)

СВЯТІЙШИЙ ПАТРІАРХ ФІЛАРЕТ ОСВЯТИВ ХРАМ В М. ЗАПОРІЖЖЯ

Нещодавно було завершено будівництво величного собору на честь Святителя Миколая Чудотворця у м. Запоріжжя. У неділю, 30 жовтня 2011 року, на запрошення настоятеля Свято-Миколаївського храму прот. Володимира Гошовського Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет прибув до Запоріжжя з архіпастирським візитом і звершив чин освячення цього храму та відслужив Божественну літургію.

Його святості співслужили: митрополит Богородський Адріан, єпископ Тернопільський і Бучацький Нестор, єпископ Кіровоградський і Голованівський Марк, настоятель храму прот. Володимир Гошовський, а також духовенство Київської єпархії та храму.

Особливої урочистості Богослужінню надавав спів хору Київської православної богословської академії під керівництвом свящ. Петра Бойка, який прибув зі столиці.

По завершенню Богослужіння Архіпастир виголосив проповідь.

Після відпусту діти недільної школи привітали Святійшого Владику і архієреїв віршами та квітами.

На сам кінець настоятель храму прот. Володимир Гошовський подякував Святійшому Патріарху Філарету, архієреям, духовенству та віруючим.

• АДРЕСИ ДОБРОТИ

НАТАЛКА НІКОЛЕНКО — ЗДІБНА ХУДОЖНИЦЯ ІНВАЛІД ОТРИМАЛА ДОПОМОГУ ВІД ПЕТРА ШАЄНКА З США.

Вже не один рік редакція бюлетеня «Наша Церква — Київський Патріархат» стала таким собі містечком благодійної допомоги з боку української діаспори США та Канади потребуючим в Січеславі. За цей час зроблено вже чимало для добра.

Нещодавно редакція нашого бюлетеня доручила поважну допомогу здібній молодій художниці петриківського розпису від нашого читача з США Петра Шаєнка. Добродій Шаєнко, незважаючи на довгі роки життя в еміграції, завжди був активний в українському громадському житті. Отож про життя в Україні добре обізнаний, знає проблеми та сподівання наших краян. Своїм добродійним вчинком — ми певні пан Петро Шаєнко заохотить й інших щирих людей для допомоги нещасним в Січеславі. Особливо вихованцям сиротинцю для яких наша редакція нині готує традиційну святкову імпрезу «Українське Різдво — 2012».

Влас. Інформ.

МІСЯЦЕСЛОВ на 2011 рік, Грудень

! Усі дати вказані за новим стилем !

1 Четвер

Мч. Платона (302 або 306). Мчч. Романа, диякона, і отрока Варула (303). Мчч. Закхея, диякона Гадаринського, і Алфея, читця Кесарійського (303).
1 Тим., 283 зач., III, 1–13. Лк., 80 зач., XVI, 1–9.

2 П'ятниця

Прор. Авдія з 12-ти (IX ст. до Р. Х.). Мч. Варлаама (бл. 304). Прп. Вар лаама та Іоасафа, царевича Індійського, і батька його Авеніра, царя (IV). Прп. Варлаама, ігум. Печерського, в Ближніх печерах (1065).Знайдення мощей прмч. Адріана Пошехонського, Ярославського (1625). Мчч. Ази і з ним 150 воїнів (284–305). Мч. Іліодора (бл. 273). Прп. Іларіона, чудотворця (875, Груз.).
Ікони Божої Матері "В скорботах і печалях Утіха" (1863).
1 Тим., 285 зач., IV, 4–8, 16. Лк., 82 зач., XVI, 15–18; XVII, 1–4.

3 Субота

Передсвято Введення в храм Пресвятої Богородиці. Прп. Григорія Декаполіта (816). Свт. Прокла, архиєп. Константинопольського (446–447). Прп. Диодора Юр'єгорського (1633). Мч. Дасія (284–305). Мчч. Євстафія, Феспесія і Анатолія (312). Сщмчч. Нирси, єп., та Йосифа, учня його, Іоана, Саверія, Ісакія та Іпатія, єпп. Персидських; мчч. Азата, скопця, Сасонія, Фекли, Анни та інших багатьох мужів і жінок, що в Персиді постраждали (343).
Гал., 205 зач., III, 8–12. Лк., 49 зач., IX, 57–62.

4 Неділя

Неділя 25-та після П'ятдесятниці. Глас 8. ВВЕДЕННЯ В ХРАМ ПРЕСВЯТОЇ ВЛАДИЧИЦІ НАШОЇ БОГОРОДИЦІ І ПРИСНОДІВИ МАРІЇ.
Утр. – Лк., 4 зач., I, 39–49, 56.
Літ. – Еф., 229 зач., V, 9–19. Лк., 66 зач., XII, 16–21 (Неділі 26-ї).
Богородиці: Євр., 320 зач., IX, 1–7. Лк., 54 зач., X, 38–42; XI, 27–28.
На утрені величання: "Величаємо Тебе, Пресвятая Діво, Богообрана Отроковице, і шануємо у храм Господній входження Твоє". Після 50-го псалма замість "Молитвами Богородиці..." – "Слава...", глас 2-й: "Сьогодні храм одухотворений..." і "І нині" – те ж. Замість "Чеснійшу..." співаються приспіви свята. 1-й приспів: "Ангели, входження Пречистої побачивши, здивувалися, як Діва ввійшла у Святеє Святих". На Літургії замість "Достойно" – "Ангели, входження... Як до одухотвореного..." (до віддання).
Прокимен, Апостол, алилуарій, Євангеліє і причасний – воскресний і свята.

5 Понеділок

Седмиця 26-та після П'ятдесятниці (рядове ап. і єв. читаня 27-ї седмиці). Післясвято Введення. Апп. від 70-ти: Филимона й Архипа і мц. рівно апостольної Апфії (I). Блгв. кн. Михаїла Тверського (1318). Блвг. Ярополка, у св. хрещенні Петра, кн. Володимир-Волинського (1086). Мчч. Кикилії (Цецилії), Валеріана, Тивуртія і Максима (бл. 230). Мч. Прокопія, читця (303). Мч. Менигна (250). Прп. Агави Ісмаїльтянина (V). Прав. Михаїла, воїна, болгарина (866).
1 Тим., 285 зач. (від половини), V, 1–10. Лк., 86 зач., XVII, 20–25.

6 Вівторок

Свт. Амфилохія, єп. Іконійського (після 394). Свт. Григорія, єп. Акрагантійського (VI–VII). Блгв. кн. Олександра Невського, в схимі Олексія (1263). Свт. Митрофана, в схимі Макарія, єп. Воронезького (1703). Мчч. Сисинія, єп. Кизицького (III), і Феодора Антиохійського (IV).
1 Тим., 286 зач., V, 11–21, Лк., 87 зач., XVII, 26–37.
Блгв. кн.: Гал., 213 зач., V, 22 – VI, 2. Мф., 43 зач., XI, 27–30.
Прокимен, алилуарій і причасний – свята і святого; Апостол і Євангеліє – дня і святого.

7 Середа

Вмч. Меркурія (III). Вмц. Єкатерини (305–313). Мч. Меркурія Смоленського (1238). Прп. Меркурія, посника Печерського, в Дальніх печерах (XIV). Мц. Августи, мчч. Порфирія Стратилата і 200 воїнів (305–313). Прп. Мастридії. Мц. Филофеї (1060, Румун.). Прп. Симеона Сойгинського (1562).
1 Тим., 287 зач., V, 22 – VI, 11. Лк., 90 зач., XVIII, 15–17, 26–30.
Вмц.: Еф., 233 зач., VI, 10–17. Лк., 106 зач., XXI, 12–19.
Прокимен, алилуарій і причасний – свята і святої; Апостол і Євангеліє – дня і святої.

8 Четвер

Віддання свята Введення в храм Пресвятої Богородиці. Сщмчч. Климента, папи Римського (101), і Петра, архиєп. Олександрійського (311). Прп. Петра, мовчальника (бл. 429).
1 Тим., 289 зач., VI, 17–21. Лк., 92 зач., XVIII, 31–34.
Богородиці: Євр., 320 зач., IX, 1–7. Лк., 54 зач., X, 38–42; XI, 27–28.
Служба з великим славослів'ям. Замість "Чеснійшу..." співаються приспіви свята.
Прокимен, алилуарій і причасний – свята; Апостол і Євангеліє – дня і свята.

26 (9) П'ятниця

Прп. Аліпія, стовпника (640). Освячення церкви вмч. Георгія в Києві (1051–1054). Свт. Інокентія, єп. Іркутського (1731). Прп. Якова, пустельника (457).
2 Тим., 290 зач., I, 1–2, 8–18. Лк., 95 зач., XIX, 12–28.
З цього дня до 20 грудня в седмичні дні співається Октоїх.

10 Субота

Ікони Божої Матері "Знамення". Знамення Пресвятої Богородиці, що було в Новгороді Великому в 1170 році. Вмч. Якова Персянина (421). Прп. Палладія (VI–VII). Свт. Якова, єп. Ростовського (1392). Знайдення мощей блгв. кн. Новгородського Всеволода, у св. хрещенні Гавриїла, Псковського чудотворця (1192). Прмчч. монахів 17 в Індії (IV). Прп. Романа (V).
Ікон Божої Матері "Знамення": Курської (1295), Абалацької (1637), Царськосельської і Серафимо-Понетаївської (1879).
Гал., 213 зач., V, 22 – VI, 2. Лк., 51 зач. (від половини), X, 19–21.

11 Неділя

Неділя 26-та після П'ятдесятниці. Глас 1. Прмч. і спов. Стефана Нового (767). Мч. Іринарха і святих семи жон (303). Свт. Феодора, архиєп. Ростовського (1394). Мчч. Стефана, Василія, Григорія, іншого Григорія, Іоана та багатьох ін. (VIII).
Утр. – Єв. 4-те: Лк., 112 зач., XXIV, 1–12.
Літ. – Еф., 233 зач., VI, 10–17. Лк., 71 зач., XIII, 10–17 (Неділі 27-ї).

12 Понеділок

Седмиця 27-ма після П'ятдесятниці (рядове ап. і єв. читання 28-ї седмиці). Мч. Парамона і з ним 370 мчч. (250). Мч. Филумена (бл. 274). Прп. Акакія Синайського (VI). Прп. Нектарія Печерського, в Ближніх печерах (XII). Сщмч. Авива, єп. Некреського (VI, Груз.).
2 Тим., 294 зач., II, 20–26. Лк., 97 зач., XIX, 37–44 – за понеділок
2 Тим., 297 зач., III, 16– IV, 4. Лк., 98 зач., XIX, 45–48 – за вівторок.

13 Вівторок

Апостола Андрія Первозваного (62). Свт. Фрументія, архиєп. Індійського (Ефіопського, бл. 380).
Утр. – Мф., 9 зач., IV, 18–23.
Літ. – Ап.: 1 Кор., 131 зач., IV, 9–16. Ін., 4 зач., I, 35–51.

14 Середа

Прор. Наума (VII ст. до Р. Х.). Прав. Філарета Милостивого (792). Мч. Ананії Персянина.
День тезоіменитства Святійшого Патріарха Філарета.
2 Тим., 299 зач., IV, 9–22. Лк., 99 зач., XX, 1–8.
Прав.: Кол., 258 зач., VI, 12-16. Лк., 26 зач., VI, 31-36.
Прокимен, Апостол, алилуарій, Євангеліє і причасний – дня і святого.

15 Четвер

Прор. Авакума (VII ст. до Р. Х.). Прпп. Афанасія, затворника Печерського, в Ближніх печерах (бл. 1176), та іншого Афанасія, затворника Печерського, в Дальніх печерах (XIII). Мц. Миропії (бл. 251). Прпп. Іоана, Іраклемона, Андрія та Феофила (IV). Прп. Ісе (Ієсея), єп. Цилканського (VI, Груз.). Свт. Стефана Уроша, царя Сербського (1367).
Тит., 300 зач., I, 5 – II, 1. Лк., 100 зач., XX, 9–18.

16 П'ятниця

Прор. Софонії (635–605 до Р. Х.). Прп. Сави Сторожевського, Звенигородського (1406). Прп. Феодула Царгородського (бл. 440). Прп. Іоана Мовчальника, колишнього єп. Колонійського (558). Сщмч. Феодора, архиєп. Олександрійського (606).
Тит., 301 зач., I, 15 – II, 10. Лк., 101 зач., XX, 19–26.

17 Субота

Вмц. Варвари і мц. Юліанії (бл. 306). Прп. Іоана Дамаскина (бл. 780). Прп. Іоана, єп. Полівотського (VIII). Свт. Геннадія, архиєпископа Новогородського (1504).
Утр. – Мф., 104 зач., XXV, 1–13.
Літ. – Вмц.: Гал., 208 зач., III, 23–29. Мк., 21 зач., V, 24–34.
Ряд.: Еф., 218 зач., I, 16–23. Лк., 67 зач., XII, 32–40.
Прокимен, Апостол, алилуарій, Євангеліє і причасний – святої та дня.

18 Неділя

Неділя 27-ма після П'ятдесятниці. Глас 2. Прп. Сави Освяченого (532). Свт. Гурія, архиєп. Казанського (1563). Мч. Анастасія. Прпп. Киріона, ченця, та сина його Захарії, єгиптян (IV).
Утр. – Єв. 5-те: Лк., 113 зач., XXIV, 12-35.
Літ. – Кол., 250 зач., I, 12–18 (Неділі 28-

ї). Лк., 85 зач., XVII, 12–19 (Неділі 29-ї).
Прп.: Гал., 213 зач., V, 22 – VI, 2. Мф., 43 зач., XI, 17–23.

19 Понеділок

Седмиця 28-ма після П'ятдесятниці (рядове ап. і єв. читання 29-ї седмиці).
Святителя Миколая, архиєпископа Мир Лікійських, чудотворця (бл. 345).
Утр. – Ін., 36 зач., X, 9–16.
Літ. – Євр., 335 зач., XIII, 17–21. Лк., 24 зач., VI, 17–23.

20 Вівторок

Свт. Амвросія, єп. Медіоланського (397).
Прп. Нила Столобенського (1554). Прп. Антонія Сийського (1556). Прп. Іоана, посника Печерського, в Ближніх печерах (XII). Мч. Афинодора (бл. 304). Прп. Павла Послушного.
Селігерської (Володимирської) ікони Божої Матері.
Євр., 308 зач., III, 5–11, 17–19. Лк., 102 зач., XXI, 12–19 – за понеділок.
Євр., 310 зач., IV, 1–13. Лк., 106 зач., XXI, 12–19 – за вівторок.

21 Середа

Прп. Патапія (VII). Прп. Кирила Челмогорського (1367). Апп. від 70-ти: Сосфена, Аполлоса, Кифи, Тихика, Єпафродита, Кесарія та Онисифора (I).
Мчч. 62 іереїв та 300 мирян, в Африці від аріан потерпілих (477). Мц. Анфіси в Римі (V).
Євр., 312 зач., V, 11 – VI, 8. Лк., 104 зач., XXI, 5–7, 10–11, 20–24.

22 Четвер

Зачаття прав. Анною Пресвятої Богородиці. Пророчиці Анни, матері прор. Самуїла (1100 до Р. Х.). Свт. Софронія, архиєп. Кіпрського (VI). Прп. Стефана Новосіятеля (912).
Ікони Божої Матері "Несподівана Радість".
Євр., 315 зач., VII, 1–6. Лк., 107 зач., XXI, 28–33.

23 П'ятниця

Мчч. Мини, Єрмогена та Євграфа (бл. 313). Свт. Іоасафа, єп. Білгородського (1754). Гемела Пафлогинянина (бл. 361). Прп. Фоми (X). Блж. Іоана (1503) та батьків його, блж. Стефана (1446) і блж. Ангеліни, правителів Сербських.
Євр., 317 зач., VII, 18–25. Лк., 108 зач., XXI, 37 – XXII, 8.
Свт.: Євр., 318 зач., VII, 26–VIII, 2. Ін., 36 зач., X, 9–16.
Прокимен, Апостол, алилуарій, Євангеліє і причасний – дня і святого.

24 Субота

Прп. Даниїла Стовпника (489–490). Прп. Никона Сухого, Печерського, в Ближніх печерах (XII). Мч. Миракса (VII). Мчч. Акепсія та Аїфала. Прп. Луки Стовпника (бл. 970–980).
Еф., 220 зач. (від половини), II, 11–13. Лк., 72 зач., XIII, 18–29.

25 Неділя

Неділя 28-ма після П'ятдесятниці, святих праотців. Глас 3.
Свт. Спиридона, єп. Тримифунтського, чудотворця (бл. 348). Прп. Ферапонта Монзенського (1597). Сщмч. Олександра, єп. Єрусалимського (251). Мч. Розумника (Синезія, 270–275).
Утр. – Єв. 6-те: Лк., 114 зач., XXIV, 36-53.
Літ. – Кол., 257 зач., III, 4–11 (Неділі 29-ї). Лк., 76 зач., XIV, 16–24 (Неділі 28-ї).
Свт.: Євр., 335 зач., XIII, 17–21. Лк., 24 зач., VI, 17–23.

26 Понеділок

Седмиця 29-та після П'ятдесятниці (рядове ап. і єв. читання 30-ї седмиці).
Мчч. Євстратія, Авксентія, Євгенія, Мардарія та Ореста (284–305). Мц. Лу кії (304). Прп. Аркадія Новоторзького (XI). Прп. Мардарія, затворника Печерського, в Дальніх печерах (XIII). Прп. Арсенія (VIII–X). Прп. Никодима (Румун.).
Євр., 319 зач., VIII, 7–13. Мк., 33 зач., VIII, 11–21.
Мчч.: Єф., 233 зач., VI, 10–17. Лк., 106 зач., XXI, 12–19.
Прокимен, Апостол, алилуарій, Євангеліє і причасний – дня і святих.

27 Вівторок

Мчч. Фирса, Левкія і Калиника (249–251). Мчч. Филимона, Аполлонія, Аріана і Феотиха (286–287).
Євр., 321 зач., IX, 8–10, 15–23. Мк., 34 зач., VIII, 22–26.

28 Середа

Сщмч. Єлевферія, матері його мц. Анфії та мч. Корива, єпарха (II). Прп. Павла Латрійського (955). Свт. Стефана, спов., архиєп. Сурозького (VIII). Собор Кримських святих. Прп. Трифона Печенізького, Кольського (1583). Мч. Єлевферія (305–311). Прп. Парда, самітника (VI).
Євр., 323 зач., X, 1–18. Мк., 36 зач., VIII, 30–34.

29 Четвер

Прор. Аггея (500 до Р. Х.). Мч. Марина (III). Блж. цариці Феофанії (893–894).
Євр., 326 зач., X, 35 – XI, 7. Мк., 39 зач., IX, 10–16.

30 П'ятниця

Прор. Даниїла та трьох отроків: Ананії, Азарії та Мисаїла (600 до Р. Х.). Прп. Даниїла, спов., у схимі Стефана (X).
Євр., 327 зач., XI, 8, 11–16. Мк., 41 зач., IX, 33–41.

31 Субота

Субота перед Різдвом Христовим.
Мчч. Севастіана та воїнів його: Никострата скарбника, жінки його Зої, Касторія, Транквилліна, пресвітера, та синів його Маркеліна та Марка, дияконів, Клавдія, начальника над тюрмами, сина його Симфоріана, брата його Вікторина, Тивуртія і Кастула (бл. 287). Прп. Севастіана Сохотського, Пошехонського (бл. 1500). Прославлення прав. Симеона Верхотурського (1694). Свт. Модеста, архиєп. Єрусалимського (633–634). Прп. Флора, єп. Амійського (VII). Прп. Михаїла, сповідника (бл. 845).
Літ. – Суботи перед Різдвом Христовим – Гал., 205 зач., III, 8–12. Лк., 72 зач., XIII, 18–29.
Ряд.: Еф., 228 зач., X, 1–8. Лк., 74 зач., XIV, 1–11.
Прокимен, алилуарій і причасний – дня; Апостол і Євангеліє – суботи перед Різдвом Христовим і рядове.

• БОЛИТЬ

ЗАХИСТИМО ПОЛІТИЧНИХ АРЕШТАНТІВ

КОЛОНКА БОГДАНА СЕРЕДЮКА З ДЕТРОЙТА (США)

Це було б зовсім не схоже на Віктора Януковича, жорстокого та мстивого, якби він дозволив своєму ворогу Юлії Тимошенко просто піти після 4-місячного судового процесу проти неї. Тому ні для кого не стало сюрпризом те, що кишеньковий суд Януковича засудив Тимошенко до 7 років ув'язнення, а також заборонив їй обіймати державні посади протягом трьох років та стягнув з неї штраф у 190 мільйонів доларів. Янукович сам собі викопав глибоку яму, коли санкціював арешт Тимошенко. Було б раціонально, якби він спробував вибратись з неї, звільнивши її. Але в українські політиці ніколи не можна бути впевненим у раціональній поведінці. І як би це лише стосувалося тільки Тимошенко, якої, виглядає, так боїться Янукович. Брутально відбувається розправа ще над одним опозиціонером Володимиром Луценко. Йому помста від одного з нинішніх фаворитів Януковича «донецького» Колеснікова. Цей гаркавий, з дозволу сказати державний діяч, ніяк не може пробачити Луценко свої пару місяців відсидки, коли в Україні переміг Майдан.

Про ці розправи відомо світові лише через постаті їх фігурантів. Але скільки нині беззаконня та нечесності відбувається в Україні через інакодумство. Все це справді нагадує сталінські часи. Визволити всіх ув'язнених з політичних мотивів — це головне завдання кожного українця. Адже завтра може бути і його черга. Цю просту істину нині повинен зрозуміти в Україні кожен.

ІНТЕРВ'Ю ПАТРІАРХА КИЇВСЬКОГО І ВСІЄЇ РУСИ-УКРАЇНИ ФІЛАРЕТА ОФІЦІЙНОМУ САЙТУ «ЦЕРКВА.INFO»

– **Ваша Святосте! Наближається подвійний ювілей: 20-ліття Собору Української Православної Церкви, який підтримав необхідність автокефалії, та 90-ліття Всеукраїнського Собору 1921 р., який проголосив створення УАПЦ. В чому для Вас полягає значення цих подій?**

– Ці дві події належать до числа визначальних в історії Української Церкви. Їхнє значення полягає в тому, що вони засвідчили бажання українського народу мати незалежну, автокефальну Церкву. І саме завдяки цьому існує, розвивається, міцніє Київський Патріархат — завдяки твердому прагненню православних українців, щоб в Україні була єдина Помісна Православна Українська Церква. І не тільки українців, бо цю справу підтримують люди різних національностей, які люблять Україну і бажають їй добра. Рішення ж цих Соборів про автокефалію є вираженням волі віруючого народу мати свою автокефальну Церкву.

– **Але і після Собору 1921 р., і після Собору 1991 р. виникли церковні розділення, боротьба...**

– Протягом останніх років я перекладаю творіння Святих Отців — Іоана Золотоустого, Василія Великого, Григорія Богослова, Афанасія Великого. У їхніх творіннях розповідається про різні собори — правдиві та неправдиві, про боротьбу, про церковні розділення та єресі, про складні обставини їхнього особистого служіння.

Це у посібниках для початківців пишеться просто, що Перший Вселенський собор засудив єресь Арія та утвердив православ'я. І якщо прочитати це, то складається враження, нібито все було просто, ніби Церква зібрала Собор, на якому було утверджено істину, — і єресі, неправда були відразу цим подолані. Але коли ми читаємо про історію цього часу глибше, більше, коли ми читаємо творіння Святих Отців, які були безпосередніми учасниками боротьби з єресями — тоді ми бачимо, як складно все було.

Після Нікейського собору ще близько 50 років аріанська єресь мала багатьох прихильників, серед яких були і єпископи, і державна влада, а православні піддавалися гонінням. Загалом же аріанство існувало ще кілька століть після цього. Тобто соборне рішення, яке у Нікеї теж було прийняте не без боротьби, не без суперечок, було утверджене життям Церкви лише з плином часу і після напруженої боротьби.

Цей приклад я наводжу для того, щоби можна було краще зрозуміти — в історії Церкви жодне важливе рішення не було сприйняте і утверджене без боротьби, без розділення на згідних і незгідних, без появи супротивників. Правда завжди перемагала, але неправда чинила опір, і опір запеклий. І не раз було так, що на боці неправди до часу була більшість і сила, а правду відстоювала меншість.

Зараз ми утверджені у православній вірі і ні в кого не виникає сумнівів — чи Слово Боже є істинний Бог? Ми співаємо Символ віри навіть не замислюючись над тим, скільки боротьби було навколо утвердження таких звичних для нас тепер слів. Але в той час, коли ця боротьба відбувалася, все виглядало не таким ясним і зрозумілим, як зараз. Бо православні посилалися на соборні рішення, на авторитет відомих ієрархів — і єретики теж посилалися на свої собори, і на своїх відомих вчителів. Але правда перемогла, бо з правдою Бог.

Я вірю, що так само буде і з утвердженням єдиної Помісної Православної Церкви в Україні. Зараз іде боротьба, зараз йдуть суперечки — але Церква буде утверджена, об'єднається, і колись у далекому майбутньому про нинішні розділення будуть згадувати, лише як про історію.

Цим самим шляхом пройшли багато Помісних Церков: вони боролися за свою автокефалію, за свою незалежність — і перемогли. І тепер ніхто не заперечує автокефалію Болгарської, Грузинської, Румунської чи Сербської Церков. Так само, пройде час — і ніхто не заперечуватиме автокефалії Української Церкви. Бо правда у цій боротьбі — на боці Помісної Церкви, а не на боці прихильників єдності з Москвою.

– **Ваша Святосте, але ж і прихильники єдності з Москвою теж вважають, що правда на їхньому боці.**

– Так, вони теж так вважають і думають, що коли вони борються проти автокефалії, то борються за правду. Але давайте поставимо питання: автокефалія для Помісної Церкви — це добро чи зло? Бо противники заявляють, що сама автокефалія — це зло. Що коли одна Помісна Церква стає незалежною від іншої — це зло.

Такі думки, наприклад, намагається проповідувати Московський патріарх Кирил, який каже, що всяке розділення — зло. Але якби це було зло, то Єдина Церква Христова не існувала би, як спільнота автокефальних Церков. І сама Російська Церква не відділялася би ніколи і не ставала автокефальною.

Чи може хтось правдиво стверджувати, що існування автокефальних Церков є противним волі Божій? Не може, бо якби це було противним волі Божій, то Господь від самого початку творив би Церкву на інших засадах. А так ми з історії знаємо, що від початку існували автокефальні Церкви — єдині у вірі, але незалежні одна від одної у питаннях управління. Змінювалися зовнішні умови — змінювалися і межі автокефальних Церков, вони збільшувалися або зменшувалися, але принцип автокефалії залишався.

До речі, коли Римська Церква почала вимагати особливого місця і фактично відкинула принцип автоке-

фалії, проголосивши папу видимим главою для всієї Церкви — Церквою це не було сприйнято. І не буде сприйняте ніколи, бо вчення про примат, тобто главенство папи в Церкві, змінює, спотворює саме вчення про Церкву, про її природу.

Церква повинна виконувати Євангеліє і жити за прикладом апостольським. А в Євангелії сказано, що той, хто хоче бути першим, нехай буде всім слугою, і що в Церкві не повинно бути так, як у миру, де є князі і володарі, які володіють народами.

Згадаймо, що і апостоли сперечалися між собою про владу та хто з них є старшим — але до того часу, коли на них зійшов Дух Святий. А після сходження Святого Духа вони вже про це ніколи не сперечалися, бо вони всі рівні були між собою і старшим був той, хто більше трудився і служив, хто свідчив про правду — як апостол Павло, який на соборі викрив неправду Петра, коли той перестав спілкуватися з християнами, які були хрещені з язичників.

Тому я думаю не даремно головне правило, на якому утверджується автокефалія — 34 Апостольське правило. Не правило Святого Отця, не правило Помісного Собору, не правило навіть Вселенського Собору, — а правило Апостольське, тобто таке, яке походить від вчення самих апостолів.

Те, що ті, хто борються за автокефалію Церкви, борються за правду — підтверджується і самою історією. Бо кожна Церква, яка несе своє служіння серед певного окремого народу і має всі умови для самостійного буття, тобто має достатньо єпископів, духовенства, храмів та віруючих, і яка на Соборі засвідчує своє бажання бути автокефальною — кожна така Церква рано чи пізно добивалася визнання своєї автокефалії. Кожна! Єдиний випадок, коли та чи інша Церква втрачала автокефалію — це коли народ, який складає цю Церкву, втрачав свою державність. Але коли державність відновлювалася — відновлювалася і автокефалія.

Хіба все це відбувалося і відбувається без волі Божої? Ні, не без волі Божої!

Тому раз Господь зволив, щоби Україна стала незалежною державою, і раз ми бачимо, що Українська Церква має всі внутрішні умови для самостійного буття, — а вона навіть зараз, в розділеному стані, є однією з найбільших Помісних Церков й розвивається якісно та кількісно, — значить єдиний правильний шлях для Української Церкви — утверджувати свою автокефалію. Саме це і підтверджують рішення церковних Соборів, ювілей яких ми відзначаємо цього року.

– Все це так, але противники автокефалії Української Церкви та прибічники єдності з Москвою вважають, що і відділення України від Росії є тимчасовим і є злом. І вони сподіваються, що невдовзі Україна знову з'єднається з Росією. Вони вважають, що українці належать до єдиного «народу Святої Русі», чи до пресловутого «русского мира». І тому для автокефалії УПЦ, на їхній погляд, немає ніяких підстав.

– Для того, щоби зрозуміти, на чиїй стороні тут правда, давайте застосуємо євангельський закон — подивимося на плоди. Які плоди у тих, хто бореться за автокефалію, і які — у тих, хто бореться проти неї?

Україна стала незалежною державою мирно, без війни, без кровопролиття — хіба це не знак Божого благословення? Україна існує як незалежна держава 20 років — і весь цей час вона розвивається не в бік повернення до єдності з Москвою, а навпаки — в бік більшої незалежності. До влади не раз приходили політики, які виступали за єдність з Москвою — але з часом всі вони, рано чи пізно, ставали прихильниками незалежності та відстоювали її. Наприклад, Леонід Данилович Кучма йшов на вибори з гаслами єднання з Росією, а коли пройшов час, то саме він заявив: «Україна — не Росія».

Патріарх Кирил вже два роки проповідує в Україні «русский мир» — і що, збільшилася кількість прихильників цього «мира»? Ні, навпаки, його все більше і більше критикують. І вже навіть ті, хто два роки тому з радістю зустрічали Кирила в Україні, тепер не хочуть його бачити. І я думаю, що не в останню чергу — через цю проповідь «русского мира».

Тепер подивімося на життя Церкви. Київський Патріархат починав свій розвиток з гірших умов, ніж УПЦ МП. Ми були в меншості, були слабкими, нас відкидала влада, особливо місцева, більшість храмів та монастирів була в руках Московського Патріархату, нас штучно ізолювали від спілкування зі Вселенським Православ'ям. Тобто — все було проти нас. І тоді, у 1991—92 роках думали, що автокефальна Українська Церква швидко зникне, бо вона потрібна лише Філарету та купці українських націоналістів.

А що ми бачимо зараз? Ми бачимо, що не наші прихильники стають прихильниками єдності з Москвою, а навпаки — в самій УПЦ МП стає все більше і більше прихильників автокефалії. В суспільстві більшість підтримує Помісну Церкву, а не єдність з РПЦ. Київський Патріархат у несприятливих умовах виріс та зміцнів настільки, що вже і в самій Московській патріархії зараз думають не стільки про те, щоби зруйнувати нашу Церкву, скільки про те, як втримати владу над УПЦ МП і не допустити її автокефалії.

Або ще такий факт. Скільки за ці роки було спроб зруйнувати Київський Патріархат — ззовні та зсередини. До нас і засилали московських агентів, таких як Антоній Маседич, які потім себе викрили. Намагалися схилити до зради наших єпископів — і знаходили зрадників, які погоджувалися відійти від нас і об'єднатися з Москвою. Але хіба хоч одна така спроба виявилася вдалою?

В книзі Діянь розповідається про те, як мудрий законовчитель Гамаліїл порадив синедріону залишити в спокої апостолів, які проповідували, що Ісус є Христос, тобто обіцяний Богом Месія. Гамаліїл наводив приклад попередніх проповідників, які того чи іншого проголошували Месією, але невдовзі вся їхня справа розвалювалася і зникала. Тому він запропонував подивитися — якщо справа апостолів не від Бога, то вона розвалиться, а якщо від Бога — то він сказав: «Бійтеся бути противниками Божими!»

І я впевнений, що зростання та зміцнення Київського Патріархату, все ширша підтримка необхідності для Української Церкви бути автокефальною — це підтвердження Божого благословення нашої справи.

– Ваша Святосте! Але ж противники автокефалії часто люблять вказувати на те, що навіть серед її прихильників немає єдності, бо існує Київський Патріархат та УАПЦ...

– Так, вони люблять на це звертати свою увагу. Але насправді цей аргумент не є таким переконливим, як їм здається. Бо, по-перше — розділення фактично існує на рівні єпископату, а на рівні парафіян такого розділення немає.

Між нами і Московським Патріархатом є розділення, бо вони вважають наші таїнства недійсними і закликають своїх парафіян не ходити в наші храми. А з УАПЦ такого розділення немає — ми визнаємо таїнства одне одного і багато віруючих на Західній Україні, де найбільше представлена УАПЦ, ходять і в ту, і в іншу Церкву. Або на храмові свята, чи як в Галичині кажуть — на празник, — священики УАПЦ запрошують на службу священиків Київського Патріархату, і навпаки. Всі разом служать, святкують — і не вважають себе противниками.

Це є правильний шлях — потрібно об'єднатися всім, хто виступає за автокефалію Української Церкви. Саме тому я, як Предстоятель Київського Патріархату, і Митрополит Мефодій, як Предстоятель УАПЦ, підписали у вересні спільну заяву про необхідність подолати розділення та почати переговори про єдність. І працювати в цьому напрямку треба не тільки на рівні Предстоятелів, а на всіх рівнях — від єпископів до простих парафіян. Ми готові робити кроки на зустріч нашим братам з УАПЦ, і бачимо що в УАПЦ більшість теж підтримують цей процес.

– Минулими роками, особливо на початку 90-х, часто можна було чути звинувачення на Вашу адресу, бо раніше Ви виступали проти УАПЦ і нібито це й досі є перешкодою для об'єднання.

– Я не міг підтримати автокефалію Української Церкви тоді, коли Україна не була ще незалежною державою, а була у складі Радянського Союзу. Бо якби я підтримав тоді Автокефальну Церкву — чи у 60—80-х роках, чи навіть у роки так званої перебудови — мене би просто відсторонили від служіння, а на моє місце поставили б відданого Москві. Зрештою, так і зробили — але вже був інший час, Україна була незалежною, і тому знищити справу автокефалії не змогли.

До речі, й самі ті священики, які у 1989—91 рр. увійшли до складу відновленої УАПЦ — вони ж теж до того часу служили в Російській Церкві. Але коли відчули підтримку серед своїх парафіян у справі автокефалії — тоді і вони виступили за автокефалію. Тому вони повинні зрозуміти мою позицію — доки у справі автокефалії я не відчував підтримки Церкви, яку я очолював, і доки Україна не стала незалежною — я не міг виступити за автокефалію.

Але і в той час я робив те, що міг. Наприклад почав видавати Євангеліє, молитовники, тексти Літургії українською мовою, дозволив звершувати українською мовою богослужіння, добивався — і добився — того, щоби Український Екзархат РПЦ став незалежною в управлінні Українською Православною Церквою. Нинішня ж УПЦ МП, наприклад, лише недавно видала богослужбове Євангеліє українською мовою, лише говорить про переклади богослужбових тестів. І користується правами, отриманими у 1990 році, не добившись, поки що, нічого більшого…

Тоді, у 1989—91 рр., я дійсно критикував УАПЦ, — але для цього була вагома причина. Бо на хвилі патріотизму серед багатьох справді відданих автокефалії, до УАПЦ кинулося і багато негідних, кар'єристів, які швидко почали пробиватися до її керівництва. Але час виявив, хто є хто — бо рано чи пізно лукаві, такі як Масендич, відпали від Української Церкви.

Разом з тим, зараз можна бачити, що саме завдяки тому, що багато священиків на Галичині виступили за автокефалію Української Церкви — в цій частині України в умовах відновлення структур Греко-Католицької Церкви вдалося зберегти присутність та вплив Православ'я. Бо тоді багатьох священиків спокушали тим, що справжній український патріот може бути лише греко-католиком, а хто православний — той слуга Москви. Священики ж УАПЦ та Київського Патріархату на Галичині в цей період, в умовах гонінь, насильства змогли зберегти вірність Православ'ю, відстояти православну віру. І не тільки зберегти, але й примножити — бо за ці роки на Галичині збудовано велике число нових православних храмів, серед яких багато побудовано громадами УАПЦ. За це їм честь і вдячність.

Минулими роками багато сіялось розбрату і недовіри — і робилося це для того, щоби не допустити об'єднання УАПЦ і Київського Патріархату. Бо супротивники автокефалії Української Церкви добре розуміють, який поштовх для розвитку дає таке об'єднання. Ці недовіру та розбрат слід долати. Бо не можна йти вперед з головою, оберненою назад.

УПЦ Київського Патріархату в 1992 році з'явилася завдяки єднанню тих, хто виступав за автокефалію у складі УАПЦ, і тих, хто виступав за автокефалію у складі УПЦ. Я щиро сприйняв це об'єднання. І думаю в Київському Патріархаті зі мною всі погодяться, що і відродження УАПЦ у 1989 р., і обрання першого Патріарха Київського і всієї України Мстислава на Соборі у 1990 р. — це частина нашої спільної церковної історії, важливі етапи нашої спільної боротьби за церковну незалежність.

На підтвердження своєї думки хочу підкреслити — я ніколи нікого не виділяю і нікому не надаю переваги за принципом — хто до якої Церкви належав до об'єднання. Думаю, що і священики, і єпископи, які раніше були в УАПЦ і які об'єдналися у Київському Патріархаті, можуть це підтвердити. Як Предстоятель я формую своє ставлення у залежності від справ — хвалю за добрі або напоумлюю за недобрі, незважаючи на те, хто де був раніше.

– Сподіваємося, що рано чи пізно справа об'єднання всіх прихильників автокефалії Української Церкви завершиться успіхом. Але дехто, мабуть, вагається — чи підтримати її та як це відобразиться на ньому самому?

– Я не раз говорив раніше і зараз можу повторити: з нашої точки зору механізм для об'єднання є простим і зрозумілим. Він полягає в тому, що хто що має — той з тим і залишається після об'єднання. Є священик настоятелем парафії — він і залишається настоятелем. Благочинний, або як кажуть на Галичині — декан — залишається на своїй посаді. Єпископ якими парафіями керував, тими і буде керувати. Хто займав визначне місце у загально-церковному керівництві — той буде мати визначне місце і після об'єднання. Тобто ніхто нічого не втрачає.

Навпаки — той, хто об'єднається, лише набуде. Бо зараз, будемо говорити прямо, Київський Патріархат має більший вплив у суспільстві, ніж УАПЦ. Тому треба не вагатися, а робити рішучі кроки назустріч одне одному. Ми до таких кроків готові та відкриті для співпраці з усіма, хто поділяє і підтримує автокефалію Православної Церкви в Україні.

Розмову вів єпископ ЄВСТРАТІЙ.

• СТО РЯДКІВ ПРО КНИГУ

ІРИНА (ОРИСЯ) МАТЕШУК-ГРИЦИНА, "А МИ НЕ СКОРИЛИСЯ…"

Ірина (Орися) Матешук-Грицина — знана в Україні авторка багатьох книг, статей, нарисів, поезій і споминів про пережите. Всього звідала в житті ця доброзичлива жінка, отримавши у свої юні роки такий строк — недоброї пам'яті котушку (25 років) сталінських таборів за одну-однісіньку провину — любов до рідної землі, єдиної і неповторної України.

Нова книжка — «А ми не скорилися…», яку ви, шановний читачу, тримаєте вруках — багато в чому автобіографічна, але крізь призму власної долі авторка подає широку палітру ідейного спротиву облудній більшовицькій системі в другій половині 40-х років XX-го століття, коли гостро постало питання української ідентичності.

У потаємних сейфах спецслужб червоної імперії лежали укази і циркуляри про тотальну депортацію нашого народу у безкрайні сибірські простори, але назаваді їх практичного здійснення стали, — ні не брак залізничних вагонів (як це дехто твердить), а тверда постава тих, котрі ціною власної свободи і життя стали на захист елементарних праві свобод, людської гідності і дарованого Богом привілею називатися українцем.

Активну участь у цих процесах брали жінки та дівчата зовсім юні, квіточки незаймані, котрим упору закохуватися, співати та ходити на побачення, натомість на їхню долю випадають нечувані наруга, ницість взаємин і довгі роки за колючими дротами. Про них — своїх подругі посестер, яким судилося пройти воїстину три кола пекла, веде мову Орися Матешук, мабуть, уперше широко представляючи на суд читачів витяги з документів та численні світлини.

Більшість із них публікуються вперше, тож не оминіть нагоди вдивитися в лики тих, хто ради нашого сьогодення і майбуття пожертвував власною долею, вродою і життям.

Свого часу Володимир Винниченко писав: читати історію України без брому (тобто заспокійливого) неможливо. Так воно-так, але читати треба, до того ж з ясною головою. І не задля того, аби зронити скупу чоловічу сльозу над долею тисяч, закинутих на дику чужину, а щоби виробити імунітет до облуди, котра продовжує як рога достатку сипатися на наші голови, породжуючи сумніви в тому, чи потрібна українцям суверенна держава та власна мова, і що коли й були в минулому порушення громадянських прав, то незначні й ін.

«Вино наше гірке, але це наше вино», — сказав свого часу борець за національну незалежність Хосе Марті. Від кожного з нас залежить, яке майбутнє для дітей і онуків запрограмуємо нині, й аби не допускатися помилок, необхідно знати, що було, тоді зрозуміємо що є, яким шляхом рухатися далі, кому вірити, а кого оминати десятою дорогою.

«А ми не скорилися…» Ірини (Орисі) Матешук-Грицини є доброю відповіддю на багато з цих риторичних запитань.

Василь ГУМЕНЮК.

• АДРЕСИ ДОБРОТИ

ФУНДАЦІЯ ВОЛОДИМИРА ТА ЗОРЯНИ МОГУЧИХ З США В ЧЕРГОВИЙ РАЗ ДОПОМОГЛА РЕДАКЦІЇ БЮЛЕТЕНЯ «НАША ЦЕРКВА – КИЇВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ»

Незважаючи на те, що у грудні має вже вийти сотий номер нашого видання редакція бюлетеня «Наша Церква — Київський Патріархат» відчуває постійні матеріальні труднощі. Очевидно, що вони лише посилилися з настання в Україні, так би мовити, нової влади. Відшукати кошти для підготовки бюлетеня УПЦ КП на Сході України завжди було важко. А нині, коли московський чернець Кирило, котрий має ручний годинник за 30 тисяч евро, їздить в Україну немов би у одну з своїх єпархій і поговів. А тому ми щиросердно вдячні усім, хто допомагає нам у ці непрості часи із західної діаспори. Зокрема, родинній Фундації Зоряни та Володимира Могучих з штату Ню-Джерзі (США), котра нещодавно поважно в черговий раз допомогла нашому виданню. І це справді по-християнські, коли віруючі українці по всіх світах з щирим серцем дякують Господа за його милість у такий шляхетний спосіб. Отож, молимо Христа, добродії Могучі, за Ваше здоров'я та довгі літа!

Влас інфом.

*На фото: Пан **Володимир МОГУЧИЙ** промовляє до громади парафії Св. Вознесіння у м. Кліфтон (Ню-Джерзі), де він є старостою.*

• *ВІСТІ З ДІАСПОРИ*

«БЛАЖЕННИЙ, КОГО ТИ ПРИЙН'ЯВ ГОСПОДИ...»

«У блаженнім успінні вічний спокій подай, Господи, спочилому рабу твоєму Якову і сотвори йому вічную пам'ять». 5-го листопада припадає п'ята сумна і болюча річниця упокоєння бл.п. ***ЯКОВА СИДОРОВИЧА ЄМЦЯ*** *у місті Мерсед, Каліфорнія.*

Залишилися в глибокому смутку дружина Лідія, дочка Лариса з чоловіком Стефаном, сини Юрій з дружиною Елизабет та Валентин з дружиною Стефанією. Внуки — Наталя, Михайло, Павло, Богдан, Софія і Роман. Двоюрідна сестра Оля Ковалевська з сином Марком.

Брати Лідії — Юрій, Валентин, Вадим (Кап) Капустянські з родинами.

Яків Сидорович народився 23-го жовтня 1918-го року в селі Безсали, Лохвицького району, Полтавської області.

З 1951 року організував і розбудовував політичну організацію у США Спілки Визволення України (СВУ) і був її головою, «але ніколи не думав, що я побачу її незалежною… Та Бог допоміг мені дожити». (Уривок з листа до Президента Леоніда Кучми 1999 року).

Яків Ємець закінчив Лохвицький педтехнікум, навчався в Лубенському учительському інституті, учителював. На початку війни потрапив в оточення, вийшов з нього і повернувся додому.

В 1941—1943 роках редагував газету «Вісті Лохвиччини» та літературний додаток до неї, де вміщував свої твори. Випустив брошуру «Таємниці Кремля та ДПУ».

У 1943 році виїхав на Захід, а в 1945 році опинився в таборі «Ді-Пі» імені М. Лисенка в місті Ганновері, Німеччина і там редагував журнал «Через Терни», а в 1948-му — газету «Соборник» (орган СУМу).

1950 року переселився до міста Клівленду, Огайо, США, а потім в місті Лос Анжелес, Каліфорнія займався видавничою діяльністю у власній друкарні «Батурин».

Незамінна втрата відданого патріота в учительському-журналістичному полі та в українському суспільстві, і одночасно, журба, туга й нестихаючий сумний спомин залишилися назавжди в родині покійного.

Добродійка Валентина і я, та Громада Святого Андрія Первозваного в Блумінгдейл, Ілиной пересилаємо наші найглибші і найщиріші співчування родині пані Лідії Ємець та її дітям.

ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ і ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ РАБУ БОЖОМУ ЯКОВУ!

• РЕКЛАМА

Редагує колегія. Адреса редакції: Релігійний бюлетень журналу "Бористен" "Наша Церква - Київський Патріархат", вул. Телевізійна, 3, 49010 м. Дніпропетровськ, Україна. Тел. 050-340-28-27. E-mail: borysten@ix-teleport.com

Представництва редакції:

У СІ Mr. V. Bobanskyj, 74 Oakridge Lane Watchung, N.J. 07069, USA.

В Україні: Юрій Завгородній вул. Артема, 40, кв. 1, м. Київ, 04053

Підписано до друку 31.10.2011. Формат 60/84/8, друк офсетний. Умов. друк. арк. 1. Зам. № 1647.

ТОВ "Перша міська друкарня".

АДРЕСА:
вул. Степового фронту, 11а, м. Павлоград Дніпропетровської обл., 51400, Україна.